T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KONYA İLİ ORTAÖĞRETİM OKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN ALAN VE MESLEK SEÇİMLERİNİN BÖLGELERE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİNİN ÇOK DEĞİŞKENLİ İSTATİKSEL ANALİZİ

Hakan ZOR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTATİSTİK ANABİLİM DALI

Konya, 2006

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımda bulunan, tezin düzene girmesinde büyük katkıları bulunan değerli hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Mustafa SEMİZ'e; konusunun seçiminde ve gerçekleşmesinde bana yön veren, yapıcı telkin ve tenkitleriyle severek çalışmamı sağlayan değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Aşır GENÇ'e; 1,5 yıl danışmanlığımı yapan değerli hocam Sayın Prof. Dr. Durmuş BOZKURT'a; benden desteklerini esirgemeyen İstatistik Anabilim Dalında görevli tüm öğretim üyesi ve araştırma görevlilerine; verileri toplamama yardımcı olan meslektaşlarıma ve öğrencilerime, her zaman bana destek veren ve motive eden Sevgili eşim Ayfer'e ve tez çalışmalarım sırasında sevgimi esirgediğim Dünyalar güzeli kızım Benginur'a en içten duygularımla teşekkür ederim.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KONYA İLİ ORTAÖĞRETİM OKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN ALAN VE MESLEK SEÇİMLERİNİN BÖLGELERE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİNİN ÇOK DEĞİŞKENLİ İSTATİKSEL ANALİZİ

Hakan ZOR
Selçuk Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsü
İstatistik Anabilim Dalı
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mustafa SEMİZ
2005, 128 Sayfa
Jüri:

Bu çalışma da, Konya ilinde yaşayan ortaöğretim öğrencilerinin okulda alan ve meslek seçerken ilgi duydukları ve yetenek sahibi oldukları alanları ve meslek seçimini etkileyen faktörleri bölgesel, türsel, cinsiyet farkı, ekonomik yapı ve yaş grubuna göre inceleyerek, bu değişkenlerin ABKÖ ile ilişkisi değerlendirilmeye çalışılmış ve elde edilen bulguların çok değişkenli istatistiksel analizinin yapılması amaçlanmıştır. Bu maksatla literatürden alınan Akademik Benlik Kavram Ölçeği (ABKÖ) anketi düzenlenerek, Konya ilinde ortaöğretimde okuyan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Deneklerden ilgi ve yetenekleri ile örtüşen cevapları vermeleri istenmiştir. Anketten elde edilen sayısal verilere gerekli istatistiksel analizler yapılmıştır.

Çalışmanın 1. bölümünde, ilgi ve yetenek ile ilgili temel kavramlar, literatür taraması yapılmıştır. 2. bölümde akademik benlik kavramı, varyans analizleri, çeşitli test istatistikleri verilmiştir. 3. bölümde öğrencilerin yeteneği olduğu alanlar ile ilgi duyduğu alanlar arasındaki ilişki incelenmiştir. 4. bölümde öğrencilerin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslek dallarının çapraz tablo ve histogramlarla analizi yapılmıştır. 5. bölümde öğrencilerin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında fark olup-olmadığı incelenmeye çalışılmıştır. 6. bölümde grupların, alt ölçeklerden aldığı puanların varyans analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: ABKÖ, güvenirlik analizi, korelasyon, hipotez testleri.

ABSTRACT

MS Thesis

THE EVALUATION OF MULTI-VARIBLE STATISTICS ANALYSIS OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' SELECTION ON AREA AND JOB ACCORDING TO REGIONS

Hakan ZOR
Selçuk University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Statistics
Supervisor: Assist. Prof. Mustafa SEMİZ
2005, 128 Page
Jury:

This study tries to show the factors that effect the secondary school students', who live in Konya, interests and abilities they have on selecting an area and job at school according to regional, sort and sexual differences also economic situations and age groups. This variable items relation with an Academic Personality Concept Scale (APCS) was tried to be evaluated and discoveries multi-variable statistics analysis was aimed to be done. For this reason an APCS was taken from literature the test subjects are wanted to answer the questions, related to their interests and abilities. On the numerical data, received from the survey, a statistical analysis that is needed was done.

On the first part of the study, the basic concepts related with interests and abilities were scanned. On the second part, APCS varyans analysis and various test statistics were given. On the third part, the relation between the areas students have ability on and their interests, were searched. On the fourth part, the abilities the students' have and the occupations they are interested in were analyzed with histogram and multiple-diagram. On the fifth part, if there is a difference between the area the student studies and the area they are interested in or not, was tried to be searched. On the sixth part, the points the groups got from the sub-scale varyans analysis was done.

Key Words: Academic Personality Concept Scale (APCS), safety analysis, corelation, hypothesis tests

İÇİNDEKİLER

T.C. 0
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ 0
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ 0
KONYA İLİ ORTAÖĞRETİM OKULLARI ÖĞRENCİLERİNİN ALAN VE MESLEK SEÇİMLERİNİN BÖLGELERE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİNİN ÇOK DEĞİŞKENLİ İSTATİKSEL ANALİZİ 0
Hakan ZOR 0
YÜKSEK LİSANS TEZİ 0
İSTATİSTİK ANABİLİM DALI 0
Konya, 2006 0
TEŞEKKÜR i
ÖZET ii
ABSTRACT iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLO İNDEKSİ vi
ŞEKİLLER İNDEKSİ ix
1.GİRİŞ 1
1.1. Alan ve Meslek 1
1.2. Literatür Taraması 4
2. AKADEMİK BENLİK KAVRAMI ÖLÇEĞİ (ABKÖ) VE ANALİZ YÖNTEMLERİ 6
2.1. Akademik Benlik Kavram Ölçeği (ABKÖ) 6
2.2. İstatistiksel Analiz Yöntemleri 8
2.2.1. Örneklem hacmi belirleme 8
2.2.2. Frekans tablosu 9
2.2.3. Çapraz tabloların oluşturulması 10
2.2.4. Saçılım (nokta) grafikleri 10
2.2.5. Pearson ki-kare test istatistiği 10
2.2.10. Güvenirlik analizi 11
2.3. Bağımsız Grupların Karşılaştırılmasında Kullanılan Hipotez Testleri 15
2.3.1 Hipotezlerin belirlenmesi 16
2.3.2 İstatistiksel test için anlamlılık düzeyini belirleme 16
2.3.3 İstatistiksel karar 16
2.3.2 İki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi 17
2.3.3 Bağımsız ikiden çok grubun karşılaştırılması (tek yönlü varyans analizi) 18
2.3.4 Çok değişkenli tek yönlü varyans analizi (MANOVA) 19
2.3.4.1. Wilks Lambda istatistiği 20
2.3.4.2. Hotelling İz istatistiği 21
2.3.4.3. Pillai İz istatistiği 21
2.3.4.4. Bonferroni eşanlı güven aralıkları ve farklı grup ve değişkenlerin belirlenmesi 21
3. UYGULAMA 23
3.1. Yetenekli olunan Ve İlgi Duyulan Alanlar Arasındaki İlişki 23
3.1.1. Konya genelinde yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki 25
3.1.2. Bölgelere göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki 27
3.1.3. Okullara göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki 30

3.1.4. Yaş gruplarına göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki 37
3.1.5. Cinsiyet farklılıklarına göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki 40
3.1.6. Ekonomik duruma göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki 43
3.2. Yetenekli olunan Ve İlgi Duyulan Meslek Dallarının Analizi 48
3.2.1. Genel anlamda ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler 48
3.2.2. Bölgelere göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler 50
3.2.3. Okul türlerine göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler 53
3.2.4. Cinsiyet farklılıklarına göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler 58
3.2.5. Yaş gruplarına göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler 59
3.2.6. Ekonomik durumlarına göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler 62
3.3. Okuduğu Alan İle İlgi Duyduğu Alan Arasındaki İlişki 66
3.3.1. Konya genelinde ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki 66
3.3.2. Bölgelere göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki 67
3.3.3. Okul türlerine göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki 68
3.3.4. Cinsiyet farklılığına göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki 70
3.3.5. Yaş gruplarına göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki 71
3.3.6. Ekonomik durumlarına göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki 72
3.4. Grupların ABKÖ Alt Ölçek Puanlarına Göre Karşılaştırılması 75
3.4.1. Bölgelerin ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması 75
3.4.2. Okul türlerinin ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması 78
3.4.3. Yaş gruplarının ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması 95
3.4.4. Cinsiyet farklılıklarına göre ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması 97
3.4.5. Ekonomik durumların ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması 99
4. SONUÇ 103
4.1. İlgi ve Yetenek İlişkileri Bakımından; 103
4.2. İlgi ve Yetenek Meslekleri Bakımından; 104
4.3. Okuduğu Alan İle İlgi Duyduğu Alan Arasındaki İlişki Bakımından; 104
4.4. Grupların ABKÖ Alt Ölçek Puanlarına Göre Karşılaştırılması bakımından; .. 105
5. KAYNAKLAR 106

TABLO İNDEKSİ

Tablo 3.1.1. Konya Genelinde Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları 26
Tablo 3.1.2. Bölgelere Göre Öğrenci Dağılımı 28
Tablo 3.1.3. Bölgelere göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları 28
Tablo 3.1.4. Okul Türü Sınıflandırma 31
Tablo 3.1.5. Okul Türlerinin Frekans Dağılımı 31
Tablo 3.1.6. Okul Türlerine Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları 32
Tablo 3.1.7. Yaş Grubu Frekans Tablosu 37
Tablo 3.1.8. Yaş Gruplarına Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları 38
Tablo 3.1.9. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları 41
Tablo 3.1.10. Ekonomik Dağılım Frekans tablosu 43
Tablo 3.1.11. Ekonomik Durumlarına Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları 44
Tablo 3.1.12. Grupların Yetenek Ve İlgi Puan Ort. Kor. Katsayıları 47
Tablo 3.2.1. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları 49
Tablo 3.2.2. Bölgelere Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin 51
Frekans Yüzdelik Dağılımları 51
Tablo 3.2.3. Okul Türlerine Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları 54
Tablo 3.2.4. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları 58
Tablo 3.2.5. Yaş Gruplarına Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları 60
Tablo 3.2.6. Ekonomik Durumlarına Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları 63
Tablo 3.3.1. İlgi Alanlarını Genel Alanlara Göre Sınıflandırma 66
Tablo 3.3.2. Konya Geneli Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu 67
Tablo 3.3.3. Bölgelere Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu 68
Tablo 3.3.4. Okul Türlerine Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu 69
Tablo 3.3.5. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu 71
Tablo 3.3.6. Yaş Gruplarına Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu 72
Tablo 3.3.7. Ekonomik Durumlarına Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu 73
Tablo 3.3.8. Ki-Kare Test İstatistiği Sonuçları 74
Tablo 3.4.1. Bölgelerin Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları 75
Tablo 3.4.2. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi 76

Tablo 3.4.3. Bölgelere Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 76
Tablo 3.4.4. Bölgelere Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 77
Tablo 3.4.5. Bölgelere Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 77
Tablo 3.4.6. Okul Türlerinin Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları 78
Tablo 3.4.7. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi 78
Tablo 3.4.8. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 79
Tablo 3.4.9. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 80
Tablo 3.4.10. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 81
Tablo 3.4.11. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 82
Tablo 3.4.12. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 83
Tablo 3.4.13. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 84
Tablo 3.4.14. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 85
Tablo 3.4.15. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 86
Tablo 3.4.16. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 87
Tablo 3.4.17. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 88
Tablo 3.4.18. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 89
Tablo 3.4.19. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 90
Tablo 3.4.20. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 91
Tablo 3.4.21. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 92
Tablo 3.4.22. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 93
Tablo 3.4.23. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler 94
Tablo 3.4.24. Yaş Gruplarının Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları 95
Tablo 3.4.25. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi 95
Tablo 3.4.26. Yaş Gruplarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 96
Tablo 3.4.27. Yaş Gruplarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 96
Tablo 3.4.28. Yaş Gruplarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 97
Tablo 3.4.29. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 98
Tablo 3.4.30. Ekonomik Seviye Gruplarının Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları 99
Tablo 3.4.31. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi 99
Tablo 3.4.32. Ekonomik Durumlarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 100
Tablo 3.4.33. Ekonomik Durumlarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 100
Tablo 3.4.34. Ekonomik Durumlarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları 101
Tablo 3.4.35. Gruplar Arası Tek Yönlü Varyans Analizi (MANOVA) Sonuçları 102
Ek Tablo 1. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği Madde Numaraları 108

Ek Tablo 2. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği Norm Tablosu 109
Ek Tablo 3. t Dağılımı Tablosu 110
Ek Tablo 4. Ki-Kare (χ^2) Dağılımı Tablosu 111
Ek Tablo 5. Akademik Benlik Kavram Ölçeği 112
Ek Tablo 6. Değerlendirme Formu 114
Ek Tablo 7. Alt Ölçeklerde Gereken Yetenek ve İlgi Tablosu 115

ŞEKİLLER İNDEKSİ

Şekil 3.1.1. Yetenek Alt Dalları 24
Şekil 3.1.2. İlgi Alt Dalları 24
Şekil 3.1.3. Konya Genelinde Yetenek Alanları Histogramı 26
Şekil 3.1.4. Konya Genelinde İlgi Alanları Histogramı 27
Şekil 3.1.5. Konya Genelinde İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 27
Şekil 3.1.6. Bölgelere Göre Yetenek Alanları Histogramı 29
Şekil 3.1.7. Bölgelere Göre İlgi Alanları Histogramı 29
Şekil 3.1.8. Meram Bölgesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 30
Şekil 3.1.9. Karatay Bölgesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 30
Şekil 3.1.10. Selçuklu Bölgesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 30
Şekil 3.1.11. Okullara Göre Yetenek Alanları Histogramı 33
Şekil 3.1.12. Okullara Göre İlgi Alanları Histogramı 34
Şekil 3.1.13. Genel Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.14. Fen Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.15. Anadolu Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.16. Süper Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.17. İmam Hatip Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.18. Özel Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.19. Teknik Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.20. Meslek Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 36
Şekil 3.1.21. Yaş Gruplarına Göre Yetenek Alanları Histogramı 38
Şekil 3.1.22. Yaş Gruplarına Göre İlgi Alanları Histogramı 39
Şekil 3.1.23. 16 Yaş Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 40
Şekil 3.1.24. 17 Yaş Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 40
Şekil 3.1.25. 18 ve Üstü Yaş Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 40
Şekil 3.1.26. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Yetenek Alanları Histogramı 42
Şekil 3.1.27. Cinsiyet Farklılıklarına Göre İlgi Alanları Histogramı 42
Şekil 3.1.28. Kız Öğrenci İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 43
Şekil 3.1.29. Erkek Öğrenci İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 43
Şekil 3.1.30. Ekonomik Durumlarına Göre Yetenek Alanları Histogramı 45
Şekil 3.1.31. Ekonomik Durumlarına Göre İlgi Alanları Histogramı 45
Şekil 3.1.32. Düşük Ekonomi Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 46
Şekil 3.1.33. Orta Ekonomi Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 46
Şekil 3.1.34. Yüksek Ekonomi Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği 46
Şekil 3.2.1. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı 49
Şekil 3.2.2. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı 52
Şekil 3.2.3.a Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı 55
Şekil 3.2.3.b Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı 56
Şekil 3.2.5. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı 61
Şekil 3.2.6. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı 64

1.GİRİŞ

1.1. Alan ve Meslek

Bir okulu seçmedeki amaç eve yakın olması, eş dost tavsiyesi ya da rastlantısal olmamalıdır. Okul seçimi öğrencinin geleceği ile ilgili olarak seçeceği mesleklere göre bilinçli bir şekilde yapılmalıdır. Ülkemizde meslek bilincinin henüz oluşmadığını ve insanlarımızın çoğunlukla bilinçsizce bir mesleğe veya iş alanlarına yöneldiklerini biliyoruz. Lise 3. Sınıfa gelmiş hatta bitirmiş birçok genç, henüz ne yapacağını ve ne olacağını bilmeden yaşamının verimli yıllarını harcamaktadır. Bu durumun, aileler ve gençler için umut kırıcı, yeni sorunları kışkırtıcı olduğunu yaşıyor ve görüyoruz.

Kuzgun (1996)'a göre öğrenim yaşamları boyunca öğrenciler, okul seçme, seçimlik derslere veya ders dışı etkinliklerden birine yönelme konusunda kararlar vermektedirler. Bu kararlardan bazıları küçük ve önemsiz görülebilir. Ancak, her kararın, yapılan her tercihin gelecekte seçilecek mesleği adım adım belirleyici etkileri vardır.

www.rehberogretmen.com/Rehfiles/bilcalis/alan%20ve%20meslek%20secimi.htm, meslek ile yetenek ve ilgi tanımlamalarını aşağıdaki şekilde ele almıştır:

" Meslek, bir kimsenin hayatını kazanmak için yaptığı, kuralları toplum tarafından belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı faaliyetler bütünüdür. Mesleğin sürdürülmesinde etkenlerden biri olan kazanç kişinin meslek seçimi kararını etkileyen tek etmen değildir. Bu kararı etkileyen sosyal statü, düzenli yaşam gibi farklı doyum kaynakları da vardır. Kazanç sağlama gibi sorunu olmayan kişilerin mesleki faaliyetlerini sürdürmelerinin ya da bazı kişilerin az gelir getiren meslekleri çok gelir getiren mesleklere tercih etmelerinin nedeni de budur. Bir nevi kişinin hayatta mutlu olması kendi özelliklerine uygun doyum sağlayacağı meslek seçmesine bağlıdır. Her kişi farklı ilgi ve yeteneklere sahiptir. Her meslekte farklı yetenekleri gerektirir.

Günümüzde meslek seçeneklerinin artması, buna bağlı olarak meslekte uzmanlaşmanın artması, mesleğe hazırlanmanın uzun süreli eğitimi gerektirmesi seçme işleminin önemini arttırmaktadır. kişinin seçim yapmak zorunda olduğu

meslekler geniş bir yelpaze göstermektedir. Tüm bunlar doğru ve gerçekçi seçim yapma zorunluluğunu artırmaktadır. kişinin gelecekteki yaşam tarzını belirlemesinde dönüm noktası olan mesleki tercihini yaparken doğru ve isabetli karar verebilmesi gerekmektedir."

Karacaoğlu ve Çabuk (2002)'a göre, orta öğretim dönemi, ilköğretime dayalı en az üç yıllık öğrenim veren genel liseler ile meslekî ve teknik liseleri kapsamaktadır. Bu kurumların eğitim sistemimiz içinde en önemli görevi, öğrencilere asgarî ortak bir genel kültür vermek, uygulanacak çeşitli programlarla onları ilgi ve yetenekleri ölçüsünde mesleğe, yüksek öğretime ve iş hayatına hazırlamaktır.

Yetenek belli bir eğitimden yararlanabilme gücüdür. kişinin hangi eğitim programında başarılı olabileceğini gösterir. Yetenek meslekteki başarıyı etkileyen etmenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçtiği mesleğin gerektirdiği en az yetenek düzeyine sahip olmayan kişinin o meslekte başarılı olması olası değildir. Bunun yanında sahip olduğu yeteneklerin, kapasitenin altında bir yetenek düzeyi gerektiren mesleğe yönelen kişinin meslekte doyum sağlaması da mümkün olmayacaktır.

Akademik yeteneğin, okulda derslerdeki başarının ya da başarısızlığın araştırılması, sözel ya da sayısal düşünme yeteneklerinden hangisinde daha başarılı olduğunun belirlenmesi gerekir. Bunun için kişinin Fen, Sosyal, Matematik, Türkçe derslerindeki başarısı bir ölçüt olacaktır. Bunun dışında cisimleri üç boyutlu görebilme, şekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları bulabilme gücünün belirlenmesi de araştırılması gereken yetenek alanıdır.

Sayısal düşünme gücüne sahip olmayan, Fen, Matematik gibi sayısal derslerde başarılı olmayan bir kişinin Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği, Mühendislikler gibi Sayısal puan ile öğrenci alan yüksek öğretim programlarında başarılı olması mümkün değildir. Cisimleri üç boyutlu görebilme, bir evin planına bakarak o evin yapılış halini göz önünde canlandırabilme, bir şeklin açılımını düzlem üzerinde çizebilme gücüne sahip olan kişi mimarlık eğitiminde başarılı olabilecektir.

Sözcükleri ustalıkla kullanamayan, zengin bir sözcük dağarcığına sahip olamayan kişinin dil ve edebiyat programında başarılı olması beklenemez.

Yetenekler, kişinin hangi eğitim programında daha başarılı olabileceğini gösterirken ilgiler, kişinin hangi faaliyetlerle uğraşmaktan zevk duyacağını belirler ve işin özüne iner. İlgiler, yeteneklerle ilişkilidir. İlgi duyduğumuz alanlar çoğunlukla yetenekli olduğumuz alanlardır.

Seçilecek olan mesleğin, insanlarla diyalogu, onları yönetmeyi, yönlendirmeyi, onlara hitap etmeyi, yardım etmeyi yoksa insanlarla değil de objelerle uğraşmayı gerektiren faaliyetlerini içermesinin belirlenmesi, bunun dışında edebiyata, müziğe, güzel sanatlara karşı olan ilgilerinde belirlenmesi gerekir. kişi ilgi duyduğu, hoşlandığı işleri severek yapar. kişinin ilgi duymadığı faaliyete yönelmesi hem mesleki doyumunu hem de başarısını olumsuz olarak etkileyecektir. İnsanlara yardım etmekten, insanların sorunlarını dinleyip sorunlarına çözüm aramaktan zevk almayan bir psikologun ne kendisine ne de kendisinden yardım isteyen kişiye faydası olacaktır. Meslek seçerken öğrencinin, tercihi (isteği), aile işbirliği, öğrencinin yeteneği, ilgisi, öğrencinin alan başarısı gibi etmenler göz önüne alınmalıdır. Öğrenciye meslek tanıtımlarında, mesleğin sosyal statüsü, getirisi, çalışma saatleri, iş bulma imkânı, kariyer şansı gibi tanımların yapılması daha doğru tercihlere yön verir. Meslek ve alan seçiminde karar verme Akbaba (2002)'ya göre "Karar vermedeki uygunluk ve uygunsuzluk, bireyin gelişimiyle yakından ilgilidir. Bu nedenle aileyi de işin içine çekecek şekilde kararla ilgili gelişmeler konusunda bireye danışmanlık yapılabilir. Bu konuda okul-aile birliklerinden yararlanılmalıdır. Kimi zaman sadece velilere, kimi zaman sadece öğrencilere ve gerektiğinde de her ikisine de birlikte, karar verme konusunda bilgi aktarılıp, yardımcı olunabilir. Kararla ilgili bilgilendirme işi konferans şeklinde bilgi aktarmaları yoluyla olabileceği gibi, ev ödevi tekniği, hipotetik meslekî vakaları tartışma tekniği, grup tartışma tekniği ve meslek oynama tekniği gibi değişik teknikler yoluyla da olabilir."

Tezin amacı; Konya ili ortaöğrenim öğrencilerinin ilgi ve yetenek düzeylerine göre alan ve meslek seçiminin örtüşme düzeyleri, yönlendirilmeleri, yönlendirilmede etki eden faktörleri, aksak noktaların tespit edilerek çözüm yolları üretilmesi ve bunların çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemleri ile irdelenmesidir.

Çalışmanın birinci bölümünde, ilgi ve yetenek ile ilgili temel kavramlar verilerek, literatür taraması yapılmıştır. ikinci bölümde akademik benlik kavramı, varyans analizleri, çeşitli test istatistikleri verilmiştir. üçüncü bölümünde Konya ili ortaöğretim öğrencilerinin, ilgi ile yetenek duydukları alanlar arasındaki tutarlılıklar, öğrencilerin yetenekleri olduğu ve ilgi duyduğu meslek dallarının analizi, okunan alan ile ilgi duyulan alan arasında fark olup olmadığı, gruplar arası çok değişkenli varyans analizi yapılarak hipotezler yorumlanarak incelenmeye çalışılmıştır. dördüncü bölümde yapılan çalışmanın genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

1.2. Literatür Taraması

Akbaba (2002); öğretmen yetiştirmede mesleki rehberlik ve psikolojik danışmanlığın meslek seçiminde ki önemine değinmiş, Mesleki rehberlik ve danışmanlığı farklı kuramlarla ele almıştır.

Alpar (2001); istatistik bilimi için gerekli ve ana temel bilgilerden bahsetmektedir. Dağılım tanımlayıcı istatistikler, tablo ve grafik incelemeleri, normal dağılım, güven aralıkları, hipotez testleri, korelasyon ve regresyon çözümlemesi, geçerlik ve güvenirlik başlıca içerdiği konulardır.

Alpar (2003); temel matris bilgisi, çok değişkenli normal dağılımlar, hipotez testleri, çoklu doğrusal regresyon ve güvenirlikten bahis mevzu ederek, bunlarla ilgi örnekler vermektedir.

Baş (2002); anket hazırlama ve değerlendirme yöntemleri üzerinde durmuştur. Anketin amacı, hangi bilgilere ihtiyaç olduğunun tespiti, anket nasıl anket bilgilerinin analizinin nasıl yapılacağı ve nasıl raporlanacağı, ankete kaç kişinin cevap vermesi gerektiği, hakkında özet bilgiler vermektedir.

Bircan ve Ark. (2003); Ki-kare ve Kolmogorov-Simirnov testlerinin uygulama üzerinde karşılaştırılmaları verilmiştir. Aralarında önemli bir farkın olmadığı gözlemlenmiştir.

Kaliteofisi Danışma Grubu (2003); anketle toplanan verilerin hiçbir zaman bilgi olmadığını, ancak bu verilerin çeşitli analiz ve tablolaştırmadan sonra bilgi alınabileceğini ve bu tablolaştırma yöntemlerinden mevzu bahis etmektedir.

Karacaoğlu ve Çabuk (2002); İngiltere ve Türkiye arasındaki eğitim sistemini, Nüfus ve Öğretim Dili, İdari Düzen, Okul Öncesi Eğitim, Zorunlu Eğitim, Ortaöğretim, Yüksek öğretim ve özel eğitim kategorilerinde incelemişlerdir.

Kuzgun (1996); öğrenim gören öğrencilerin alan ve meslek seçimlerini doğru bir şekilde belirlemek ve yeteneklerine göre ilgi belirlemek amacı ile Akademik Benlik Kavramı Ölçeği (ABKÖ) geliştirilmiş ve bu ölçeğe göre öğrencilerin yetenek ve ilgi alanları belirlenme hedeflenmektedir. Bu ölçekte 4 yetenek alanı ve 11 ilgi alanına ilişkin benlik kavramları ölçülmektedir. ABKÖ, resmi ve özel okullara uygulanarak farklı bulgular elde edilmiştir.

Serper ve Aytaç (2000); örneklem alınması, örneklem alınma yöntemleri, örneklemin anakütle, varyans, ortalama, aralık tahmini, hakkında bilgi vererek örnekler üzerinde uygulamalı şekilde anlatılmıştır.

Tez hazırlanırken faydalanılan yayınların literatür taraması şu şekildedir.

Vroom, (1964); bireylerin iş ve meslekteki başarı ve performanslarını inceleyerek, başarı ve performansı etkileyen faktörler üzerine çalışmıştır.

www.rehberogretmen.com/Rehfiles/bilcalis/alan%20ve%20meslek%20secimi.htm; bireylerin meslek seçerken dikkat edeceği hususlar, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda doğru ve zamanında karar verme, ortaöğretimdeki başarının ÖSS'ye olan etkisini incelemektedir.

2. AKADEMİK BENLİK KAVRAMI ÖLÇEĞİ (ABKÖ) VE ANALİZ YÖNTEMLERİ

2.1. Akademik Benlik Kavram Ölçeği (ABKÖ)

Kişinin bir konuda doğru karar verebilmesi için önce ne istediğini ve ne gibi kaynaklara (yeteneklere, mali olanaklara ve çevre desteğine) sahip olduğunu bilmesi gereklidir. Bir öğrenci hangi konulardan hoşlandığına yani ilgilerine ve hangi konuları kolay ve çabuk öğrenebildiğine yani yeteneklerine ilişkin doğru, gerçekçi ve zengin bir benlik kavramına sahip oldukça ve ders ve okul seçerken isabetli karar verme olasılığı artar. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği (ABKÖ) öğrencilerin yetenekleri ve ilgileri hakkında daha berrak ve gerçekçi bir kavrama sahip olmalarına yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir. (Kuzgun, 1996)

ABKÖ, öğrencinin 4 yetenek ve 11 ilgi alanını belirlemektedir.

Yetenek alanları;

1. **Sözel Yetenek:** Sözcüklerle akıl yürütebilme, okuduğunu anlayabilme ve düşünceleri sözcüklerle açık bir biçimde ifade edebilme.
2. **Sayısal Yetenek:** Sayılarla akıl yürütebilme, problemleri çözebilme.
3. **Şekil – Uzay Yeteneği:** Şekiller arasındaki benzerlikleri ve farkları görebilme, cisimleri ve şekillerin döndürüldükleri zaman alacakları durumları göz önünde canlandırabilme.
4. **Göz – El Koordinasyonu:** Kesme, delme gibi, el ve gözün işbirliği ile yapılabilecek işleri yapabilme.

alt ölçeklerinden, İlgi alanları;

1. **Fen Bilimleri İlgisi:** Fen bilimleri ile ilgili konuları öğrenmeye ve fen konuları üzerinde çalışmaya istekli olma.
2. **Sosyal Bilimler** İlgisi: Sosyal bilim alanı ile ilgili konuları öğrenmeye ve bu konular üzerinde çalışmaya istekli olma.

3. **Ziraat İlgisi:** Bitki (meyve, sebze, tahıl) ve/veya hayvan yetiştirmekten (üretmekten) hoşlanma.
4. **Mekanik İlgi:** Alet ve makineleri çalıştırmaktan ve onarmaktan hoşlanma.
5. **İkna İlgisi:** Duygu ve düşünceleri başkalarına iletmekten ve onları etkilemekten hoşlanma.
6. **Ticaret İlgisi:** Mal alıp satmaktan, bu yolla kâr elde etmekten hoşlanma.
7. **İş Ayrıntıları İlgisi:** Bir yazının küçük ayrıntılara dikkat edebilme ve hataları düzeltmekten hoşlanma.
8. **Edebiyat İlgisi:** Akıcı konuşabilme ve yazabilme, edebi eserleri incelemekten ve edebi eser üretmekten hoşlanma.
9. **Yabancı Dil İlgisi:** Yabancı dil öğrenmeye istekli olma ve öğrenebilme.
10. **Güzel Sanatlar İlgisi:** Resim, heykel, el sanatları vb. sanat ürünleri yaratmaktan, mevcut eserleri incelemekten hoşlanma.
11. **Müzik İlgisi:** Müzik dinlemekten, müzik aleti çalmaktan, müzik parçaları bestelemekten hoşlanma.
12. **Sosyal Yardım İlgisi:** Zayıf ve hasta insanlara yardım etmekten hoşlanma."

alt ölçeklerinden oluşmaktadır. (Kuzgun,1996) Bu alanların ham puanlarını hesaplanırken soruların hangi alanlara ait olduğunu Ek Tablo 1.' de görülür.

ABKÖ'de bulunan verileri bilgisayarda Office-Excel ortamına aldıktan sonra Ek Tablo 1.'de verilen alanlara göre her bir alanın ham puanları bulunur. Bu ham puanlar Kuzgun (1996)'da bahsi geçen ve Ek Tablo 2.'de verilen Puanların Norm değerleri tablosundan bakılarak norm değerlerine çevrilir.

Her bir alan için bakılan norm puan değerleri 75 puanın üstü ve 25 puanın altına göre öğrencinin değerlendirilmesi yapılabilir. Eğer herhangi bir alanın puanı 75 ve üstü ise öğrencinin o alana karşı ilgisi veya yeteneğinden bahis edilebilir. 25 puanın altında ise alana karşı hiçbir ilgi veya yeteneğinin olmadığından söz edilebilir ve olmamasının nedenleri sorgulanabilir. (Kuzgun,1996)

Bulunan bu sonuçlar ile öğrencilerin; öğrenim gördüğü okulun bulunduğu bölgelere, okul türlerine, cinsiyet farklılıklarına, yaş gruplarına ve ekonomik durumlarına göre ilgi ve yetenek arasındaki tutarlılıklar, ilgi duyulan meslekler, yetenekli olunan meslekler yorumlanacak, okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan

arasındaki fark ve türlere göre puanlarının hesaplanması ve bunların istatiksel yöntemlerle analizi yapılarak, bu analizler yorumlanacaktır. Yetenek ve ilgiden alınan norm puanları, Ek Tablo 7'de verilen yetenek ve ilgi duyulan meslek gruplarını belirlemede kullanacaktır.

Kuzgun (1996)'un hazırlamış olduğu ABKÖ ile Konya ili ortaöğrenim öğrencileri üzerine 8 adet demografik soru eklenerek Ek Tablo 5.'deki ölçekte şeklinde uygulanmıştır. Ölçekte 1153 öğrenci üzerine uygulanmış olup, 237 öğrencinin optik cevap formunda, soru cevaplarına ismini kodlaması, tüm sorular için aynı cevap şıkkını işaretlemesi gibi ölçeğe samimi cevap vermediklerini gösterdiği için değerlendirmeye alınmamış olup 916 öğrencinin verilerinden sonuçlar çıkartılmıştır. Konya Büyükşehir sınırları içerisinde Meram, Karatay ve Selçuklu ilçelerinde 8 farklı tür olmak üzere 18 okul üzerinde uygulama yapılmıştır.

Karatay ilçesinden 239 öğrenci, meram ilçesinden 359 ve Selçuklu ilçesinden 318 öğrenci denek olarak kullanılmıştır. 916 öğrencinin 505 tanesi kız, 411 tanesi erkek öğrencidir. Ölçekte uygulama sırasında okul müdürlerinin olaya sıcak bakmaması ve yasal prosedürlere takılmaları veri toplamada sıkıntı oluşturmuştur. Öğrencilerden veriler alınırken Ek Tablo 6.'daki optik formlar kullanılmıştır.

2.2. İstatistiksel Analiz Yöntemleri

Bu bölümde çalışmada kullanılacak istatistiksel analiz yöntemleri hakkında genel bilgiler verilecektir. Bu istatistiksel analiz yöntemleri şunlardır:

Örneklem yöntem ve sonuçları, frekans tablosu, çapraz tabloların oluşturulması, pearson ki-kare test istatistiği, güvenirlik analizi, soru analizi ve bağımsız grupların karşılaştırılmasında kullanılan hipotez testlerinden oluşmaktadır.

Çok sayıda birimden elde edilen verilerin kolay anlaşılır ve bilgi edinilebilir olması için frekans dağılım tablosu ya da çapraz tablolar biçiminde gösterilmesi gerekir. Verilerin tablolarla gösterilmesi SPSS 11.0 istatistik paket programına göre ayrı ayrı aşağıda ele alınarak açıklanacaktır.

2.2.1. Örneklem hacmi belirleme

Örneklem hacmi şu dört yaklaşımla belirlenebilir:

a) Anakütle parametresi tahmininin varyansından gidilerek,

b) Anakütle parametresi tahmini ile Anakütle parametresi arasındaki tarafımızdan belirlenen farka dayanarak,

c) Maliyetler göz önüne alınarak,

d) Hazırlanmış tablolardan yararlanılarak. (Serper ve Aytaç,2000)

2.2.2. Frekans tablosu

Frekans tablosu, veri setinde yer alan benzer değerlerin kaç tane birimde gözlendiğini ya da belirli bir değer aralığında kaç tane birimin gözlendiğini bu değerlere sahip birim sayılarını düzenli biçimde göstermesidir

Dizideki değerlerden benzer olanları küçükten büyüğe dizildiğinde her bir değerin kaçar birimde gözlendiğini, ya da belirli aralıkta değerlere sahip bir sınıfta kaç birimin gözlendiğini tablo biçiminde göstermeye frekans tablosu ya da frekans serisi adı verilmektedir. Tekrarlı biçimde gözlenen bu değerlerden bazıları belirli bir kurala göre birleştirilerek bir sınıf yapılır ve bu sınıfta (değer aralığında) kaç birimin bulunduğunu belirleyerek tablo yapmak ya da frekans tablosu olarak anılır.

Frekans tablosu iki biçimde düzenlenir:

a) Sınıflandırılmış seri

b) Gruplandırılmış seri

Eğer veri setindeki değerler küçükten büyüğe doğru dizilerek, tekrarlı ölçümlerden her değerin veri setinde kaç kez yer aldığı (tekrarlandığı) bulunur ise bu tür frekans tablosuna sınıflandırılmış frekans tablosu (sınıflandırılmış frekans serisi) denir. Eğer veri setinde yer alan en küçük ve en büyük değer arasındaki değerler belirli aralıklara bölünerek sınıflar belirlenir ve her bir sınıfta yer alan değerlerin veri setinde kaç kez tekrarlandığı bir tabloda gösterilirse bu frekans tablosuna gruplandırılmış frekans tablosu (gruplandırılmış frekans serisi) adı verilir.

Tablolaştırmada esas amaç n>30 birimden oluşan veri setini özetlemek ve kolay bilgi elde edilir biçimde düzenlemektir. Grupları sıralı biçimde dizmek ve verilerin genel dağılım ve yayılım eğilimini tablodan sezmek amaçlanır. Tablo yaparken sınıf aralığı 1 olarak seçilirse frekans serileri (sınıflanmış=gruplanmış) birbirine eşit olur. Belirlenen gruptaki minimum değer(sınıf başlangıç değeri, SBD) ve maksimum değer (sınıf üst sınır değeri, SUD) frekans tablosundaki grup, sınıf sayısını

etkilemektedir. Bu nedenle seçilen sınıf (grup), sayısını etkilemektedir. Bu nedenle seçilen sınıf (grup) sayısına göre frekans tabloları benzer ya da farklı olmaktadır. Burada sadece frekans tablosu hazırlama terimi kullanacaktır.

Nicel verilerde tablonun sınıf sayısını 5 ile 16 arasında seçmek kolay bilgi edinirliği artırmaktadır. Nitel verilerde ise seçenek (kategori) sayısı kadar sınıf belirlemek ya da en yakın seçenekleri birleştirerek sınıf sayısı 5–16 arasında değişecek tablolara indirgemek tercih edilmelidir. Ancak, birleştirme yapılırken bilgi kaybına izin verilmemelidir.

2.2.3. Çapraz tabloların oluşturulması

Çapraz tablolar (Cross tabulation), iki değişkenin karşılıklı alt seçeneklerini (kategori) birlikte gösteren tablolardır. Bu tablolarda her iki değişkenin alt seçeneklerini birlikte içeren birim sayıları R sıra ve C sütundan oluşan tabloların gözlerinde gösterilir. N birimin, iki değişkenin alt seçeneklerine aynı anda sahip olan birim sayıları, çapraz tablonun göz frekanslarını (cell frequencies) oluşturur. Çapraz tablolar - daha çok- az sayıda seçenek içeren kategorik değişkenler için ya da sınıflara bölünerek kodlanmış ve k sınıfa indirgenmiş aralıklı / orantılı ölçekli verilerin gösteriminde kullanılır. Paket programlar, çapraz tabloları oluşturduktan sonra birçok istatistik ve ölçü hesaplamaktadır.

2.2.4. Saçılım (nokta) grafikleri

İlişkilerin yapısı hakkında bir bilgi elde etmek için en iyi yöntem değişkenlerin saçılım (nokta) grafiklerini incelemektir. Bilindiği gibi saçılım grafiklerinde, iki değişkenin birlikte dağılımı incelenir. Saçılım grafiği oluşturulurken; gözlem çiftlerinin kesiştiği yere bir nokta konur. (Alpar, 2003) Ortaya çıkan grafikte noktaların dağılımı incelenerek, ilişki hakkında bilgi edinilebilir.

2.2.5. Pearson ki-kare test istatistiği

R*C tablolarında iki değişkenin kategorileri arasındaki bağımsızlığın test edilmesini sağlar. Aşağıdaki gibi hesaplanır**.**

$$\chi_p^2 = \sum_{ij} \frac{(f_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

Burada f_{ij} tablo gözlerindeki gözlenen frekanslar, E_{ij} gözlerdeki beklenen (teorik, expected) değerlerdir.

χ_p^2 test istatistiği sd=(R-1)(C-1)serbestlik dereceli χ^2 (ki-kare) dağılımı gösterir. χ_p^2'nin önemliliği $\chi^2\,\alpha, sd$ kritik değerleri ile karşılaştırılarak belirlenir. (Taşbaşı, 2003)

2.2.10. Güvenirlik analizi

Güvenirlik analizi verileri değerlendirme süreci içinde önemli bir basamak teşkil etmektedir. Özellikle yeni oluşturulan ölçüm (test) birimlerinde bu husus daha çok ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla oluşturulacak olan bir ölçme aracının güvenilir olup-olmadığı üzerinde durulmalıdır. Testin karakteristik özelliğinden ziyade güvenirlik, belli şartlar altında belirli bir gruba uygulanan testten elde edilen skorların (puanların) bir özelliğidir. Güvenilirlik, ölçmenin tutarlılığı, kararlılığı ve tekrarlanabilirliğini ifade eder. Tutarlılık, ölçme kurallarına, veri kayıt ve kodlamasına uyma anlamındadır. Tekrarlanabilirlilik testin zaman içinde tekrar uygulanabilmesi ve güvenirliğin hemen hemen aynı olmasıdır. Kararlılığı ise ölçmenin zaman içinde (diğer değişkenler aynı olmak koşuluyla) değişmemesi anlamındadır. Özdamar (1997) ise güvenirliği "bir ölçme aracında (testte) bütün soruların birbirleriyle tutarlılığını, ele alınan oluşumu ölçmede türdeşliğini ortaya koyan bir kavram" olarak açıklamaktadır.

Klasik güvenirlik teorisinde, bireyin ölçme aracı vasıtasıyla ortaya çıkan gözlenen skoru, gerçek skor ile sistematik olmayan (rastgele) hatanın toplamından oluşur (Alpar, 2001).

$x = t + e$;

x: gözlenen skor, t: gerçek skor, e: hata skoru.

Gerçek skor bireyin sonsuz defa tekrarlamış olduğu testten (aynı şartlar itında) ortalama almış olduğu skordur. Hiçbir zaman tam olarak tespit edilemeyen gerçek skor, bireyin gözlenen skorlarından tahmin edilebilir. Aynı zamanda klasik

güvenirlik teorisinde gözlenen skorların varyansı, gerçek skor ile sistematik olmayan hataların varyansının toplamına eşittir. Yani,

$\sigma_x^2 = \sigma_t^2 + \sigma_e^2$ 'dır.

Sonuç olarak klasik güvenirlik teorisinde ölçeğin güvenirliği gerçek skor varyansının gözlenen skor varyansına bölünmesiyle

$güvenirlik = r = \sigma_t^2 / \sigma_x^2$

bulunabilir. Gerçek skor varyansı direk olarak tespit edilemeyeceği için uygulamadan ve testin içeriğindeki değişimden ortaya çıkan gözlenen skor ile tahmin edilmektedir. Gerçek skoru gözlenen skor cinsinden yazılırsa:

$$\sigma_t^2 = \sigma_x^2 - \sigma_e^2$$
$$r = 1 - (\sigma_e^2 / \sigma_x^2)$$

olur. Yukarıdaki eşitlikten şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır: Uygulanan testte hiçbir hata yoksa $(\sigma_e^2 = 0)$ olacak ve güvenirlik 1 bulunacaktır. Bu aynı zamanda maksimum güvenirliğe işaret etmektedir. Ölçüm hataları artarsa güvenirlik düşer. Hata skor varyansı gözlenen skora eşit olursa güvenirlik sıfır olacaktır.(minimum güvenirlik katsayısı). Dolayısıyla güvenirlik sıfır ile bir değeri arasında bulunabilir.

Özellikle yeni dizayn edilmiş olan ölçeklerde (testlerde) tespit edilmesi gereken güvenirlik katsayısı, hatasızlık ölçüsüdür. Güvenirlik ölçüleri istatistiksel yöntemlerle elde edilebilmektedir. Güvenirlik analizinde güvenirliği tespit etmek için geliştirilen bazı metodlar şunlardır. Testin iki defa uygulanması (test-retest), paralel formlar yöntemi (parallel-forms), iç tutarlılık katsayıları gibi (internal consistency coeffecients). İç tutarlılık katsayılarından ise Cronbach Alfa Katsayısı, ikiye Bölme Metodu (Spearman-Brown katsayısı), Kuder-Richardson Metodu en çok kullanılan yöntemlerdir.

Cronbach Alfa en düşük güvenirlik limitinin katsayısını verir. Alfa katsayısı ölçek içinde kullanılan soruların iç tutarlılığını belirtir. Diğer bir deyişle ölçek içinde bulunan k soruların ölçülmek istenen fenomeni açıklayıp açıklayamadığının bir göstergesidir. Özellikle Likert tipi ölçeklerin güvenirliğini hesaplamada sıklıkla kullanılır, a ile gösterilir. Alfa katsayısı soru halinde hazırlanan ölçeklerin (testlerin)

güvenirliğini hesaplamak için kullanılan genel bir formüldür. k soru (değişken) ve n birim içeren veri setinde güvenirlik analizi şu şekilde hesaplanır: i = 1,2,...,k ve j = 1, 2,..... ,n olmak üzere Xji değerleri matris formunda yazılırsa;

$$X = \begin{bmatrix} x_{11}\ldots x_{12}\ldots x_{1i}\ldots.x_{1k} \\ x_{21}\ldots x_{22}\ldots x_{2i}\ldots.x_{2k} \\ \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots \\ x_{ji}\ldots x_{j2}\ldots x_{ji}\ldots.x_{jk} \\ \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots \\ x_{n1}\ldots x_{n2}\ldots x_{ni}\ldots.x_{nk} \end{bmatrix}$$

Soru toplamı;

$$T = \sum_{j=1}^{n} X_{ji}$$

ve soru ortalaması;

$$\overline{T}_i = \frac{\sum_{j=1}^{n} X_{ji}}{n}$$

olarak bulunur. Soru standart sapması;

$$S_i = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^{n} X^2{}_{ji} - n\overline{T}_i^2}{n-1}}$$

biçiminde hesaplanır. Toplam varyans ise;

$$S_1^2 = \frac{1}{n-1}\left(\sum_{i=1}^{k}\sum_{j=1}^{n} X_{ji}{}^2 - n\left(\sum_{i=1}^{k}\overline{T}^2\right)^2\right)$$

olarak hesaplanır. Güvenirlik katsayısı ise ;

$$a = \frac{k}{k-1}\left(1 - \frac{\sum_{i=1}^{k} S_i{}^2}{S_t{}^2}\right)$$

formülü ile hesaplanabilir.(Alpar, 2001) (Özdamar,1997). Burada;

k: soru sayısı,

s2t: toplam ölçeğin varyansı,

s2i : i değişkenin varyansıdır.

Formülden de anlaşılacağı gibi denekler tarafından verilen cevapların hemen hemen aynı olması durumunda i sorunun varyansları sıfıra yakın olacak, dolayısıyla parantez içindeki birim hemen hemen bire yaklaşacak ve alfa katsayısı maksimum olacaktır. Sorulara verilen cevaplarda tutarsızlık artarsa güvenirlik katsayısı azalacaktır.

Alfa katsayısının kovaryans ve korelâsyona bağlı formülleri de mevcuttur. Korelâsyon İle ilgili olarak:

$$\alpha = \frac{k\bar{r}}{1+(k-1)\bar{r}}$$

bulunur. Burada k: soru sayısını, r: sorular arası korelasyon katsayısının ortalamasıdır. Formülden de anlaşılacağı gibi alfa Cronbach katsayısı sorular arasındaki korelasyon ile soru sayısına bağlıdır. Sorular arası korelasyon arttıkça güvenirlik katsayısı artacaktır. Bir diğer açıdan bakılacak olunursa sorular arasındaki korelasyon düşük olsa bile soru adedinin arttırılması güvenirlik katsayısını arttıracaktır.

Güvenirlik analizinde modelin uygunluğunu görmek maksadıyla bazı testler yapılmaktadır. Birey ve soru farklılıkları (önemlilikleri) için F testi, şayet ölçek, sıralama puanlan olarak hazırlanmışsa Friedman Ki-kare testi, sorulara verilen cevaplar 0 ve 1 şeklinde ise Cochran Ki-kare testi uygulanır. Ölçeğin toplanabilir ölçek türünde hazırlanıp hazırlanmadığı tespit etmek maksadıyla Tukey toplanabilirlik testi (Tukey's Additivity test) uygulanmalıdır. Soru ortalamaların homojenliği (soruların denekler tarafından aynı yaklaşımla algılanıp algılanmadığı, soruların zorluk derecesinin birbirlerine eşit olup olmadığı) ise Hotelling T2 analizi ile tespit edilebilir (Özdamar 1997).

Alfa katsayısını değerlendirmek açısından uygulanan ölçütleri Semiz (2005) şu şekilde belirtmektedir:

Güvenirlik Katsayısı	Güvenirlik Düzeyi
0,90 ve üzeri	Yüksek
0,80-0,90 arası	Orta
0,70-0,80 arası	Zayıf

Alfa katsayısıyla tespit ettiğimiz güvenirlik katsayısını arttırmak mümkündür. Soru silindiği zaman alfa katsayısındaki değişime bakmak gerekir. Silindiği zaman katsayıyı yükselten değişkenler ölçekten çıkarılabilir. Değişken silinmeden de ölçeğin güvenirliği arttırılabilir. Soru sayısı arttırılırsa güvenirlik artar. Ancak güvenilir olmayan bir teste soru eklenmekle o testin güvenirliğinin fazla artış göstermeyeceği de unutulmamalıdır. Tespit edilmek istenen güvenirlik katsayısı için gerekli soru sayısını Spearsman-Brown katsayısı ile tahmin edilebilir. (Ferguson 1981).

$$r_s = \frac{m r_b}{1 + (m-1) r_b}$$

Burada, rs ölçeğin arzu edilen güvenirlik katsayısı, rb ölçeğin başlangıç güvenirliği, m ölçeği arttırma oranıdır. Örneğin güvenirlik katsayısının 0,89 olması arzu ediliyorsa (başlangıç alfa katsayısı, $r_b = 0{,}7381$ olsun). Yukarıdaki formülden m = 3 bulunur. Bunun manası 41 soruluk ölçeğin 123 (41x3) soruya arttırılması (aynı fenomeni açıklayan sorulardan oluşması gerekmektedir) güvenirliği 0,89'a arttıracaktır.

Soru sayısı belli bir noktadan sonra arttırıldığı takdirde güvenirlikteki artış azalacaktır. Bunlarla birlikte özellikle eğitimde kullanılan ölçme yöntemlerin güvenirliğini arttırmak için bazı tedbirler alınabilir. Bunlar arasında soruların açık, anlaşılır ve cevaplanabilir olması, deneklerin bilgilendirilmesi ve teşvik edilmesi, sürenin yeterli olması, verilerin objektif olarak değerlendirilmesi, verilerin kaydederken titiz ve dikkatli davranılması gibi hususlar sayılabilir. Çalışmada belirtilen hususlara önem gösterilmiştir.

2.3. Bağımsız Grupların Karşılaştırılmasında Kullanılan Hipotez Testleri

Araştırma hipotezlerinin yazılı hale dönüştürülüp daha sonra istatistiksel olarak test edilebilecek bir şekle dönüştürülmesi, bir araştırmanın istatistiksel hipotez test aşamasıdır. İstatistiksel bir hipotez aslında bir tesadüfî değişkenin dağılımı ile ilgili yapılan bir varsayımdır. Uygulamada bir hipotez genellikle ilgili ana kütlenin bir veya daha fazla parametresinin belirlenmesi anlamını taşır. Hipotez testinde, hipotezin belirlenmesinden sonraki önemli bir aşamada önem derecesinin

saptanmasıdır, başka bir deyişle birinci tip hata a'nın düzeyinin saptanmasıdır. Karar alıcı birinci tip hata a'yı saptarken test sonucunda yanlış karar almaktan ötürü katlanmak zorunda olacağı kaybı düşünmektedir. Uygulamada en çok kullanılan önem dereceleri 0,1; 0,05 ve 0,01dir. 0,05 önem derecesinde birinci hipotez red edildi mi sonuç önemli, 0,01 önem derecesinde red edildiğinde sonuç çok önemli olarak nitelendirilir. Test istatistikleri olarak ilgili konuya göre parametrik veya parametrik olmayan (nonparametrik) testler kullanılabilir. (Alpar, 2001)

2.3.1 Hipotezlerin belirlenmesi

İstatistiksel hipotezler, örneklemlerin çekildiği evrensel parametreleri ile ilgili önermelerdir.

a. H_0 hipotezi

b. H_1 hipotezi

İstatistikte kullanılan hipotezler tek veya çift yönlü olabilir. Bu hipotezin tek veya çift yönlü olduğunu H_1 belirler. (Alpar, 2001)

2.3.2 İstatistiksel test için anlamlılık düzeyini belirleme

Anlamlılık (ya da yanılma, ya da hata) düzeyi çoğunlukla istatistiksel test uygulanmadan önce araştırıcı tarafından belirlenir ve α olarak tanımlanır. α; H_0 hipotezi doğru iken onu yanlışlıkla onu reddetme olasılığını verir. Yanılma düzeyi olarak $\alpha = 0{,}05$, $\alpha = 0{,}01$, $\alpha = 0{,}001$ gibi küçük değerler alınır. Çünkü H_0 hipotezi gerçekten doğru iken reddedilmek istenmez. (Alpar, 2001)

2.3.3 İstatistiksel karar

Yapılacak test sonucunda hesapla bulunan test istatistiği değerleri bir teorik dağılışa uyar. Hesapla bulunan test istatistiği değerleri, her bir test yöntemi için farklı şekilde bulunan teorik tablo istatistiği değerine eşit ya da tablo değerinden büyük ise H_0 hipotezi reddedilir. Küçük ise H_0 hipotezi kabul edilir. (Alpar, 2001) Eğer ki p değerine göre bakıyorsak $p < \alpha$ ise; H_0 hipotezi reddedilir.

2.3.2 İki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi

Alpar (2001)'a göre iki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi şu şekildedir.

" İki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi uygulamada çok fazla karşılaşılan parametrik hipotez testlerinden biridir. Bu testte, incelenen bir değişken yönünden birbirinden bağımsız iki grubun ortalamaları karşılaştırılır. Bu testin uygulanabilmesine ilişkin gerekli koşullar aşağıda verilmiştir.

a. Karşılaştırılacak iki grup vardır
b. Gruplar birbirinden bağımsızdır.
c. Veriler sürekli sayısal veri grubundandır.
d. Gruplardaki denek sayıları n_1, 30'a yakın ya da $n_1 \geq 30$'dur.
e. Evren dağılımı normal dağılım gösterir.
f. Evren varyansları homojendir."

Burada sadece varyansların homojen olduğu duruma ilişkin test istatistiği (t_{Hesap}) formülü verilecek ve çözümlemeler t istatistiğine göre yapılacaktır.

$$S_0^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

olmak üzere;

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_0^2}{n_1} + \frac{S_0^2}{n_2}}}$$

İle verilir. Gruplardaki gözlem sayısı oldukça fazla olduğunda bu formülde *t* yerine *z* yazılarak *z* dağılımından yararlanılabilir. Formülde;

$\bar{x}_1$: Birinci Grubun Ortalaması $\bar{x}_2$: İkinci Grubun Ortalaması

n_1: Birinci Grubun Denek Sayısı n_2: İkinci Grubun Denek Sayısı

S_0^2: Ortak Varyans

ile verilir. İstatistiksel karar için t_{Hesap} istatistiği Ek Tablo 1'de verilen $n_1 + n_2 - 2$ serbestlik dereceli t_{Tablo} istatistiği ile karşılaştırılır. $|t_{Hesap}| \geq t_{Tablo}$ ise, iki

ortalama arasında fark yoktur şeklinde kurulan H_0 hipotezi reddedilir ve gruplar arasında fark olduğu söylenir. (Alpar, 2001)

2.3.3 Bağımsız ikiden çok grubun karşılaştırılması (tek yönlü varyans analizi)

Parametrik test varsayımları sağlandığında, ölçümle belirtilen bir değişken yönünden 2'den fazla bağımsız grup arasında fark olup olmadığını test etmek için kullanılır. İki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi için gerekli varsayımlar, varyans analizi içinde geçerlidir. (Alpar, 2001)

Varyans analizi sonucunda bulunacak test istatistiği (F_{Hesap}), teorik olarak F dağılımı yardımı ile test edilir. F_{Hesap} istatistiğine ulaşabilmek için çeşitli hesaplamalara gereksinim vardır. Önce, gruplara ilişkin değerlerin toplamı, kareleri toplamı, ortalamaları ve varyansları her bir grubun altında özetlenir. Elde edilenler yardımı ile; 3 tane kareler toplamı, 3 tane serbestlik derecesi ve 2 tane kareler ortalaması bulunur. Gerekli formüller aşağıda verilmiştir. Bu formüllerde n ; Toplam gözlem sayısı, k ; Grup sayısı, n_j ; Her gruptaki gözlem sayısı'dır.

a. Kareler Toplamının Bulunmasına ilişkin Formüller

$$Genel\ \ Kareler\ \ Toplamı\ \ (GnKT) = \sum_{i=1}^{n} x_i^{\,2} - \frac{(\sum_{i=1}^{n} x_i)^2}{n}$$

$$Gruplar\ \ Arası\ \ Kareler\ \ Toplamı\ \ (GAKT) = \sum_{j=1}^{k} \frac{(\sum_{i=1}^{n_j} x_i)_j^{\,2}}{n_j} - \frac{(\sum_{i=1}^{n} x_i)^2}{n}$$

$$Grup\ \ İçi\ \ Kareler\ \ Toplamı\ (GİKT) = GnKT - GAKT$$

b. Serbestlik Derecelerinin Bulunmasına İlişkin Formüller

$$Genel\ \ Serbestlik\ \ Derecesi\ \ (GnSD) = n - 1$$

$$Gruplar\ \ Arası\ \ Serbestlik\ \ Derecesi\ (GASD) = GrupSayısı - 1 = k - 1$$

$$Gruplar\ \ İçi\ \ Serbestlik\ \ Derecesi\ (GİSD) = GnSD - GASD = n - 1 - (k - 1) = n - k$$

c. Kareler Ortalamalarının Bulunmasına İlişkin Formüller

$$Gruplar\ \ Arası\ \ Kareler\ \ Ortalaması\ \ (GAKO) = GAKT\ /\ GASD$$

$$Gruplar\ \ İçi\ \ Kareler\ \ Ortalaması\ \ (GİKO) = GİKT\ /\ GİSD$$

Bunların sonucunda F_{Hesap} istatistiği;

$F_H = GAKO / G\dot{I}KO$

ile bulunur.

İstatistiksel karar için; F_H istatistiği GA ve $G\dot{I}$ kareler ortalamalarına ilişkin serbestlik dereceleri ve seçilen α yanılma düzeyi dikkate alınarak bulunan F_{Tablo} istatistiği ile karşılaştırılır. $F_{Hesap} \geq F_{Tablo}$ ise, grup ortalamaları arasında fark yoktur şeklinde kurulan H_0 hipotezi reddedilir. (Alpar, 2001)

2.3.4 Çok değişkenli tek yönlü varyans analizi (MANOVA)

Çok değişkenli tek yönlü varyans analizi, grup sayısı 2'den büyük olduğu durumlarda kullanılır. İkiden çok grubun ortalama vektörleri karşılaştırılır. Değişkenler arasında çoklu bağlantı olması durumunda, ayrı ayrı t testi ya da varyans analizi yerine, Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi (MANAVO) tercih edilebilir.

Hipotez şu şekilde kurulabilir.

$$H_0 : \begin{bmatrix} \mu_{11} \\ \mu_{21} \\ . \\ . \\ \mu_{p1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mu_{12} \\ \mu_{22} \\ . \\ . \\ \mu_{p2} \end{bmatrix} = \ldots = \begin{bmatrix} \mu_{1k} \\ \mu_{2k} \\ . \\ . \\ \mu_{pk} \end{bmatrix},$$

μ_{pk} : $p.$değişkenin $k.$gruptaki ortalaması

Çok değişkenli analizlerde, ortalama vektörleri arasında fark olup olmadığı incelemek için kullanılan farklı test yöntemleri olmasına karşın en çok kullanılan 3 tanesi verilecektir. Bunlar;

1. Wilks Lambda istatistiği
2. Hotelling İz İstatistiği
3. Pillai İz İstatistiği

2.3.4.1. Wilks Lambda istatistiği

Varyans analizinde verilen $GKT = GAKT + G\dot{I}KT$ şeklinde verilen eşitlik, çok değişkenli varyans analizinde matrislerle ifade edilir ve

T: Genel kareler toplamı matrisi

B: Gruplar arası kareler toplamı matrisi

W: Grup içi kareler toplamı matrisi

p: Her gruptaki değişken sayısı

olmak üzere

$$T_{pxp} = B_{pxp} + W_{pxp}$$

ile verilir. Bu eşitlikte;

k : Ortalama vektörü sayısı (karşılaştırılacak grup sayısı)

$\bar{x}_i$: i. Gruba ilişkin ortalama vektörü

$\bar{x}$: Genel ortalama vektörü

n_i : i.gruba ilişkin gözlem sayısı

S_i : i.gruba ilişkin varyans-kovaryans matrisi

olmak üzere, B ve W matrisleri;

$$B = \sum_{i=1}^{k} n_i (\bar{x}_i - \bar{x})(\bar{x}_i - \bar{x})'$$

$$W = \sum_{i=1}^{k} (n_i - 1) S_i$$

İle verilirken ilgili serbestlik dereceleri sırasıyla $Sd = k - 1$ ve $Sd = \sum_{i=1}^{k} n_i - k$ 'dır. Bu bilgiler yardımıyla Wilks lamda ($\wedge$) istatistiği;

$$\wedge = \frac{|W|}{|W + B|} = \frac{|W|}{|T|}$$

dir. $\wedge, p;$ değişken sayısını göstermek ve λ_i 'ler BW^{-1} matrisinin özdeğerleri ve s,m ve $\tilde{n}$;

$$s = \min(k-1, p), \quad m = \frac{|p-(k-1)|-1}{2}, \quad \tilde{n} = \frac{n-p-k-1}{2}$$

Bu ve diğer istatistiklerin hesaplanmasında kullanacağınız parametreler olmak üzere;

$$\wedge = \prod_{i=1}^{s} \frac{1}{1+\lambda_i}$$

ile de verilir.

k: Karşılaştırılacak grup sayısı,

p: Her gruptaki değişken sayısı,

n: Toplam gözlem sayısı olmak üzere Wilks Lamda değeri;

$$L = -\left[n-1-(p+k)/2\right]\ln\wedge$$

ile p.(k-1) serbestlik dereceli χ^2 dağılımı gösterir ve $L > \chi^2_{Tablo[p.(k-1);\alpha]}$ ise gruplar arasında fark vardır denir. (Alpar, 2003)

2.3.4.2. Hotelling İz istatistiği

λ_i'ler BW^{-1} matrisinin özdeğerleri olmak üzere, hotelling iz istatistiği (T);

$$T = \sum_{i=1}^{s} \lambda_i$$

ile verilir. Denek sayısı yeterli iken,

$$nT > \chi^2_{Tablo[p.(k-1);\alpha]}$$

ise ortalama vektörleri arasında fark olduğu söylenir (Alpar, 2003).

2.3.4.3. Pillai İz istatistiği

$T = \sum_{i=1}^{s} \frac{\lambda_i}{1+\lambda_i}$ ile verilir. T istatistiği yardımı ile bulunan

$$\frac{2\tilde{n}+s+1}{2m+s+1}.\frac{T}{s-T}$$

Değeri $s(2m+s+1)$ ve $s(2\tilde{n}+s+1)$ serbestlik dereceleri ile bir F dağılımı gösterir (Alpar, 2003).

2.3.4.4. Bonferroni eşanlı güven aralıkları ve farklı grup ve değişkenlerin belirlenmesi

İ: ilgili değişkeni,

m ve t: i.değişken açısından kararlaştırılacak gruplar,

$w_{ii:}$ W matrisinde i. değişkene ilişkin w_{ii} köşegen elemanı göstermek üzere,

$\bar{x}_{mi} - \bar{x}_{li} \pm t(n-k; \frac{\alpha}{pk(k-1)}) \sqrt{\frac{w_{ii}}{n-k}(\frac{1}{n_m} - \frac{1}{n_l})}$ ile güven aralıkları verilir (Alpar, 2003).

3. UYGULAMA

Konya ili ortaöğretim öğrencileri üzerine uygulanana ölçeği güvenirliğine SPSS 11.0. paket programı ile bakıldığında α güvenirlik katsayısı;

$\alpha = 0{,}9525$

bulunur ki; yüksek güvenirli bir ölçek olduğu söylenebilir.

3.1. Yetenekli olunan Ve İlgi Duyulan Alanlar Arasındaki İlişki

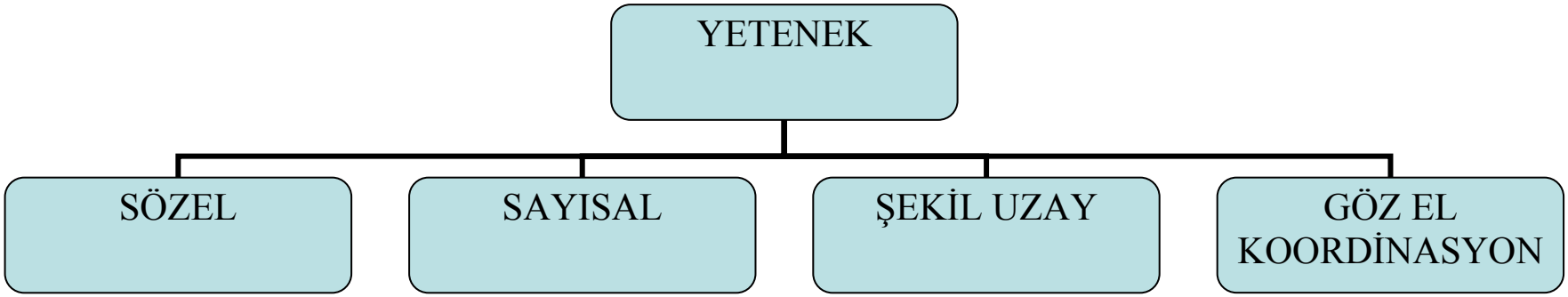
Konya ili ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler üzerine uygulanan ölçek sonuçları ele alındığında, yetenekli olduğu ve ilgi duyduğu alanların analizi yapılarak aralarındaki ilişki incelenmeye çalışılacaktır. Yetenek ve ilgi alanlarını oluşturan alt ölçekler şu şekilde gösterilir.

Yetenek alanları;

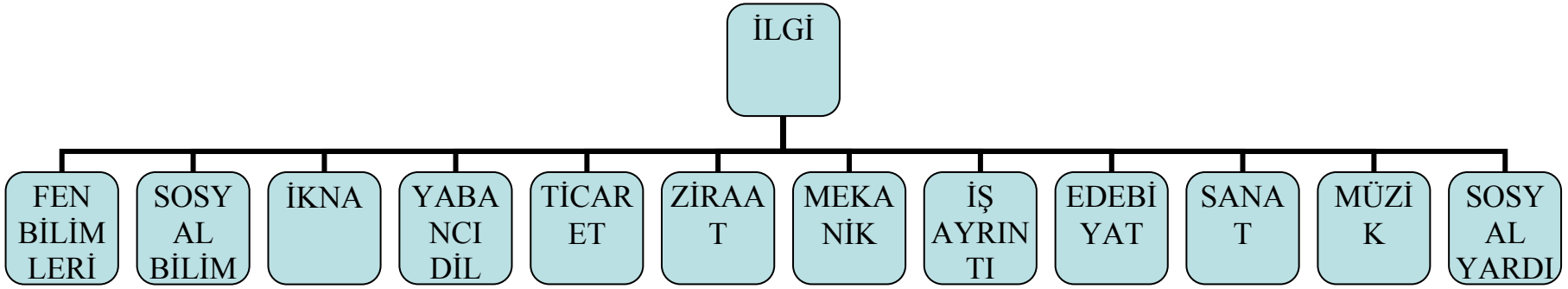
- Sözel,
- Sayısal,
- Şekil – Uzay ve
- Göz El Koordinasyon alt ölçekleri ile Şekil 3.1.1.' de,

İlgi alanları;

- Fen Bilimleri,
- Sosyal Bilimler,
- İkna,
- Yabancı Dil,
- Ticaret,
- Ziraat,
- Mekanik,
- İş ayrıntı,
- Edebiyat,
- Sanat,
- Müzik ve
- Sosyal yardım alt ölçekleri ile Şekil 3.1.2.' de gösterilsin.

Şekil 3.1.1. Yetenek Alt Dalları

Şekil 3.1.2. İlgi Alt Dalları

ABKÖ'nin güvenirliliği Kuzgun(1996), tarafından yapıldığı ve halen kullanılır olduğu için güvenirliliğine bakılmamıştır. ABKÖ'nde, öğrencilerin alan seçiminde yetenek ve ilgileri arasındaki tutarlılıkları, 6 farklı etkenle incelenmeye çalışılmıştır. Bunlar;

1. Konya genelinde ortaöğretim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları arasındaki ilişki tutarlılığı,
2. Bölgelere göre ortaöğretim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları arasındaki ilişki tutarlılığı,
3. Okul türlerine göre ortaöğretim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları arasındaki ilişki tutarlılığı,
4. Cinsiyete farklılığına göre ortaöğretim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları arasındaki ilişki tutarlılığı,
5. Yaş gruplarına göre ortaöğretim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları arasındaki ilişki tutarlılığı,
6. Ekonomik duruma göre ortaöğretim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları arasındaki ilişki tutarlılığı

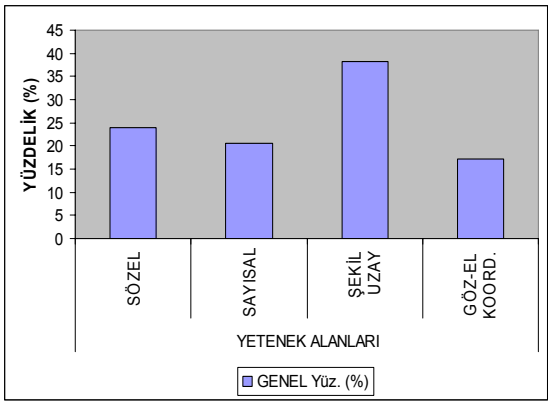
şeklindedir. Bu maddelere sırası ile bakılsın.

3.1.1. Konya genelinde yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki

Konya İli ortaöğretim öğrencilerini genel bir bakış ile yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu alanları, çapraz tablo ve histogramlar yardımı ile incelenerek, yetenek ve ilgi puanları arasındaki korelasyon ve saçılım grafikleri incelenecektir.

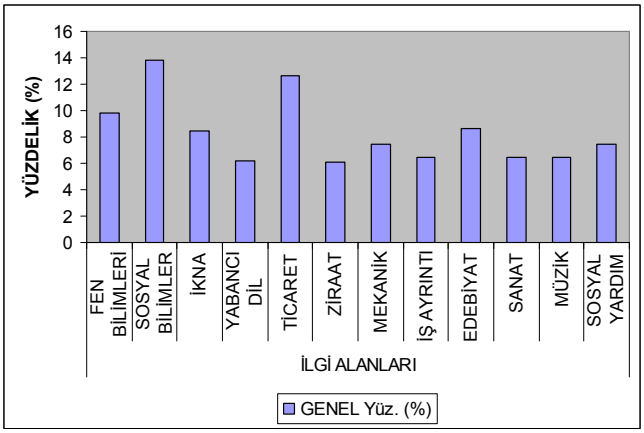
Tablo 3.1.1. Konya Genelinde Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

		GENEL	
		Frekans	Yüz. (%)
YETENEK ALANLARI	SÖZEL	446	24,03
	SAYISAL	382	20,58
	ŞEKİL UZAY	708	38,15
	GÖZ-EL KOORD.	320	17,24
İLGİ ALANLARI	FEN BİLİMLERİ	339	9,83
	SOSYAL BİLİMLER	475	13,78
	İKNA	293	8,5
	YABANCI DİL	213	6,18
	TİCARET	435	12,62
	ZİRAAT	210	6,09
	MEKANİK	257	7,46
	İŞ AYRINTI	224	6,5
	EDEBİYAT	299	8,67
	SANAT	224	6,5
	MÜZİK	222	6,44
	SOSYAL YARDIM	256	7,43

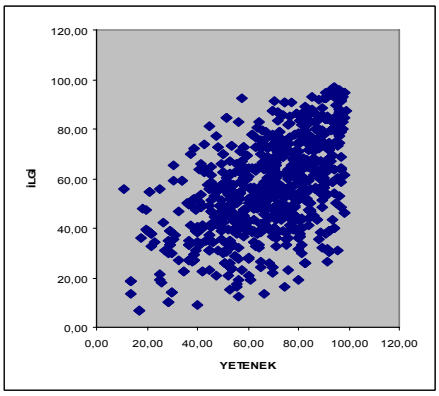
Şekil 3.1.3. Konya Genelinde Yetenek Alanları Histogramı

Tablo 3.1.1.' deki verilerle Şekil 3.1.3. ile Şekil 3.1.4. histogram grafikleri elde edilmiştir. Şekil 3.1.3 incelenir ise, Konya İli geneli öğrencilerinin, Şekil-Uzay alanına olan yeteneğin çok yüksek olduğu, Göz-El Koordinasyon alanına olan yeteneğinde azlığı gözden kaçmamalıdır.

Şekil 3.1.4. Konya Genelinde İlgi Alanları Histogramı

Şekil 3.1.4 incelenir ise, Konya İli geneli öğrencilerinin, Ticaret ve Sosyal Bilimler alanlarına olan ilginin fazla olduğu, Dil, Ziraat, İş ayrıntı, Sanat ve Müzik alanlarına olan ilginin az olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 3.1.5. Konya Genelinde İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Saçılım grafiği incelenirse, Konya'da öğrenim görmekte olan öğrencilerin, yetenek ve ilgi puanları arasında doğrusal bir ilişkinin (r=0,5428) kuvvetli olmasa da varlığından söz edilebilir.

3.1.2. Bölgelere göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki

Konya İli Büyükşehir belediye sınırlarında olmak üzere, Meram, Karatay ve Selçuklu şeklinde 3 ilçede bulunan ortaöğretim kurumları bölgesel olarak değerlendirilsin.

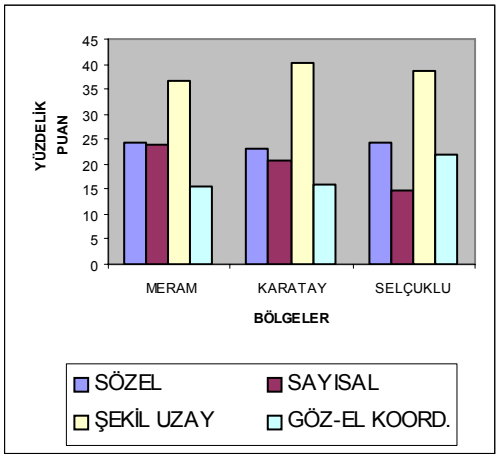
Tablo 3.1.2. Bölgelere Göre Öğrenci Dağılımı

Bölge	Frekans	Yüzdelik (%)
MERAM	386	42,14
KARATAY	273	29,80
SELÇUKLU	257	28,06

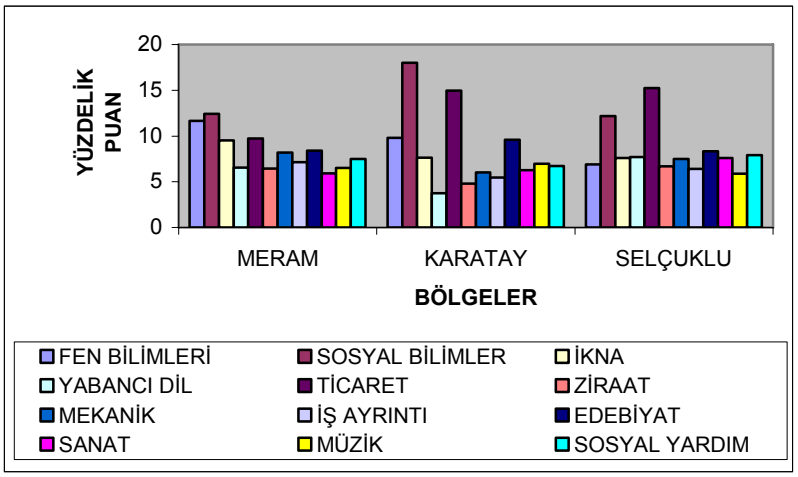
Konya ilinde yapılan ABKÖ'nin %42,14'lük kısmını Meram ilçesi, %29,80'lik kısmını Karatay ilçesi ve %28,06'lık kısmını Selçuklu ilçesi oluşturmaktadır.

Tablo 3.1.3. Bölgelere göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

		MERAM		KARATAY		SELÇUKLU	
		Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
YETENEK ALANLARI	SÖZEL	215	24,18	111	23,27	120	24,49
	SAYISAL	211	23,73	98	20,55	73	14,9
	ŞEKİL UZAY	326	36,67	192	40,25	190	38,78
	GÖZ-EL KOORD.	137	15,41	76	15,93	107	21,84
İLGİ ALANLARI	FEN BİLİMLERİ	185	11,67	86	9,81	68	6,9
	SOSYAL BİLİMLER	197	12,43	158	18,02	120	12,18
	İKNA	151	9,53	67	7,64	75	7,61
	YABANCI DİL	104	6,56	33	3,76	76	7,72
	TİCARET	154	9,72	131	14,94	150	15,23
	ZİRAAT	102	6,44	42	4,79	66	6,7
	MEKANİK	130	8,2	53	6,04	74	7,51
	İŞ AYRINTI	113	7,13	48	5,47	63	6,4
	EDEBİYAT	133	8,39	84	9,58	82	8,32
	SANAT	94	5,93	55	6,27	75	7,61
	MÜZİK	103	6,5	61	6,96	58	5,89
	SOSYAL YARDIM	119	7,51	59	6,73	78	7,92

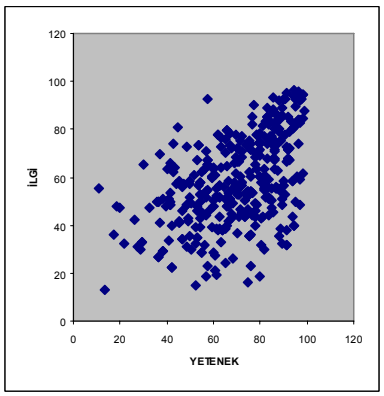
Şekil 3.1.6. Bölgelere Göre Yetenek Alanları Histogramı

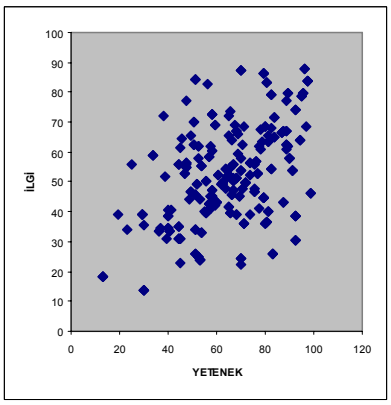
Şekil 3.1.7. Bölgelere Göre İlgi Alanları Histogramı

Tablo 3.1.3.'in yardımı ile oluşturulan Şekil 3.1.6. ve Şekil 3.1.7. histogram grafiklerinde, Şekil 3.1.6.'ya bakıldığında Şekil – Uzay alanına olan yetenek oldukça fazla olduğu, sayısal alanda Selçuklu bölgesinin öğrencilerinin, diğer bölge öğrencilerine göre daha az yetenekli oldukları söylenebilir.

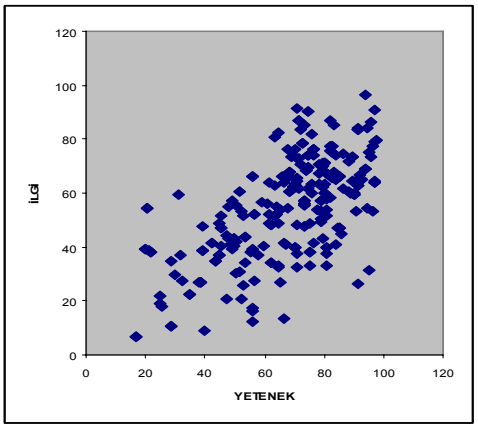
Şekil 3.1.7. incelenirse, Meram bölgesi öğrencilerinin ilgi alanları yüzdeleri arasında çok fazla fark olmadığı, Fen bilimleri ve sosyal bilimlere ilgilerinin fazla olduğu, Karatay bölgesinin öğrencilerinin sosyal bilimler ve ticaret alanına ilgilerini yoğunlaştırdığı, Selçuklu bölgesi öğrencilerinin ticarete daha fazla ilgi duydukları gözükmektedir.

Şekil 3.1.8. Meram Bölgesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.9. Karatay Bölgesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.10. Selçuklu Bölgesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

İlgi ve yetenek puanları saçılım grafikleri incelendiğinde Selçuklu Bölgesinin grafiğinin (Şekil 3.1.10.) doğrusallığa yakın olduğu (r=0,6359), Selçuklu bölgesinin öğrencilerinin ilgi ile yeteneklerinin örtüştüğü gözlemlenmektedir. Meram bölgesinin saçılım grafiğine (Şekil 3.1.8.) bakıldığında, doğrusallıktan biraz uzaklaştığı (r=0,5071), yinede ilgi ile yeteneklerinin örtüştüğü söylenebilir. Karatay bölgesinin saçılım grafiği (Şekil 3.1.9.) incelendiğinde, doğrusallıktan uzaklaştığı (r=0,4639) açıkca gözükmektedir.

3.1.3. Okullara göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki

Konya İli ortaöğretim kurumları 8 türde ele alınarak ABKÖ uygulanmıştır. Uygulamada toplam 916 öğrencinin ölçeği geçerli kabul edilmiştir. Bunların 505

âdeti kız, 411 âdeti erkek öğrenciden oluşmaktadır. Ayrıca okul türleri de kendi arasında Tablo 3.1.4.'de gösterildiği şekilde sınıflandırılmıştır.

Tablo 3.1.4. Okul Türü Sınıflandırma

Tür	SINIFLANDIRMA
GENEL LİSE	Genel Lise
FEN LİSESİ	Fen Lisesi
ANADOLU LİSESİ	Anadolu, Anadolu Meslek, Anadolu Ticaret, Anadolu İmam Hatip ve Kız Anadolu Liseleri
YABANCI DİL AĞ. LİSE (SÜPER LİSE)	Yabancı Dil Ağırlıklı Lise
İMAM HATİP LİSESİ	İmam Hatip Lisesi
ÖZEL LİSE	Özel Fen Lisesi, Özel Anadolu Lisesi ve Özel Genel Lise
TEKNİK LİSE	Teknik Lise, Anadolu Teknik Lisesi, Kız Teknik Lisesi
MESLEK LİSESİ	Ticaret Meslek Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Çok Programlı Lise

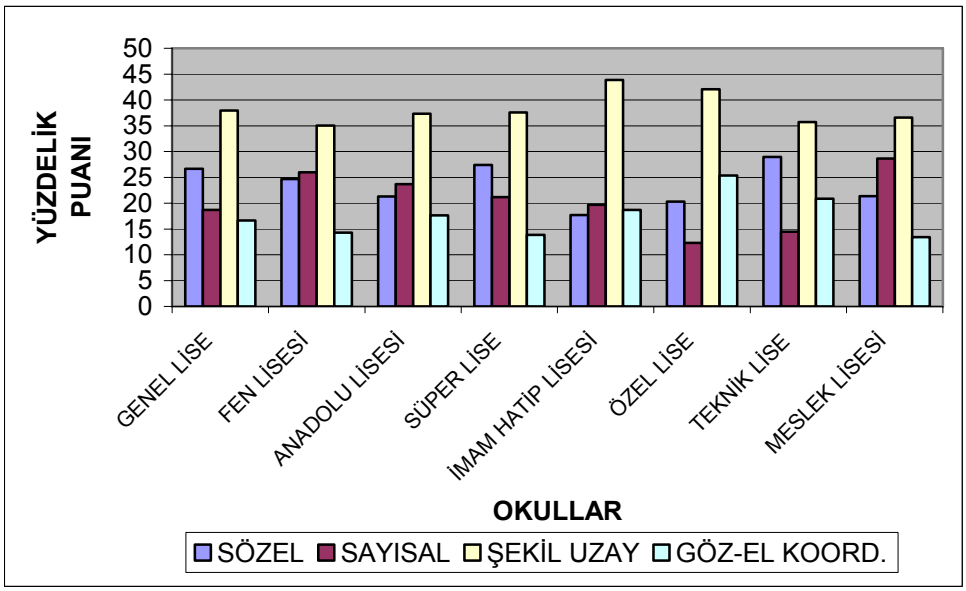
Bu türlere uygulanan öğrencilerin Kız ve Erkek dağılımlarını ise Tablo 3.1.5.'de görülür.

Tablo 3.1.5. Okul Türlerinin Frekans Dağılımı

	Okul Türü	Toplam	Yüzdelik (%)	Kız	Erkek
1	Genel Lise	177	19,32	90	87
2	Fen Lisesi	30	3,28	12	18
3	Anadolu Lisesi	120	13,1	65	55
4	Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	152	16,59	79	73
5	İmam Hatip Lisesi	121	13,21	61	60
6	Özel Lise	80	8,73	50	30
7	Teknik Lise	108	11,79	63	45
8	Meslek Lisesi	128	13,97	85	43
	Toplam	916	100	505	411

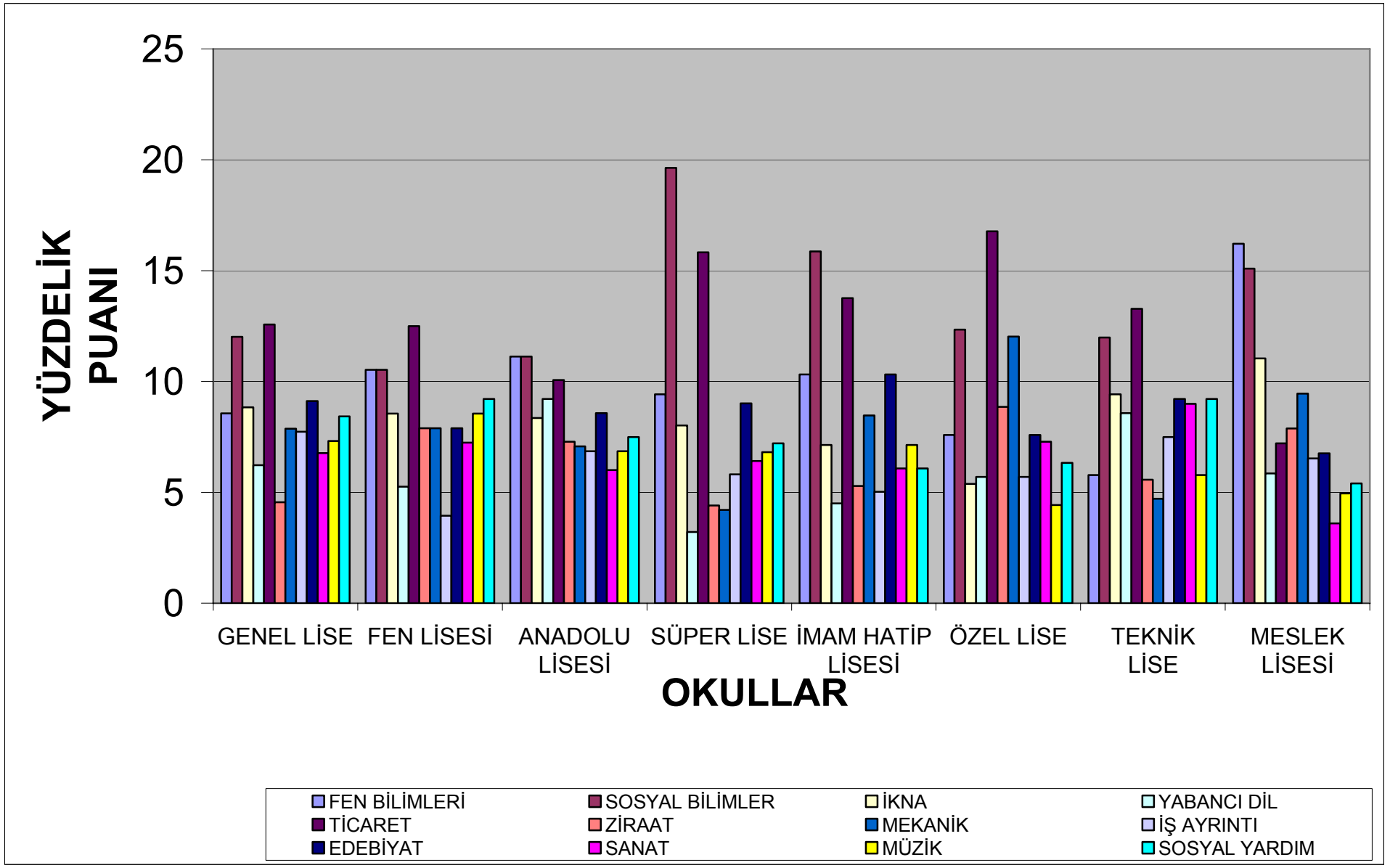
Tablo 3.1.6. Okul Türlerine Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

		GENEL LİSE		FEN LİSESİ		ANADOLU LİSESİ		SÜPER LİSE		İMAM HATİP LİSESİ		ÖZEL LİSE		TEKNİK LİSE		MESLEK LİSESİ	
		Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
YETENEK ALANLARI	SÖZEL	104	26,67	19	24,68	53	21,29	75	27,37	36	17,73	28	20,29	72	28,92	59	21,38
	SAYISAL	73	18,72	20	25,97	59	23,69	58	21,17	40	19,7	17	12,32	36	14,46	79	28,62
	ŞEKİL UZAY	148	37,95	27	35,06	93	37,35	103	37,59	89	43,84	58	42,03	89	35,74	101	36,59
	GÖZ-EL KOORD.	65	16,67	11	14,29	44	17,67	38	13,87	38	18,72	35	25,36	52	20,88	37	13,41
İLGİ ALANLARI	FEN BİLİMLERİ	62	8,56	16	10,53	52	11,13	47	9,42	39	10,32	24	7,59	27	5,78	72	16,22
	SOSYAL BİLİMLER	87	12,02	16	10,53	52	11,13	98	19,64	60	15,87	39	12,34	56	11,99	67	15,09
	İKNA	64	8,84	13	8,55	39	8,35	40	8,02	27	7,14	17	5,38	44	9,42	49	11,04
	YABANCI DİL	45	6,22	8	5,26	43	9,21	16	3,21	17	4,5	18	5,7	40	8,57	26	5,86
	TİCARET	91	12,57	19	12,5	47	10,06	79	15,83	52	13,76	53	16,77	62	13,28	32	7,21
	ZİRAAT	33	4,56	12	7,89	34	7,28	22	4,41	20	5,29	28	8,86	26	5,57	35	7,88
	MEKANİK	57	7,87	12	7,89	33	7,07	21	4,21	32	8,47	38	12,03	22	4,71	42	9,46
	İŞ AYRINTI	56	7,73	6	3,95	32	6,85	29	5,81	19	5,03	18	5,7	35	7,49	29	6,53
	EDEBİYAT	66	9,12	12	7,89	40	8,57	45	9,02	39	10,32	24	7,59	43	9,21	30	6,76
	SANAT	49	6,77	11	7,24	28	6	32	6,41	23	6,08	23	7,28	42	8,99	16	3,6
	MÜZİK	53	7,32	13	8,55	32	6,85	34	6,81	27	7,14	14	4,43	27	5,78	22	4,95
	SOSYAL YARDIM	61	8,43	14	9,21	35	7,49	36	7,21	23	6,08	20	6,33	43	9,21	24	5,41

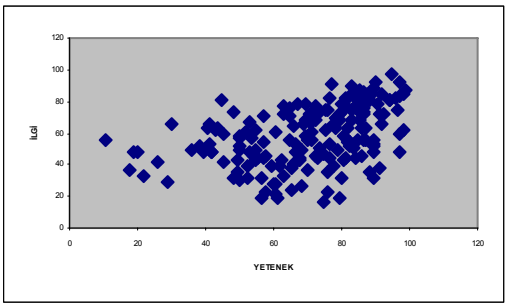
Şekil 3.1.11. Okullara Göre Yetenek Alanları Histogramı

Tablo 3.1.6.'nın yardımı ile elde edilen Şekil 3.1.11. ve Şekil 3.1.12. histogram grafikleri oluşturulur. Şekil 3.1.11 incelendiğinde, Şekil – Uzay alanına olan yetenek, İmam hatip lisesinde daha fazla olup, Göz-El koordinasyon alanına olan yetenek de Özel lisede gözlenmektedir.

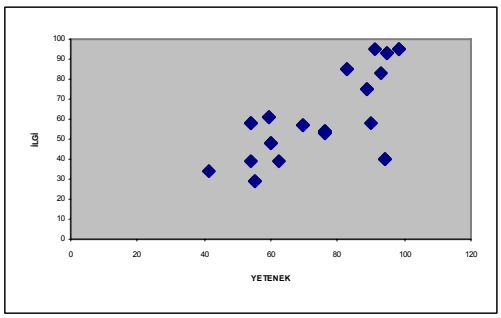

Şekil 3.1.12. Okullara Göre İlgi Alanları Histogramı

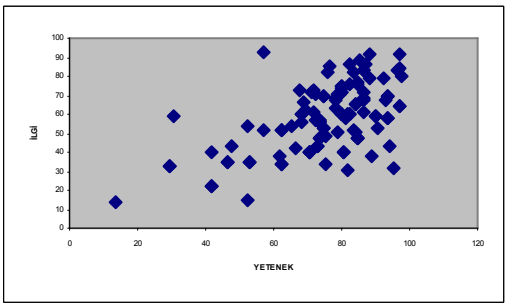
Şekil 3.1.12'ye bakılır ise, Sosyal Bilimler alanı ile Ticaret alanına olan ilgi dikkat çekmektedir. Sosyal Bilimler alanını başarmak daha basit olduğundan öğrenciler bu alana ilgi duymaktadırlar. Öğrencilerin biran evvel para kazanma duyguları harekete geçmekte ve Ticaret alanına olan ilgi artmaktadır. Fen bilimleri alanına olan ilgi Meslek lisesinde fazla olmaktadır. Sosyal bilimler alanına ilgi Süper Lise öğrencilerinde daha fazla olmakta, ikna alanına olan ilgi meslek liselilerde fazla gözükmektedir. Dil alanına ilgi Anadolu Lisesi öğrencilerinde fazla olup, beklenen Süper lise öğrencileri idi. Özel lise öğrencilerinin ticarete olan ilgileri, ailelerinin işleri ile alakalı olup, bu noktada ilgileri gelişmektedir.

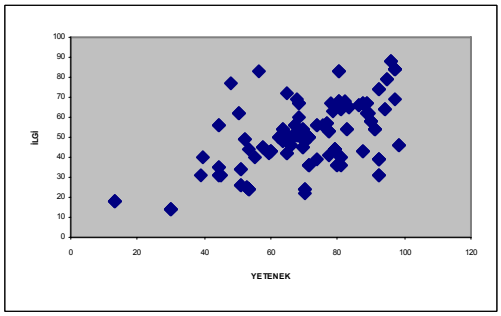
Şekil 3.1.13. Genel Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

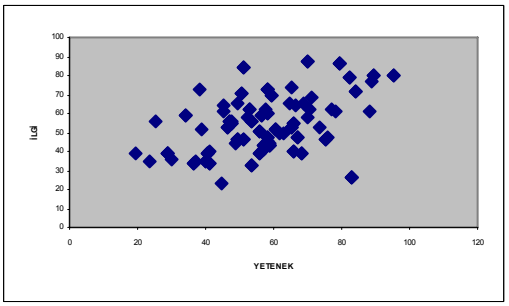
Şekil 3.1.14. Fen Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

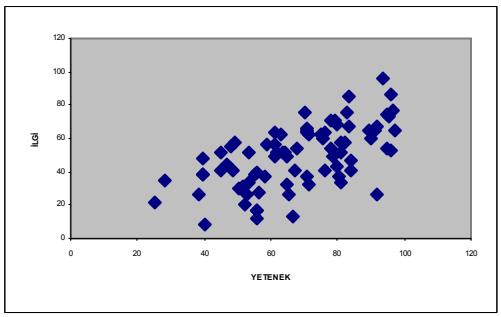
Şekil 3.1.15. Anadolu Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

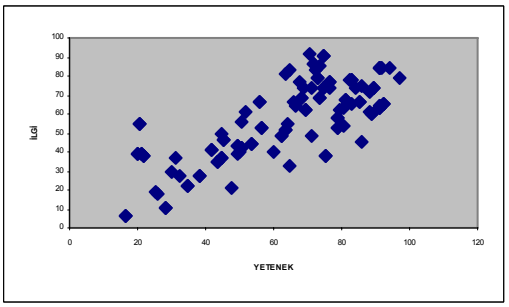
Şekil 3.1.16. Süper Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

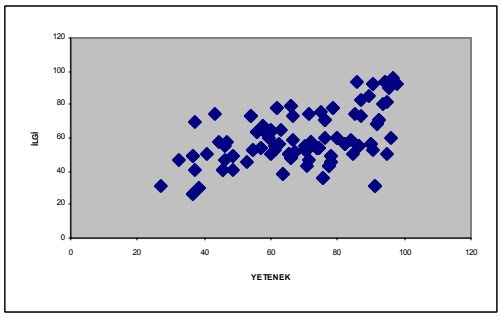
Şekil 3.1.17. İmam Hatip Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.18. Özel Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.19. Teknik Lise İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.20. Meslek Lisesi İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Saçılım grafikleri incelenir ise; Şekil 3.1.13 ile verilen Genel lise ilgi ve yetenek puanları saçılım grafiğinin korelasyon katsayısı r=0,4209, Şekil 3.1.14 ile verilen Fen Lisesi korelasyon katsayısı r=0,6973, Şekil 3.1.15 ile verilen Anadolu Lisesi korelasyon katsayısı r=0,5793, Şekil 3.1.16 ile verilen Süper Lise korelasyon katsayısı r=0,6026, Şekil 3.1.17 ile verilen İmam Hatip Lisesi korelasyon katsayısı r=0,4422, Şekil 3.1.18 ile verilen Özel Lise korelasyon katsayısı r=0,6034, Şekil 3.1.19 ile verilen Teknik Lise korelasyon katsayısı r=0,7604, Şekil 3.1.20 ile verilen Meslek Lisesi korelasyon katsayısı r=0,4882 olduğu görülür. Dikkat edilirse ilgi ile yetenek puanı arasındaki en yüksek doğrusal ilişki Teknik Lise öğrencilerinde gözlenip, en düşük doğrusal ilişkide Genel Lise öğrencilerinde gözlenmektedir.

3.1.4. Yaş gruplarına göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki

Yaş grupları incelenirken;

i. 16 Yaş Grubu öğrenciler,
ii. 17 Yaş Grubu öğrenciler,
iii. 18 ve Üstü Yaş Grubu öğrenciler olarak ele alınacaktır.

Konya ortaöğretim öğrencilerine uygulanan ABKÖ yaş dağılımları Tablo 3. ile verilmiştir.

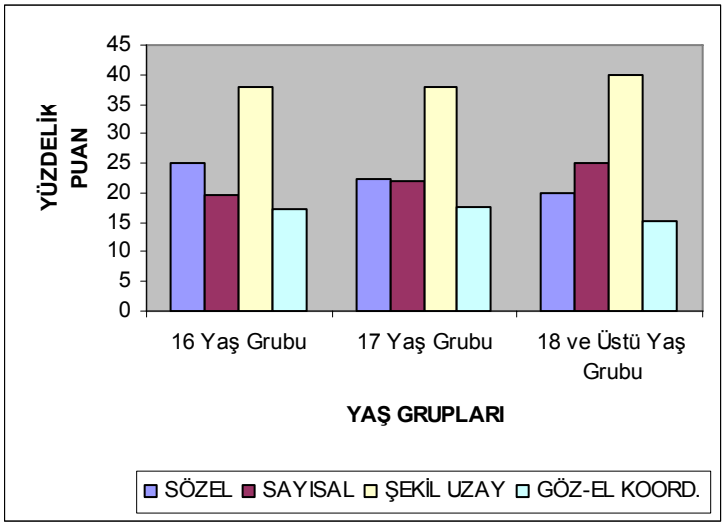
Tablo 3.1.7. Yaş Grubu Frekans Tablosu

Yaş Grubu	Öğrenci Sayısı
16 yaş grubu	635
17 yaş grubu	199
18 yaş grubu	82

Yaş gruplarının yetenek ve ilgi alanlarının frekans ve yüzdelik dağılımları Tablo 3.1.8'deki çapraz tablo ile gösterilsin.

Tablo 3.1.8. Yaş Gruplarına Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

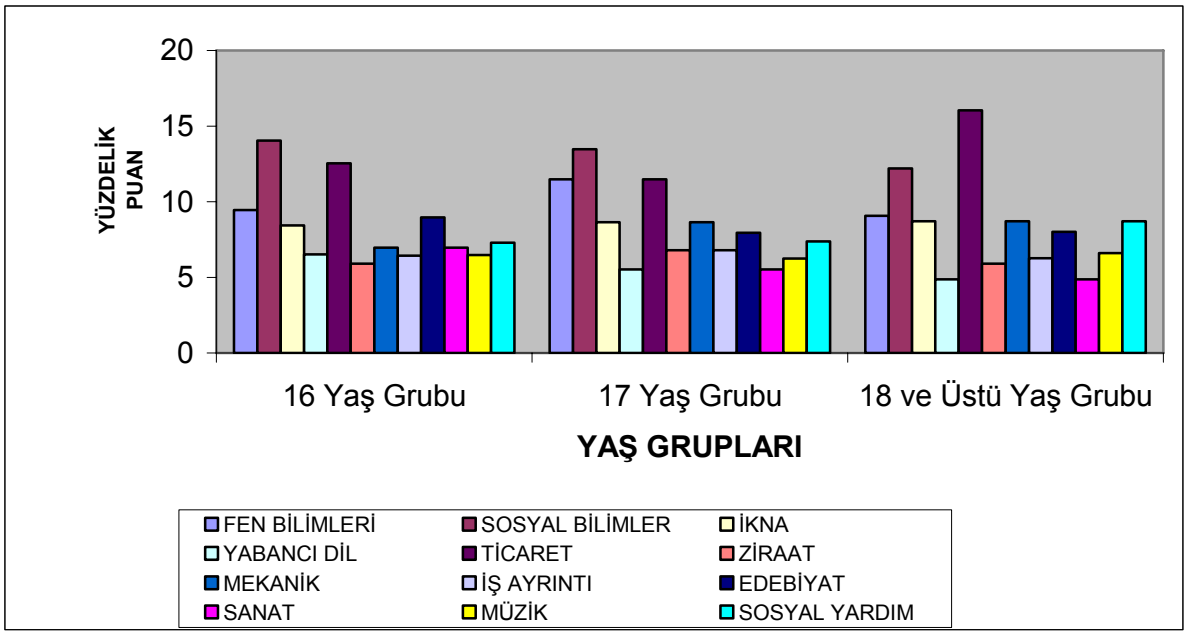
		16 Yaş Grubu		17 Yaş Grubu		18 ve Üstü Yaş Grubu	
		Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
YETENEK ALANLARI	SÖZEL	321	25,1	91	22,41	34	19,88
	SAYISAL	250	19,55	89	21,92	43	25,15
	ŞEKİL UZAY	486	38	154	37,93	68	39,77
	GÖZ-EL KOORD.	222	17,36	72	17,73	26	15,2
İLGİ ALANLARI	FEN BİLİMLERİ	232	9,45	81	11,49	26	9,06
	SOSYAL BİLİMLER	345	14,05	95	13,48	35	12,2
	İKNA	207	8,43	61	8,65	25	8,71
	YABANCI DİL	160	6,52	39	5,53	14	4,88
	TİCARET	308	12,55	81	11,49	46	16,03
	ZİRAAT	145	5,91	48	6,81	17	5,92
	MEKANİK	171	6,97	61	8,65	25	8,71
	İŞ AYRINTI	158	6,44	48	6,81	18	6,27
	EDEBİYAT	220	8,96	56	7,94	23	8,01
	SANAT	171	6,97	39	5,53	14	4,88
	MÜZİK	159	6,48	44	6,24	19	6,62
	SOSYAL YARDIM	179	7,29	52	7,38	25	8,71

Şekil 3.1.21. Yaş Gruplarına Göre Yetenek Alanları Histogramı

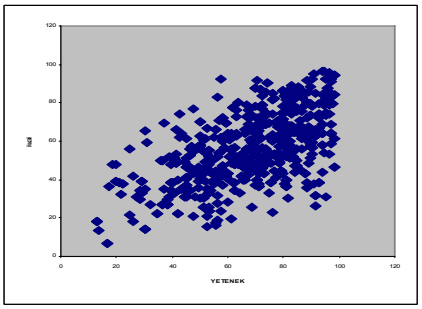
Şekil 3.1.21 incelenir ise, Şekil – Uzay alanına olan yetenek, diğer alanlara göre fazla olmaktadır. Şekil – Uzay alanı, 18 ve Üstü yaş grubunda biraz daha fazla

olup, buda öğrencilerin yaşı arttıkça psikomotor becerileri ile orantılı şekilde gelişmektedir. Sözel yetenek 16 yaş grubunda fazla olup, yaş arttıkça sayısal yeteneğin geliştiği gözlemlenmektedir.

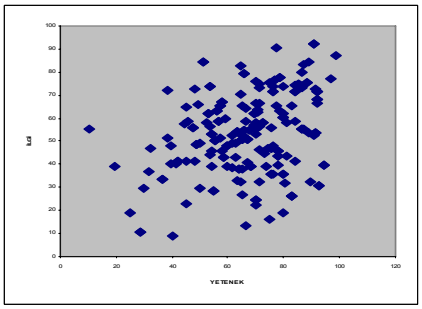

Şekil 3.1.22. Yaş Gruplarına Göre İlgi Alanları Histogramı

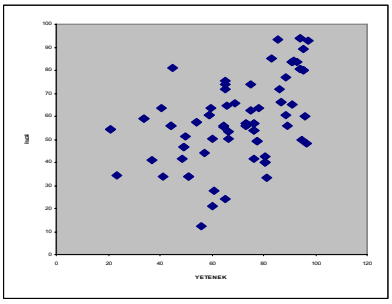
Şekil 3.22 incelenir ise, 18 ve üstü yaş grubu öğrencilerinin ticarete olan ilgisi dikkat çekmektedir. Öğrencilerin yaş ilerledikçe, hayata atılma ve geçim şartlarını düşünme, biran önce zengin olma hayali Ticaret alanına olan ilgiyi arttırmaktadır. Yaş ilerledikçe öğrencilerdeki sosyal yardım ilgisi gelişmekte, bununla ters orantılı olarak yabancı dil alanına olan ilgi azalmaktadır. İkna ilgisinin yaşa bağımlı olmadığı açıkça söylenebilir.

Şekil 3.1.23. 16 Yaş Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.24. 17 Yaş Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.25. 18 ve Üstü Yaş Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

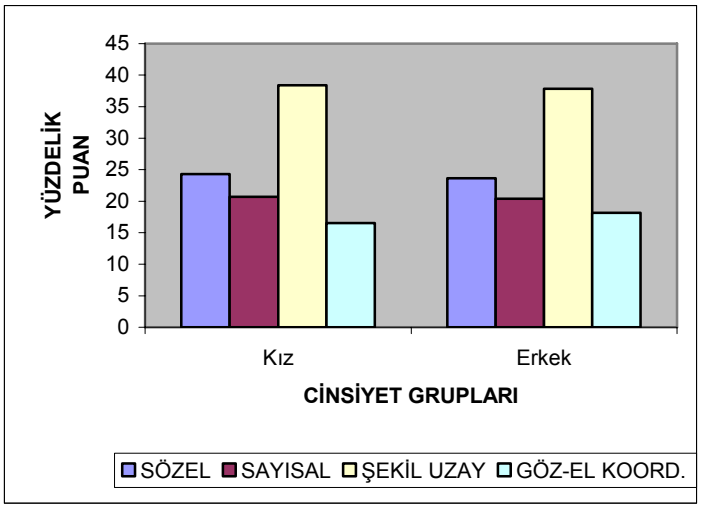
Şekil 3.1.23, Şekil 3.1.24 ve Şekil 3.1.25 saçılım grafikleri incelenir ise 16 yaş grubu öğrencilerinin ilgi ve yetenekleri arasındaki puan ilişkilerinin doğrusal olduğu (r=0,6065), 17 yaş grubu öğrencilerinin doğrusallıktan saptığı (r=0,3179) görülür. 17 yaş grubu öğrencileri ergenlik çağının en zirve noktasında olmaları, psikolojik yönden karmaşık yapıya sahip olmaları, öğrencileri ilgi ve yetenek puanları arasındaki ilişkiyi bozmaktadır. 18 ve üstü yaş grubu öğrencilerinin, ergenlik çağından yavaş yavaş kurtulmaları, hayatı artık pembe gözlükle değil, gerçek gözlüklerle görmeye başlamaları ilişkiyi (r=0,5009) artırmaktadır.

3.1.5. Cinsiyet farklılıklarına göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki

Konya ilinde gerçekleştirilen ABKÖ'nin sonuçları, Cinsiyet farklılıkları noktasında ele alınacaktır. Tablo 3.1.9.'da Kız ve Erkek öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin frekans ve yüzde çapraz tabloları verilir.

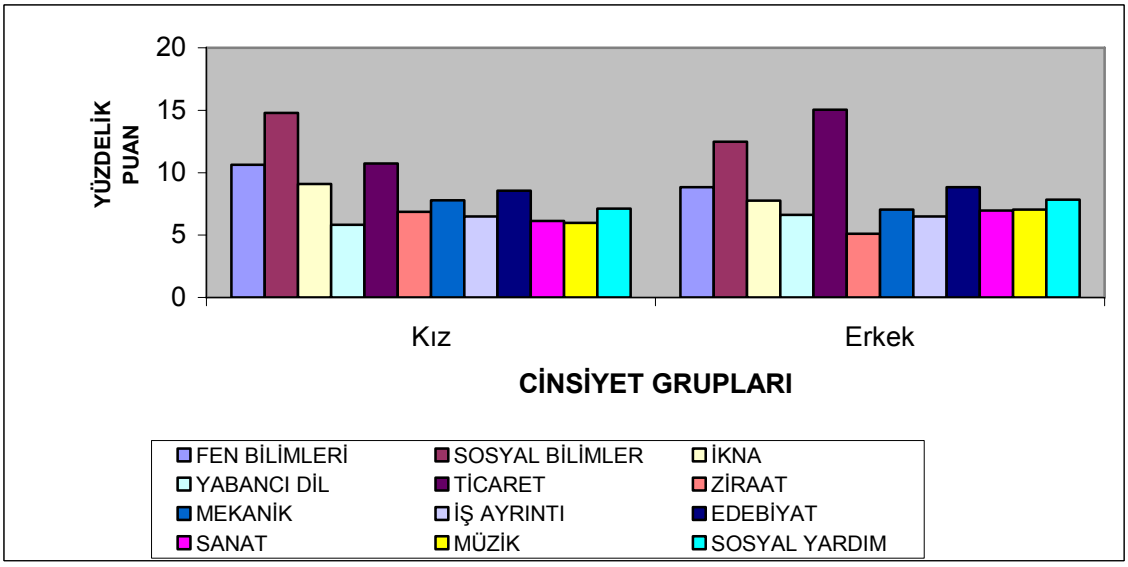
Tablo 3.1.9. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

		Kız		Erkek	
		Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
YETENEK ALANLARI	SÖZEL	256	24,33	190	23,63
	SAYISAL	218	20,72	164	20,4
	ŞEKİL UZAY	404	38,4	304	37,81
	GÖZ-EL KOORD.	174	16,54	146	18,16
İLGİ ALANLARI	FEN BİLİMLERİ	206	10,62	133	8,82
	SOSYAL BİLİMLER	287	14,8	188	12,47
	İKNA	176	9,08	117	7,76
	YABANCI DİL	113	5,83	100	6,63
	TİCARET	208	10,73	227	15,05
	ZİRAAT	133	6,86	77	5,11
	MEKANİK	151	7,79	106	7,03
	İŞ AYRINTI	126	6,5	98	6,5
	EDEBİYAT	166	8,56	133	8,82
	SANAT	119	6,14	105	6,96
	MÜZİK	116	5,98	106	7,03
	SOSYAL YARDIM	138	7,12	118	7,82

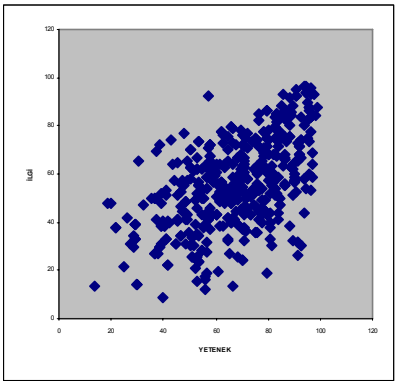
Şekil 3.1.26. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Yetenek Alanları Histogramı

Şekil 3.26 incelenir ise, cinsiyet farkı olmaksızın yetenek alanları aynı çıkmaktadır. Şekil –Uzay alanına olan yetenek diğer alanlara göre yine yüksek değerlerde gözlemlenir.

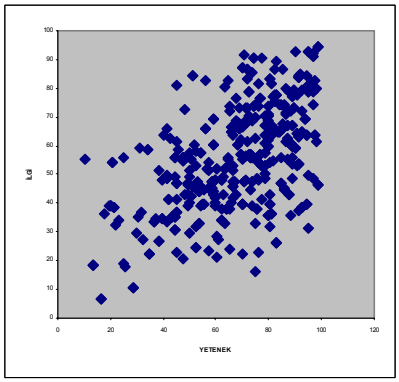

Şekil 3.1.27. Cinsiyet Farklılıklarına Göre İlgi Alanları Histogramı

Şekil 3.27 ele alınırsa; kız öğrencilerin ilgisi, Fen, Sosyal ve İkna alanlarına olup, erkek öğrencilerin ilgisinin de Ticaret alanına olması beklenen sonuçtur.

Şekil 3.1.28. Kız Öğrenci İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.29. Erkek Öğrenci İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.28 ve Şekil 3.1.29 saçılım grafikleri incelenir ise cinsiyet farkı gözetmeksizin ilişkide doğrusallığın olduğu söylenebilir. Kız öğrencilerin yetenek ve ilişki katsayısı r=0,5458, erkek öğrencilerin ilişki katsayısı r=0,5415 olarak hesaplanır.

3.1.6. Ekonomik duruma göre yetenek ve ilgi alanları arasındaki ilişki

Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin ailelerinin bulunduğu ekonomik durum; düşük, orta ve yüksek olarak ele alınsınsın. Ekonomik duruma göre öğrenci sayıları Tablo 3.1.10'da gözükmektedir.

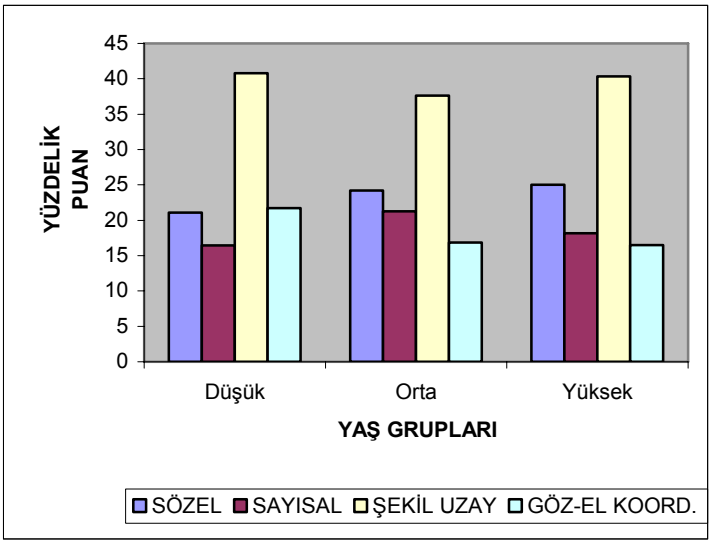
Tablo 3.1.10. Ekonomik Dağılım Frekans tablosu

Ekonomik Durum	Öğrenci Sayısı
Düşük	79
Orta	738
Yüksek	99

Ekonomik duruma göre öğrencilerin ilgi ve yetenek alanlarının frekans ve yüzde dağılım çapraz tablosu Tablo 3.1.11'de verilir.

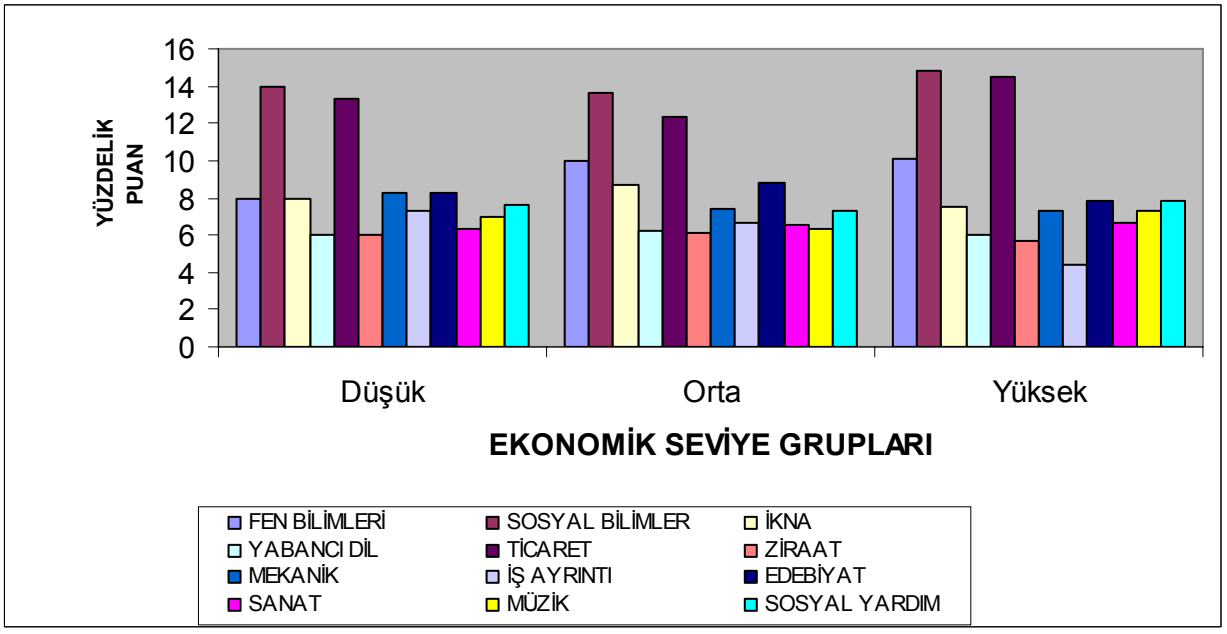
Tablo 3.1.11. Ekonomik Durumlarına Göre Yetenek ve İlgi Alanları Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

		Düşük		Orta		Yüksek	
		Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
YETENEK ALANLARI	SÖZEL	32	21,05	370	24,21	44	25
	SAYISAL	25	16,45	325	21,27	32	18,18
	ŞEKİL UZAY	62	40,79	575	37,63	71	40,34
	GÖZ-EL KOORD.	33	21,71	258	16,88	29	16,48
İLGİ ALANLARI	FEN BİLİMLERİ	24	7,97	283	10	32	10,09
	SOSYAL BİLİMLER	42	13,95	386	13,64	47	14,83
	İKNA	24	7,97	245	8,66	24	7,57
	YABANCI DİL	18	5,98	176	6,22	19	5,99
	TİCARET	40	13,29	349	12,34	46	14,51
	ZİRAAT	18	5,98	174	6,15	18	5,68
	MEKANİK	25	8,31	209	7,39	23	7,26
	İŞ AYRINTI	22	7,31	188	6,65	14	4,42
	EDEBİYAT	25	8,31	249	8,8	25	7,89
	SANAT	19	6,31	184	6,5	21	6,62
	MÜZİK	21	6,98	178	6,29	23	7,26
	SOSYAL YARDIM	23	7,64	208	7,35	25	7,89

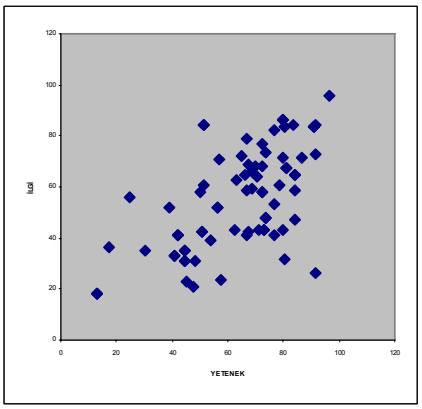
Şekil 3.1.30. Ekonomik Durumlarına Göre Yetenek Alanları Histogramı

Şekil 3.1.30'a bakılır ise, ekonomik seviye yükseldikçe sözel alana olan yetenek artmakta, Göz – El koordinasyonuna olan yetenek azalmaktadır.

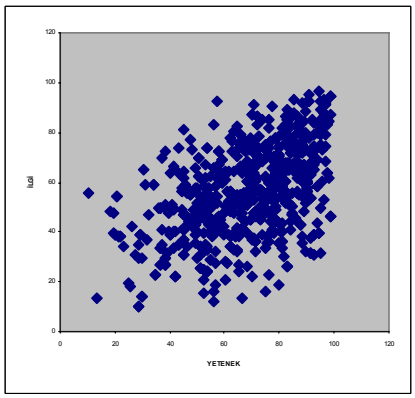

Şekil 3.1.31. Ekonomik Durumlarına Göre İlgi Alanları Histogramı

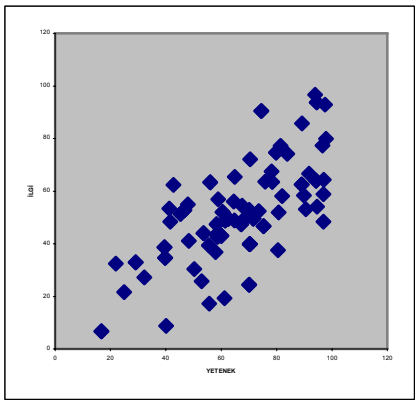
Şekil 3.31 incelendiğinde, ekonomik seviye arttıkça öğrencilerin Fen bilimleri alanına olan ilgide artmaktadır. Burada aile ve çevrenin yönlendirmesi büyük etken olmaktadır. Ekonomik seviye düştükçe iş-ayrıntı alanına olan ilgi artmaktadır. Ekonomik seviyesi yüksek olan öğrenciler, ticaret alanına ilgi duymaktadırlar.

Şekil 3.1.32. Düşük Ekonomi Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.33. Orta Ekonomi Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Şekil 3.1.34. Yüksek Ekonomi Grubu İlgi ve Yetenek Puanı Saçılım Grafiği

Saçılım grafikleri incelendiğinde ekonomik seviyesi yüksek olan öğrencilerin ilgi ve yetenekleri arasında doğrusal bir ilişki (r=0,6934), orta seviyede olan öğrencilerin ilgi ve yetenekleri arasındaki ilişkinin doğrusallıktan sapma gösterdiği (r=0,5069), ekonomik seviyesi düşük olan öğrencilerin ilgi ve yetenekleri arasındaki ilişkinin doğrusal olduğu (r=0,6417) gözlemlenir.

Tablo 3.1.12. Grupların Yetenek Ve İlgi Puan Ort. Kor. Katsayıları

		Yetenek Puan Ort.	İlgi Puan Ort.	Korelasyon Katsayısı (r)
Konya Genelinde		68,05	55,46	0,5428
Bölgeler	Meram	70,38	58,60	0,5071
	Karatay	65,07	51,88	0,4639
	Selçuklu	67,73	54,55	0,6359
Okul Türleri	Genel Lise	69,51	57,67	0,4209
	Fen Lisesi	75,02	61,37	0,6973
	Anadolu Lisesi	75,23	58,45	0,5793
	Süper Lise	70,67	50,18	0,6026
	İmam Hatip L.	58,04	54,01	0,4422
	Özel Lise	68,05	49,40	0,6034
	Teknik Lise	62,91	56,25	0,7604
	Meslek Lisesi	68,84	59,19	0,4882
Cinsiyet	Kız	68,29	55,57	0,5458
	Erkek	67,76	55,32	0,5415
Yaş Grubu	16 Yaş	68,03	55,59	0,6065
	17 Yaş	67,28	53,47	0,3179
	18 ve Üstü Yaş	70,07	59,22	0,5009
Ekonomik Düzey	Düşük	64,28	55,91	0,6417
	Orta	68,82	56,00	0,5069
	Yüksek	65,35	51,02	0,6934

3.2. Yetenekli olunan Ve İlgi Duyulan Meslek Dallarının Analizi

Bu bölümde, Konya ilinde öğrenim gören ortaöğretim öğürencilerinin ilgi duydukları ve yetenekli oldukları meslek dallarının tablolaştırılarak analizi yapılacaktır. Ek Tablo 7. ile verilen meslek alanları alt ölçeklerine göre yapılan ölçek sonuçları değerlendirilerek mesleklerin yetenek ve ilgi analizi yapılacaktır. Konya ili ortaöğretim okullarında 916 öğrenci üzerinde yapılmış olan ABKÖ ölçeğinde, öğrencilerin yeteneği olunan ve ilgi duyulan alanları aşağıda verilen kategorilerde tablolaştırılarak incelenecektir.

1. Genel anlamda ortaöğretim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler
2. Bölgelere göre ortaöğretim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler
3. Okul türlerine göre ortaöğretim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler
4. Cinsiyete farklılığına göre ortaöğretim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler
5. Yaş gruplarına göre ortaöğretim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler
6. Ekonomik duruma göre ortaöğretim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler

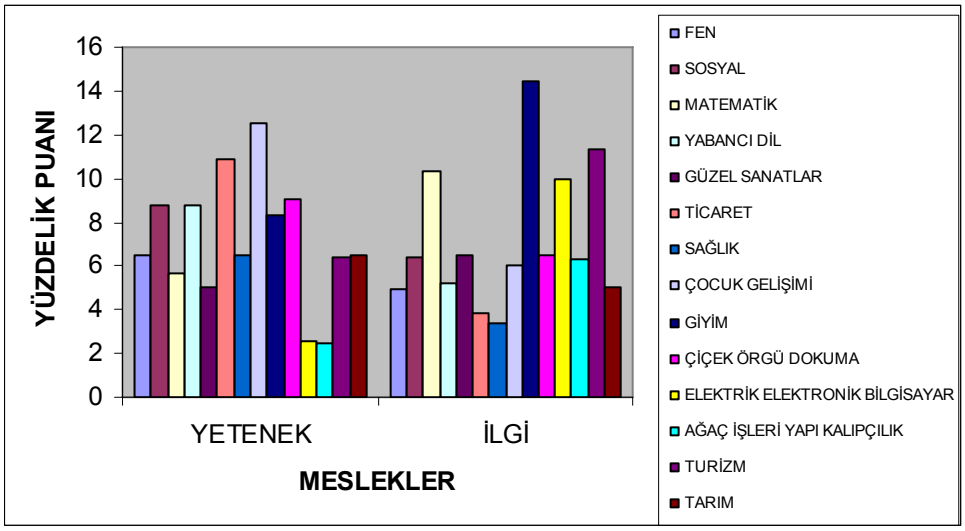
Şimdi sırası ile bu konular ele alınsın.

3.2.1. Genel anlamda ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneğinin ve ilgisinin olduğu meslekler

Konya ili ortaöğrenim öğrencilerinden alınmış 916 ölçek sonucunu, genel anlamda incelenecektir. Konya ortaöğretim öğrencilerinin yetenekleri oldukları ve ilgi duydukları mesleklerin frekans ve yüzdelikleri Tablo 3.2.1'de verilmiştir.

Tablo 3.2.1. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları

MESLEKLER	YETENEK		İLGİ	
	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
FEN	331	6,53	141	4,96
SOSYAL	446	8,80	181	6,37
MATEMATİK	286	5,64	294	10,35
YABANCI DİL	446	8,80	147	5,17
GÜZEL SANATLAR	256	5,05	184	6,48
TİCARET	550	10,85	108	3,80
SAĞLIK	327	6,45	96	3,38
ÇOCUK GELİŞİMİ	637	12,56	171	6,02
GİYİM	421	8,30	411	14,47
ÇİÇEK ÖRGÜ DOKUMA	461	9,09	184	6,48
ELEKTRİK ELEKTRONİK BİLGİSAYAR	132	2,60	282	9,93
AĞAÇ İŞLERİ YAPI KALIPÇILIK	126	2,49	178	6,27
TURİZM	324	6,39	321	11,30
TARIM	327	6,45	143	5,03

Şekil 3.2.1. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı

Tablo 3.2.1' deki verilerle Şekil 3.2.1.'deki histogram grafiği elde edilmiştir. Şekil 3.2.1. incelenirse, öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları ticaret ve çocuk gelişimi üzerine şekillenmekte, ama ilgileri de bir o kadar bu mesleklere az olmaktadır. Matematik, giyim, turizm, çiçek-örgü dokuma ve elektronik alanlarına

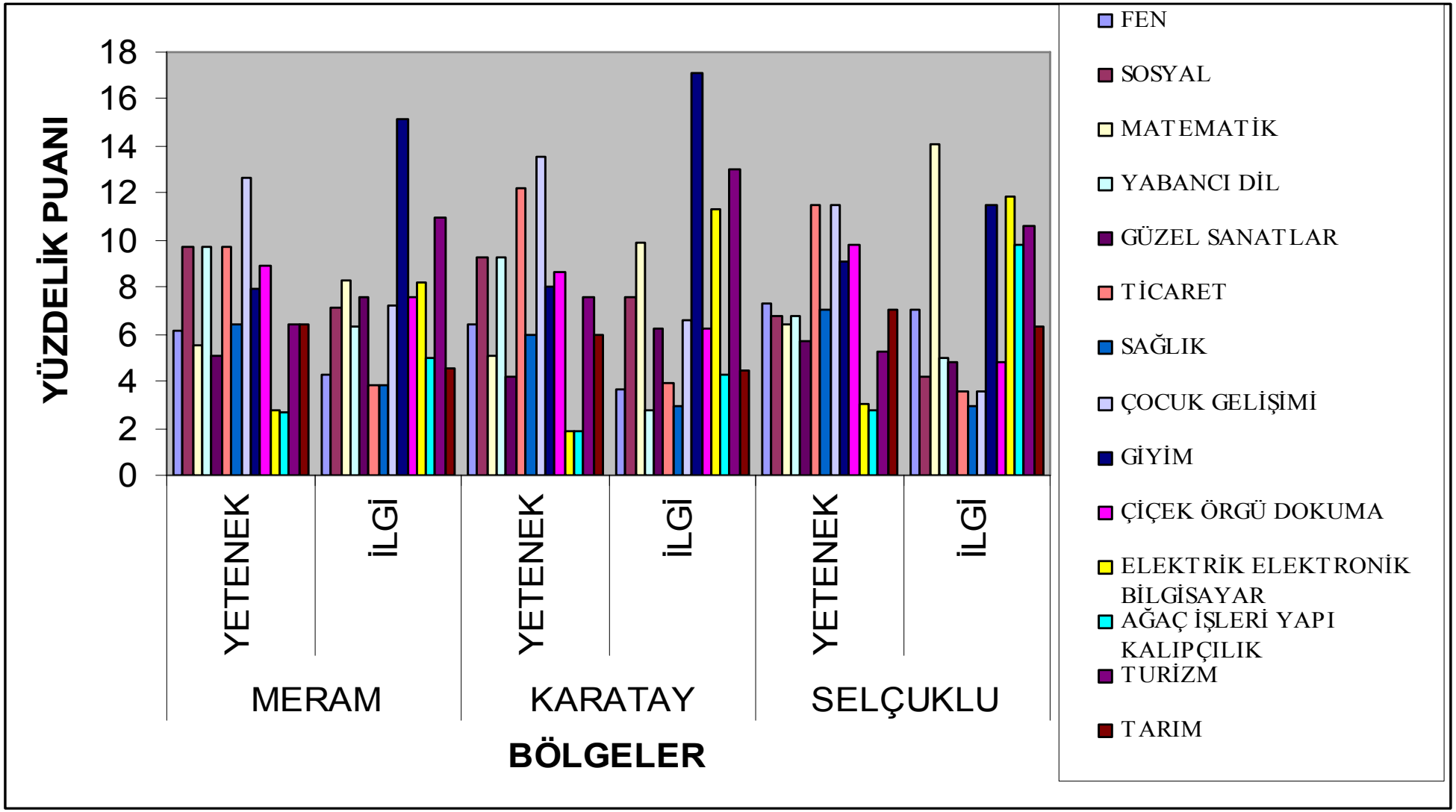
yetenekleri olmamasına rağmen çok aşırı ilgi duymaktadırlar. İlgi duydukları mesleklerin çoğu günümüzün popüler ve gözde meslekleri olmaktadır.

3.2.2. Bölgelere göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler

Meram, Karatay ve Selçuklu olmak üzere 3 farklı bölgedeki okulda öğrenim gören öğrencilerin yetenekleri ve ilgileri oldukları mesleklerin analizi yapılacaktır.

Tablo 3.2.2. Bölgelere Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları

MESLEKLER	MERAM				KARATAY				SELÇUKLU			
	YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ	
	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
FEN	144	6,14	60	4,3	85	6,41	22	3,62	102	7,31	59	7,04
SOSYAL	228	9,71	100	7,17	123	9,27	46	7,57	95	6,81	35	4,18
MATEMATİK	129	5,5	116	8,32	68	5,12	60	9,87	89	6,38	118	14,08
YABANCI DİL	228	9,71	88	6,31	123	9,27	17	2,8	95	6,81	42	5,01
GÜZEL SANATLAR	120	5,11	106	7,6	56	4,22	38	6,25	80	5,73	40	4,77
TİCARET	228	9,71	54	3,87	162	12,21	24	3,95	160	11,46	30	3,58
SAĞLIK	150	6,39	53	3,8	79	5,95	18	2,96	98	7,02	25	2,98
ÇOCUK GELİŞİMİ	297	12,65	101	7,24	180	13,56	40	6,58	160	11,46	30	3,58
GİYİM	187	7,97	211	15,13	107	8,06	104	17,11	127	9,1	96	11,46
ÇİÇEK ÖRGÜ DOKUMA	209	8,9	106	7,6	115	8,67	38	6,25	137	9,81	40	4,77
ELEKTRİK ELEKTRONİK BİLGİSAYAR	65	2,77	114	8,17	25	1,88	69	11,35	42	3,01	99	11,81
AĞAÇ İŞLERİ YAPI KALIPÇILIK	62	2,64	70	5,02	25	1,88	26	4,28	39	2,79	82	9,79
TURİZM	150	6,39	153	10,97	100	7,54	79	12,99	74	5,3	89	10,62
TARIM	150	6,39	63	4,52	79	5,95	27	4,44	98	7,02	53	6,32

Şekil 3.2.2. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı

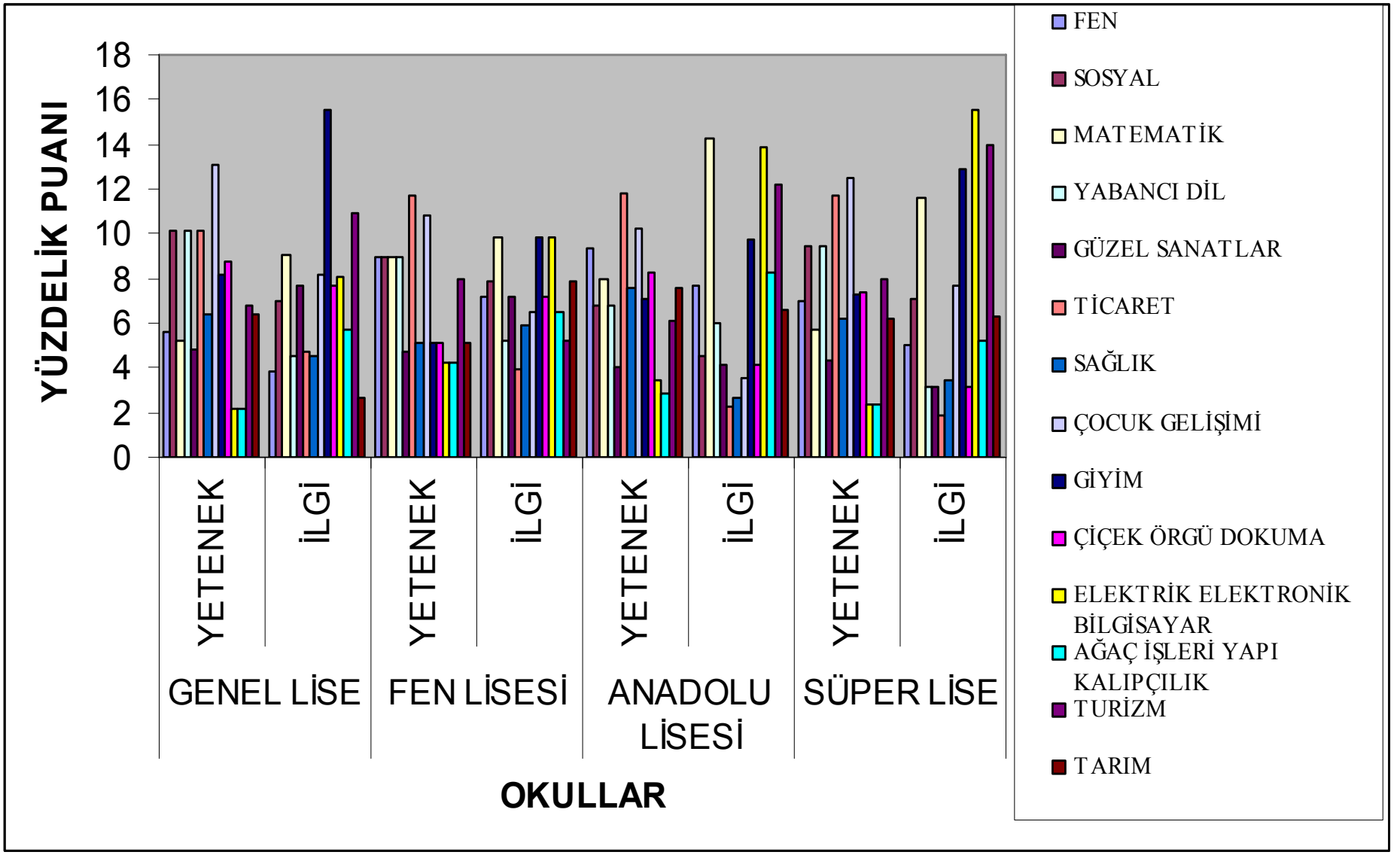
Tablo 3.2.2.'deki verilerle Şekil 3.2.2.'deki histogram grafiği elde edilmiştir. Şekil 3.2.2. incelenirse, Meram bölgesinde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, sosyal bilimler, yabancı dil, ticaret ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve turizmden oluşmaktadır. Yeteneği ve ilgisi birlikte örtüşen meslek bulunmamaktadır. Karatay bölgesinde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi ve ticaret üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim, elektrik-elektronik - bilgisayar ve turizmden oluşmaktadır. Yeteneği ve ilgisi birlikte örtüşen meslek bulunmamaktadır. Yanancı dil, sağlık ve fen meslek dallarına fazla ilgi duymamaktadırlar. Selçuklu bölgesinde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar-ağaç işleri-kalıpçılık-yapı, giyim ve turizmden oluşmaktadır. Sağlık ve çocuk gelişimine ilgileri çok düşüktür.

3.2.3. Okul türlerine göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler

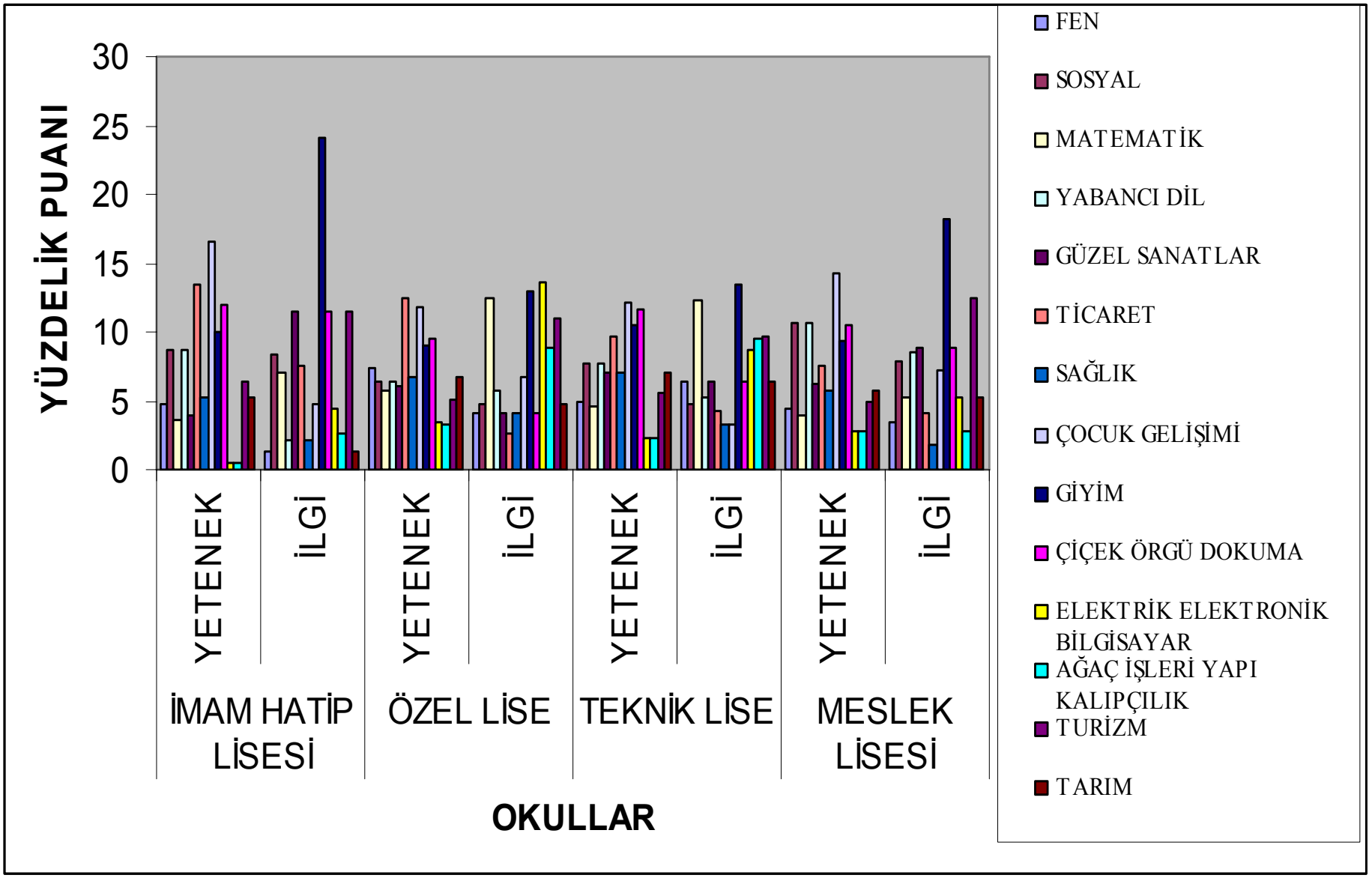
Konya ili ortaöğretimde okuyan öğrencilerin 8 farklı türdeki okula göre yetenek ve ilgi duydukları mesleklerin analizi yapılacaktır.

Tablo 3.2.3. Okul Türlerine Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları

MESLEKLER			FEN	SOSYAL	MATEMATİK	YABANCI DİL	GÜZEL SANATLAR	TİCARET	SAĞLIK	ÇOCUK GELİŞİMİ	GİYİM	ÇİÇEK ÖRGÜ DOKUMA	ELEKTRİK ELEKTRONİK BİLGİSAYAR	AĞAÇ İŞLERİ YAPI KALIPÇILIK	TURİZM	TARIM
GENEL LİSE	YETENEK	Frekans	58	104	54	104	50	104	66	134	84	90	22	22	70	66
		Yüz. (%)	5,64	10,12	5,25	10,12	4,86	10,12	6,42	13,04	8,17	8,75	2,14	2,14	6,81	6,42
	İLGİ	Frekans	23	42	54	27	46	28	27	49	93	46	48	34	65	16
		Yüz. (%)	3,85	7,02	9,03	4,52	7,69	4,68	4,52	8,19	15,55	7,69	8,03	5,69	10,87	2,68
FEN LİSESİ	YETENEK	Frekans	19	19	19	19	10	25	11	23	11	11	9	9	17	11
		Yüz. (%)	8,92	8,92	8,92	8,92	4,69	11,74	5,16	10,8	5,16	5,16	4,23	4,23	7,98	5,16
	İLGİ	Frekans	11	12	15	8	11	6	9	10	15	11	15	10	8	12
		Yüz. (%)	7,19	7,84	9,8	5,23	7,19	3,92	5,88	6,54	9,8	7,19	9,8	6,54	5,23	7,84
ANADOLU LİSESİ	YETENEK	Frekans	81	59	69	59	35	103	66	89	62	72	30	25	53	66
		Yüz. (%)	9,32	6,79	7,94	6,79	4,03	11,85	7,59	10,24	7,13	8,29	3,45	2,88	6,1	7,59
	İLGİ	Frekans	37	22	69	29	20	11	13	17	47	20	67	40	59	32
		Yüz. (%)	7,66	4,55	14,29	6	4,14	2,28	2,69	3,52	9,73	4,14	13,87	8,28	12,22	6,63
SÜPER LİSE	YETENEK	Frekans	68	92	55	92	42	114	60	121	71	72	23	23	77	60
		Yüz. (%)	7,01	9,48	5,67	9,48	4,33	11,75	6,19	12,47	7,32	7,42	2,37	2,37	7,94	6,19
	İLGİ	Frekans	19	27	44	12	12	7	13	29	49	12	59	20	53	24
		Yüz. (%)	5	7,11	11,58	3,16	3,16	1,84	3,42	7,63	12,89	3,16	15,53	5,26	13,95	6,32
İMAM HATİP LİSESİ	YETENEK	Frekans	17	31	13	31	14	48	19	59	36	43	2	2	23	19
		Yüz. (%)	4,76	8,68	3,64	8,68	3,92	13,45	5,32	16,53	10,08	12,04	0,56	0,56	6,44	5,32
	İLGİ	Frekans	3	19	16	5	26	17	5	11	55	26	10	6	26	3
		Yüz. (%)	1,32	8,33	7,02	2,19	11,4	7,46	2,19	4,82	24,12	11,4	4,39	2,63	11,4	1,32
ÖZEL LİSE	YETENEK	Frekans	32	28	25	28	26	54	29	51	39	41	15	14	22	29
		Yüz. (%)	7,39	6,47	5,77	6,47	6	12,47	6,7	11,78	9,01	9,47	3,46	3,23	5,08	6,7
	İLGİ	Frekans	8	9	24	11	8	5	8	13	25	8	26	17	21	9
		Yüz. (%)	4,17	4,69	12,5	5,73	4,17	2,6	4,17	6,77	13,02	4,17	13,54	8,85	10,94	4,69
TEKNİK LİSE	YETENEK	Frekans	26	41	24	41	37	51	37	64	55	61	12	12	29	37
		Yüz. (%)	4,93	7,78	4,55	7,78	7,02	9,68	7,02	12,14	10,44	11,57	2,28	2,28	5,5	7,02
	İLGİ	Frekans	27	20	52	22	27	18	14	14	57	27	37	40	41	27
		Yüz. (%)	6,38	4,73	12,29	5,2	6,38	4,26	3,31	3,31	13,48	6,38	8,75	9,46	9,69	6,38
MESLEK LİSESİ	YETENEK	Frekans	30	72	27	72	42	51	39	96	63	71	19	19	33	39
		Yüz. (%)	4,46	10,7	4,01	10,7	6,24	7,58	5,79	14,26	9,36	10,55	2,82	2,82	4,9	5,79
	İLGİ	Frekans	13	30	20	33	34	16	7	28	70	34	20	11	48	20
		Yüz. (%)	3,39	7,81	5,21	8,59	8,85	4,17	1,82	7,29	18,23	8,85	5,21	2,86	12,5	5,21

Şekil 3.2.3.a Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı

Şekil 3.2.3.b Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı

Tablo 3.2.3.'deki verilerle Şekil 3.2.3.a ve Şekil 3.2.3.b 'deki histogram grafiği elde edilmiştir. Şekil 3.2.3.a incelenirse, Genel lise türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, yabancı dil ve sosyal üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve turizmden oluşmaktadır. Tarım, fen, sağlık türü meslek dallarına çok az ilgi duymaktadırlar. Fen lisesi türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, yabancı dil, matematik, fen ve sosyal üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar, giyim ve turizmden oluşmaktadır. Ticarete fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Anadolu lisesi türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar ve turizmden oluşmaktadır. Ticaret ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Süper lise türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, sosyal ve yabancı dil üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim, matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar ve turizmden oluşmaktadır. Ticaret ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Şekil 3.2.3.b incelenirse, imam hatip lisesi türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar ve turizmden oluşmaktadır. Fen, tarım, sağlık, ağaç işler-yapı-kalıpçılık ve yabancı dil, Ticaret ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Özel lise türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, giyim ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim, matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar ve turizmden oluşmaktadır. Ticarete fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Teknik lise türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, giyim ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim, matematik, ağaç işleri-yapı-kalıpçılık, elektrik-elektronik-bilgisayar ve turizmden oluşmaktadır. Ticaret ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Meslek lisesi türünde okuyan öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, yabancı dil, sosyal ve çiçek-örgü dokuma üzerine

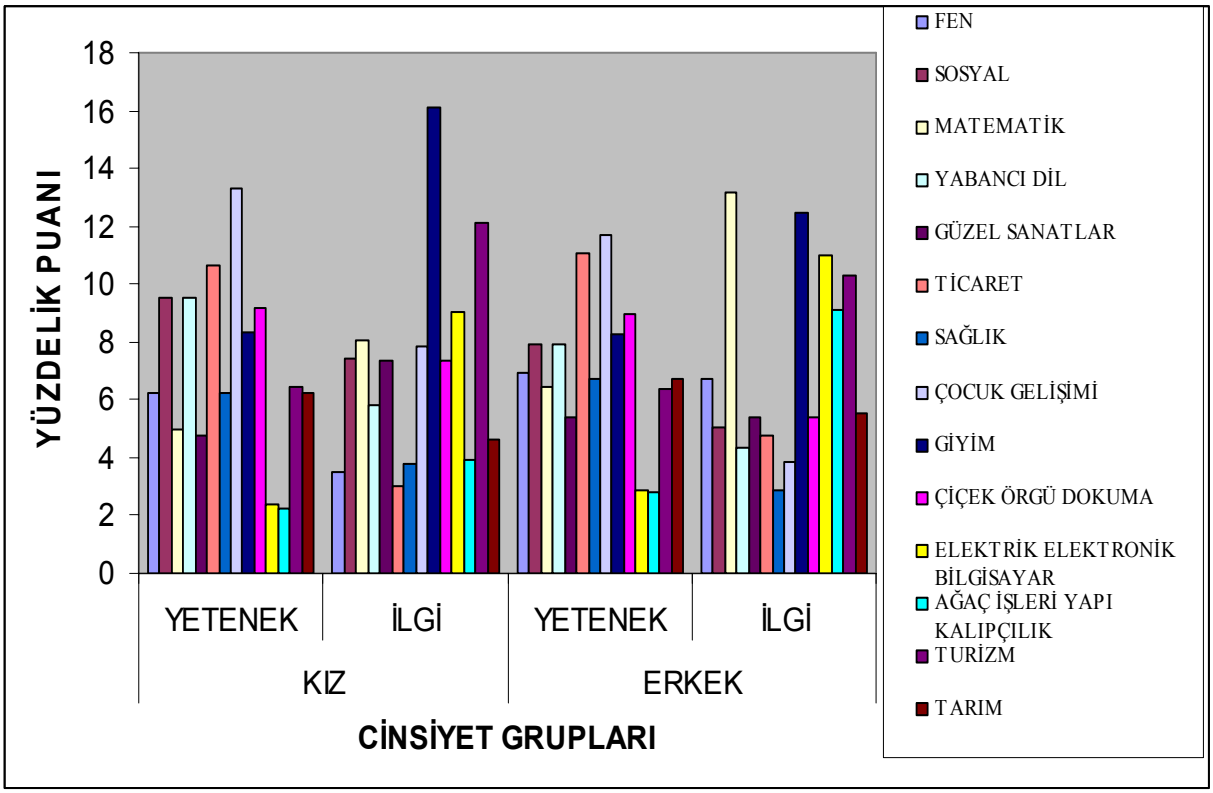
yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve turizmden oluşmaktadır. Sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir.

3.2.4. Cinsiyet farklılıklarına göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler

Kız ve Erkek öğrencilerin yetenekleri olduğu ve ilgi duydukları meslekleri inceleyelim.

Tablo 3.2.4. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları

MESLEKLER	KIZ				ERKEK			
	YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ	
	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
FEN	173	6,2	55	3,53	158	6,93	86	6,71
SOSYAL	266	9,53	116	7,44	180	7,89	65	5,07
MATEMATİK	139	4,98	125	8,02	147	6,45	169	13,18
YABANCI DİL	266	9,53	91	5,84	180	7,89	56	4,37
GÜZEL SANATLAR	133	4,77	115	7,38	123	5,39	69	5,38
TİCARET	298	10,68	47	3,01	252	11,05	61	4,76
SAĞLIK	174	6,24	59	3,78	153	6,71	37	2,89
ÇOCUK GELİŞİMİ	371	13,3	122	7,83	266	11,67	49	3,82
GİYİM	232	8,32	251	16,1	189	8,29	160	12,48
ÇİÇEK ÖRGÜ DOKUMA	257	9,21	115	7,38	204	8,95	69	5,38
ELEKTRİK ELEKTRONİK BİLGİSAYAR	66	2,37	141	9,04	66	2,89	141	11
AĞAÇ İŞLERİ YAPI KALIPÇILIK	62	2,22	61	3,91	64	2,81	117	9,13
TURİZM	179	6,42	189	12,12	145	6,36	132	10,3
TARIM	174	6,24	72	4,62	153	6,71	71	5,54

3.2.4. Kız Öğrencilerinin Yeteneği Olduğu ve İlgi Duyduğu Meslekler

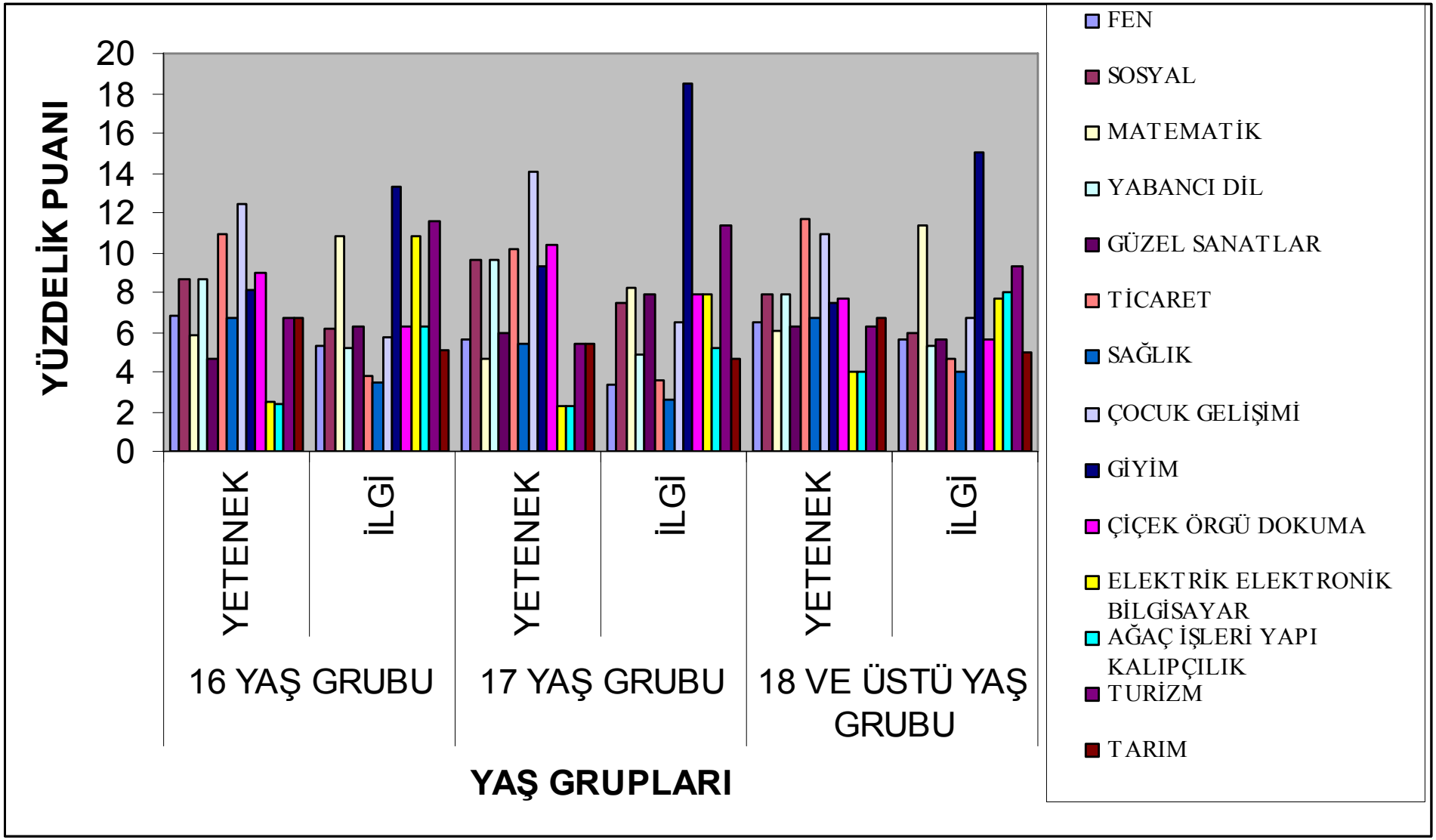
Tablo 3.2.4'deki verilerle Şekil 3.2.4.'deki histogram grafiği elde edilmiştir. Şekil 3.2.4. incelenirse, ortaöğretimde okuyan kız öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, sosyal ve yabancı dil üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve turizmden oluşmaktadır. Ticaret, fen ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Ortaöğretimde okuyan erkek öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, giyim ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar, ağaç işleri-yapı-kalıpçılık, giyim ve turizmden oluşmaktadır. Sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir.

3.2.5. Yaş gruplarına göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler

Yaş gruplarını incelerken 16.17 ve 18 ve üstü yaş grubu olarak ele alınacaktır.

Tablo 3.2.5. Yaş Gruplarına Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları

MESLEKLER	16 YAŞ GRUBU				17 YAŞ GRUBU				18 VE ÜSTÜ YAŞ GRUBU			
	YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ	
	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
FEN	244	6,8	106	5,28	55	5,58	18	3,36	32	6,46	17	5,67
SOSYAL	312	8,69	123	6,13	95	9,64	40	7,48	39	7,88	18	6
MATEMATİK	210	5,85	216	10,77	46	4,67	44	8,22	30	6,06	34	11,33
YABANCI DİL	312	8,69	105	5,23	95	9,64	26	4,86	39	7,88	16	5,33
GÜZEL SANATLAR	166	4,62	125	6,23	59	5,99	42	7,85	31	6,26	17	5,67
TİCARET	392	10,92	75	3,74	100	10,15	19	3,55	58	11,72	14	4,67
SAĞLIK	241	6,71	70	3,49	53	5,38	14	2,62	33	6,67	12	4
ÇOCUK GELİŞİMİ	445	12,4	116	5,78	138	14,01	35	6,54	54	10,91	20	6,67
GİYİM	292	8,13	267	13,31	92	9,34	99	18,5	37	7,47	45	15
ÇİÇEK ÖRGÜ DOKUMA	321	8,94	125	6,23	102	10,36	42	7,85	38	7,68	17	5,67
ELEKTRİK ELEKTRONİK BİLGİSAYAR	90	2,51	217	10,82	22	2,23	42	7,85	20	4,04	23	7,67
AĞAÇ İŞLERİ YAPI KALIPÇILIK	84	2,34	126	6,28	22	2,23	28	5,23	20	4,04	24	8
TURİZM	240	6,69	232	11,57	53	5,38	61	11,4	31	6,26	28	9,33
TARIM	241	6,71	103	5,13	53	5,38	25	4,67	33	6,67	15	5

Şekil 3.2.5. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı

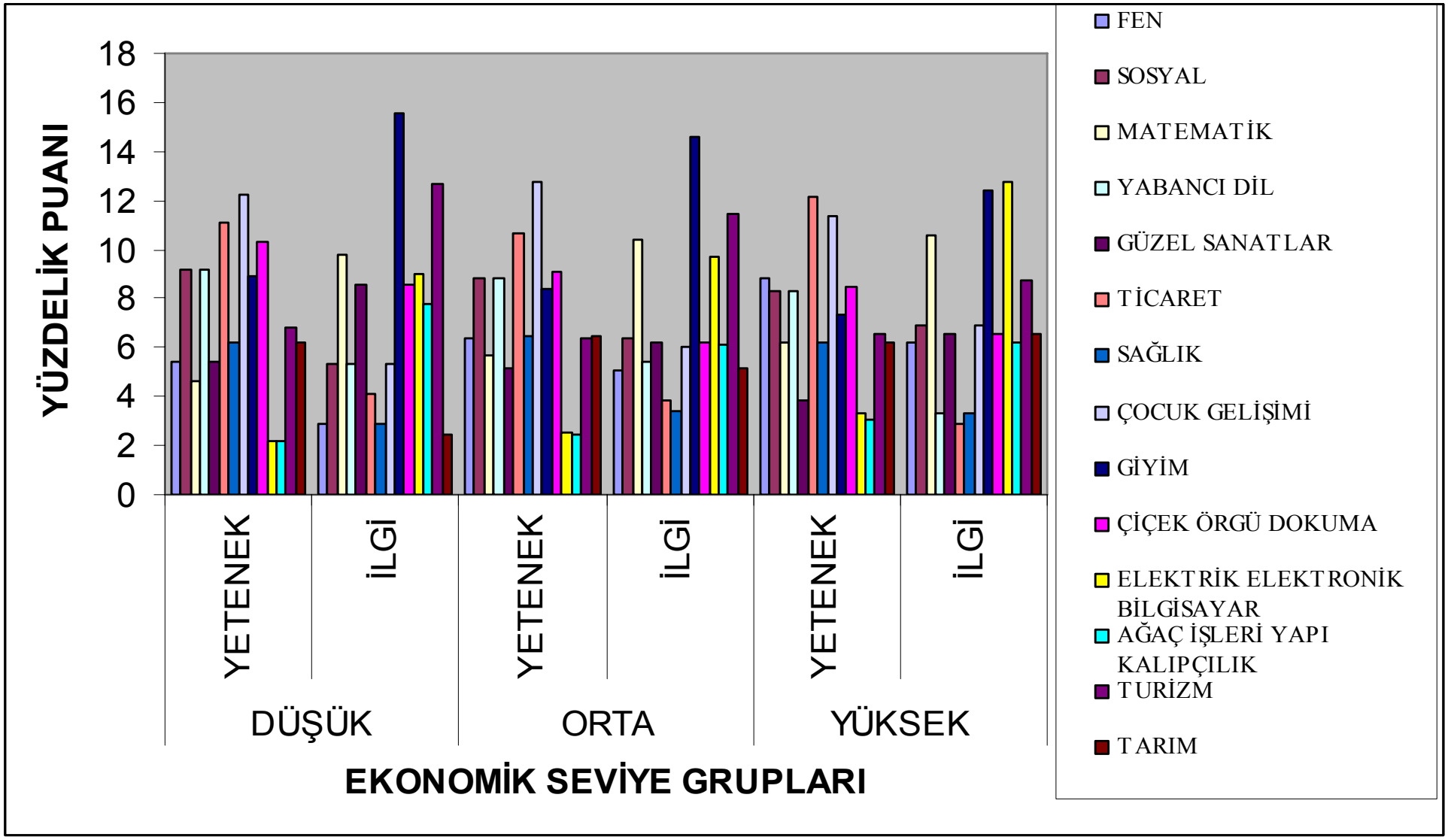
Tablo 3.2.5.'deki verilerle Şekil 3.2.5.'deki histogram grafiği elde edilmiştir. Şekil 3.2.5. incelenirse, ortaöğretimde okuyan 16 yaş grubu öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret, sosyal, yabancı dil ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar, giyim ve turizmden oluşmaktadır. ticaret ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Ortaöğretimde okuyan 17 yaş grubu öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları çocuk gelişimi, ticaret, sosyal, yabancı dil ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve turizmden oluşmaktadır. ticaret, fen ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Ortaöğretimde okuyan 18 ve üstü yaş grubu öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi ve ticaret üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve matematik oluşmaktadır. Sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir.

3.2.6. Ekonomik durumlarına göre ortaöğrenim öğrencilerinin yeteneği olduğu ve ilgi duyduğu meslekler

Ekonomik duruma göre yetenek ve ilgi duyulan mesleklerin analizi yapılırken, düşük, orta ve yüksek ekonomik seviye gruplarına göre yapılacaktır.

Tablo 3.2.6. Ekonomik Durumlarına Göre Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Dağılımları

MESLEKLER	DÜŞÜK				ORTA				YÜKSEK			
	YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ		YETENEK		İLGİ	
	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)	Frekans	Yüz. (%)
FEN	20	5,42	7	2,86	265	6,34	117	5,04	46	8,86	17	6,2
SOSYAL	34	9,21	13	5,31	369	8,82	149	6,42	43	8,29	19	6,93
MATEMATİK	17	4,61	24	9,8	237	5,67	241	10,38	32	6,17	29	10,58
YABANCI DİL	34	9,21	13	5,31	369	8,82	125	5,38	43	8,29	9	3,28
GÜZEL SANATLAR	20	5,42	21	8,57	216	5,16	145	6,24	20	3,85	18	6,57
TİCARET	41	11,11	10	4,08	446	10,66	90	3,88	63	12,14	8	2,92
SAĞLIK	23	6,23	7	2,86	272	6,5	80	3,45	32	6,17	9	3,28
ÇOCUK GELİŞİMİ	45	12,2	13	5,31	533	12,75	139	5,99	59	11,37	19	6,93
GİYİM	33	8,94	38	15,51	350	8,37	339	14,6	38	7,32	34	12,41
ÇİÇEK ÖRGÜ DOKUMA	38	10,3	21	8,57	379	9,06	145	6,24	44	8,48	18	6,57
ELEKTRİK ELEKTRONİK BİLGİSAYAR	8	2,17	22	8,98	107	2,56	225	9,69	17	3,28	35	12,77
AĞAÇ İŞLERİ YAPI KALIPÇILIK	8	2,17	19	7,76	102	2,44	142	6,12	16	3,08	17	6,2
TURİZM	25	6,78	31	12,65	265	6,34	266	11,46	34	6,55	24	8,76
TARIM	23	6,23	6	2,45	272	6,5	119	5,12	32	6,17	18	6,57

Şekil 3.2.6. Yetenekli Olunan ve İlgi Duyulan Mesleklerin Frekans Yüzdelik Histogramı

Tablo 3.2.6.'deki verilerle Şekil 3.2.6.'daki histogram grafiği elde edilmiştir. Şekil 3.2.6. incelenirse, ortaöğretimde okuyan düşük ekonomik seviyeye sahip öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim ve turizmden oluşmaktadır. tarım, fen ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Ortaöğretimde okuyan orta ekonomik seviyeye sahip öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi, ticaret ve çiçek-örgü dokuma üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim, matematik ve turizmden oluşmaktadır. Ticaret ve sağlığa fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir. Ortaöğretimde okuyan yüksek ekonomik seviyeye sahip öğrencilerin yeteneği olunan meslek dalları Çocuk gelişimi ve ticaret üzerine yoğunlaşmakta, ilgi duydukları meslek grupları ise giyim, matematik ve elektrik-elektronik-bilgisayardan oluşmaktadır. Ticaret, sağlık ve yabancı dile fazla ilgi duymadıkları gözlenmektedir.

3.3. Okuduğu Alan İle İlgi Duyduğu Alan Arasındaki İlişki

Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin ilgi alanları Tablo 3.3.1 ile Sözel, Eşit ağırlık ve Fen olmak üzere aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır.

Tablo 3.3.1. İlgi Alanlarını Genel Alanlara Göre Sınıflandırma

İLGİSİ	TÜRÜ
Fen bilimleri	Fen
Sosyal bilimler	Sosyal
İkna	T-m
Yabancı dil	Sosyal
Ticaret	T-m
Ziraat	Fen
Mekanik	Fen
İş ayrıntı	T-m
Edebiyat	Sosyal
Sanat	Sosyal
Müzik	Sosyal
Sosyal yardım	Sosyal

Konya ilinde ortaöğretimde okuyan öğrencilerin, Konya genelinde, bölgelere, okul türlerine, cinsiyet farklılıklarına, yaş gruplarına, ekonomik durumlarına göre okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişkinin olup olmadığı incelenmeye çalışılacaktır. Bunlar sırası ile aşağıdaki şekilde ele alınsın.

3.3.1. Konya genelinde ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki

Konya ilinde okuyan öğrencilere yapılan ABKÖ ölçek sonuçları değerlendirildikten sonra, öğrencilerin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olup olmadığı incelensin.

Tablo 3.3.2. Konya Geneli Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu

		OKUNMAKTA OLUNAN ALAN		
		FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL
İLGİ DUYULAN ALAN	FEN	164	84	21
	TÜRKÇE MAT	134	178	72
	SOSYAL	101	110	52

Konya ili ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =51,5711 , p=0)

3.3.2. Bölgelere göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki

Konya ili Meram, Karatay ve Selçuklu olacak şekilde 3 bölge olarak ele alındığında, bu bölgelerde ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin, okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olup olmadığı incelenecektir.

Tablo 3.3.3. Bölgelere Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu

		OKUNMAKTA OLUNAN ALAN								
		MERAM			KARATAY			SELÇUKLU		
		FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL
İLGİ DUYULAN ALAN	FEN	64	29	7	40	20	10	60	35	4
	TÜRKÇE MAT	52	76	28	41	52	29	41	50	15
	SOSYAL	50	59	21	29	31	21	22	20	10

Meram bölgesi ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =25,6318 , p=0)

Karatay bölgesi ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =11,6655 , p=0,02)

Selçuklu bölgesi ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =15,6888 , p=0,0035)

3.3.3. Okul türlerine göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki

Konya ili ortaöğretim okulları 8 farklı türde ele alınırsa, bu okullarda okuyan öğrencilerin, okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olup olmadığı incelenecektir.

Tablo 3.3.4. Okul Türlerine Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu

		OKUNMAKTA OLUNAN ALAN																					
		GENEL LİSE			FEN LİSESİ			ANADOLU LİSESİ			SÜPER LİSE			İMAM HATİP LİSESİ			ÖZEL LİSE			TEKNİK LİSE			MESLEK LİSESİ		
		FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL
İLGİ DUYULAN ALAN	FEN	30	10	5	11	8		50	5		34	8		6	15	7	22	6		8	32		13	6	
	TÜRKÇE MAT	32	38	9	7	7		24	10		32	42		9	18	21	20	17		7	40		36	22	
	SOSYAL	22	23	8				23	8		17	19		12	12	21	5	10		12	19		31	10	

Genel lise öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =10,1223 , p=0,0384)

Fen lisesi öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olmadığı, genellikle fen bölümünü seçtikleri söylenebilir. . (χ^2_{Hesap} =0,2026, p=0,6526)

Anadolu Lisesi öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =6,7895, p=0,0335)

Süper Lise öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =16,4074, p=0,0003)

İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olmadığı, genellikle sosyal bölümünü seçtikleri söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =6,2356, p=0,1822)

Özel Lise öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =8,8745, p=0,0118)

Teknik Lise öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =6,289, p=0,0431)

Meslek Lisesi öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olmadığı, genellikle Türkçe - matematik bölümünü seçtikleri söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =2,0212, p=0,3640)

3.3.4. Cinsiyet farklılığına göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki

Konya ili ortaöğretim okullarında okuyan öğrencileri kız ve erkek olmak üzere cinsiyet farklılıklarına göre, okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olup olmadığı incelenecektir.

Tablo 3.3.5. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu

		OKUNMAKTA OLUNAN ALAN					
		KIZ			ERKEK		
		FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL
İLGİ DUYULAN ALAN	FEN	86	32	9	78	52	12
	TÜRKÇE MAT	78	93	40	56	85	32
	SOSYAL	59	73	35	42	37	17

Kız öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =39,4005 , p=0)

Erkek öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =18,601 , p=00009)

3.3.5. Yaş gruplarına göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki

Konya ili ortaöğretim okullarında okuyan öğrenciler 16yaş grubu, 17 yaş grubu ve 18 ve üstü yaş grubu olmak üzere 3 farklı türde ele alınırsa, bu yaş grubunda bulunan öğrencilerin, okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olup olmadığı incelenecektir.

Tablo 3.3.6. Yaş Gruplarına Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu

		OKUNMAKTA OLUNAN ALAN								
		16 YAŞ GRUBU			17 YAŞ GRUBU			18 ve ÜSTÜ YAŞ GRUBU		
		FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL
İLGİ DUYULAN ALAN	FEN	126	51	12	30	23	5	8	14	
	TÜRKÇE MAT	103	117	47	17	37	25	14	24	
	SOSYAL	82	58	39	12	40	10	7	15	

16 yaş grubu öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =43,4682 , p=0)

17 yaş grubu öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =27,028 , p=0)

18 ve üstü yaş grubu öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olmadığı, genellikle bu yaş grubu öğrencilerinin Türkçe matematik alanını seçtiği gözlenmektedir. (χ^2_{Hesap} =0,1669 , p=0,92)

3.3.6. Ekonomik durumlarına göre ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasındaki ilişki

Konya ili ortaöğretim okullarında okuyan öğrenciler düşük, orta ve yüksek ekonomik seviye olmak üzere 3 farklı türde ele alınırsa, bu ekonomik durumlarına

göre öğrencilerin, okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olup olmadığı incelenecektir..

Tablo 3.3.7. Ekonomik Durumlarına Göre Okunmakta Olunan Alan ile İlgi Duyulan Alan Çapraz Tablosu

		OKUNMAKTA OLUNAN ALAN								
		DÜŞÜK			ORTA			YÜKSEK		
		FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL	FEN	TÜRKÇE MAT	SOSYAL
İLGİ DUYULAN ALAN	FEN	10	5		128	74	18	26	7	2
	TÜRKÇE MAT	18	23		103	146	57	13	11	12
	SOSYAL	10	13		77	93	42	14	8	6

Düşük ekonomik seviyeye sahip öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olmadığı, genellikle Türkçe – matematik alanına yöneldiği söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =2,5574, p=0,2789)

Orta ekonomik seviyeye sahip öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =38,4037, p=0)

Yüksek ekonomik seviyeye sahip öğrencilerinin okuduğu alan ile ilgi duyduğu alan arasında ilişki olduğu söylenebilir. (χ^2_{Hesap} =12,4841, p=0,0141)

Tablo 3.3.8. Ki-Kare Test İstatistiği Sonuçları

		χ^2_{Hesap}	p	Karar
Konya Genelinde		51,5711	0,0001	Red
Bölgeler	Meram	25,6318	0,0001	Red
	Karatay	11,6655	0,0200	Red
	Selçuklu	15,6888	0,0035	Red
Okul Türleri	Genel Lise	10,1223	0,0384	Red
	Fen Lisesi	0,2026	0,6526	Kabul
	Anadolu Lisesi	6,7895	0,0335	Red
	Süper Lise	16,4074	0,0003	Red
	İmam Hatip L.	6,2356	0,1822	Kabul
	Özel Lise	8,8745	0,0118	Red
	Teknik Lise	6,2890	0,0431	Red
	Meslek Lisesi	2,0212	0,3640	Kabul
Cinsiyet	Kız	39,4005	0,0001	Red
	Erkek	18,6010	0,0009	Red
Yaş Grubu	16 Yaş	43,4682	0,0001	Red
	17 Yaş	27,0280	0,0001	Red
	18 ve Üstü Yaş	0,1669	0,0920	Kabul
Ekonomik Düzey	Düşük	2,5574	0,2789	Kabul
	Orta	38,4037	0,0001	Red
	Yüksek	12,4841	0,0141	Red

3.4. Grupların ABKÖ Alt Ölçek Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Bu bölümde; yetenek ve ilgi alanlarının puanlarına göre gruplar arasında $\alpha = 0,05$ anlam düzeyinde gruplar arası yetenek ve ilgi alanlarının arasında fark olup olmadığı incelenecektir. Bu inceleme sırasında, 2'den fazla grup için Wilks Lambda, Hotelling İz ve Pillai İz istatistiği, 2 grup için Student t istatistiği kullanılacaktır. Konya genelinde, bölgelere, okul türlerine, yaş gruplarına, cinsiyet farklılıklarına ve ekonomik durumlarına göre fark olup olmadığı sırası ile incelensin.

3.4.1. Bölgelerin ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması

Konya ili ortaöğretim öğrencilerinin verileri, 3 değişik bölgeye göre test edilerek aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. ($\mathbf{X_{ort}}$ **:** belirtilen alanın puanlarının aritmetik ortalaması)

Tablo 3.4.1. Bölgelerin Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları

	MERAM	KARATAY	SELÇUKLU
	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}
SÖZEL	36,56	34,54	33,93
SAYISAL	27,72	27,48	28,18
ŞEKİL UZAY	35,91	34,67	36,03
GÖZ-EL KOORD.	29,57	28,35	29,65
FEN BİLİMLERİ	27,4	26,75	27,53
SOSYAL BİLİMLER	33,58	33,78	32,38
İKNA	32,58	31,26	31,83
YABANCI DİL	28,75	25,56	28,14
TİCARET	25,44	24,87	25,73
ZİRAAT	26,02	24,24	26,07
MEKANİK	31,21	29,29	32,46
İŞ AYRINTI	28,4	26,84	27,4
EDEBİYAT	27,85	26,58	25,54
SANAT	26,06	24,03	23,42
MÜZİK	25,72	23,28	23,65
SOSYAL YARDIM	30,84	28,67	28,37

Tablo 3.4.2. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi

İstatistikler	F Hesap	SD1	P Değeri
Wilks Lambda	4,1534	32	0,0000
Hotelling İz	4,2327	32	0,0000
Pillai İz	4,0740	32	0,0000

Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin bölgelere göre alanlar arası farklılıklar olduğu, bölgelerin; öğrencilerin ilgi ve yetenekleri üzerine etkileri olduğu söylenebilir. ($p < \alpha = 0,05$)

Tablo 3.4.3. Bölgelere Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Bölgeler	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
Meram - Karatay	SÖZEL	-0,5232	2,2681	Önemsiz
Meram - Karatay	SAYISAL	-1,1076	2,0059	Önemsiz
Meram - Karatay	ŞEKİL UZAY	-1,5362	1,1299	Önemsiz
Meram - Karatay	GÖZ-EL KOORD.	-1,5031	1,0752	Önemsiz
Meram - Karatay	FEN BİLİMLERİ	-1,1307	1,8804	Önemsiz
Meram - Karatay	SOSYAL BİLİMLER	-1,4635	1,8308	Önemsiz
Meram - Karatay	İKNA	-1,1547	1,5974	Önemsiz
Meram - Karatay	YABANCI DİL	-0,4392	2,5614	Önemsiz
Meram - Karatay	TİCARET	-2,0422	1,4725	Önemsiz
Meram - Karatay	ZİRAAT	-1,5626	1,7286	Önemsiz
Meram - Karatay	MEKANİK	-2,2557	1,1296	Önemsiz
Meram - Karatay	İŞ AYRINTI	-0,8369	1,8788	Önemsiz
Meram - Karatay	EDEBİYAT	-0,5999	2,6907	Önemsiz
Meram - Karatay	SANAT	-0,8514	2,3311	Önemsiz
Meram - Karatay	MÜZİK	-0,4986	2,8517	Önemsiz
Meram - Karatay	SOSYAL YARDIM	-0,6081	2,4825	Önemsiz

Meram ve Karatay bölgesinin alt alan grupları arasında hiçbir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.4.4. Bölgelere Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Bölgeler	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç	
Meram - Selçuklu	SÖZEL	1,2062	4,0479	Önemli	*
Meram - Selçuklu	SAYISAL	-1,0165	2,1534	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	ŞEKİL UZAY	-0,1664	2,5480	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	GÖZ-EL KOORD.	-0,7814	1,8435	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	FEN BİLİMLERİ	-1,3232	1,7424	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	SOSYAL BİLİMLER	-1,4715	1,8824	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	İKNA	0,4440	3,2458	Önemli	*
Meram - Selçuklu	YABANCI DİL	0,4444	3,4992	Önemli	*
Meram - Selçuklu	TİCARET	-2,3798	1,1984	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	ZİRAAT	-0,8063	2,5443	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	MEKANİK	-1,2527	2,1938	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	İŞ AYRINTI	0,4770	3,2418	Önemli	*
Meram - Selçuklu	EDEBİYAT	-0,7617	2,5883	Önemsiz	
Meram - Selçuklu	SANAT	0,5744	3,8145	Önemli	*
Meram - Selçuklu	MÜZİK	0,4182	3,8290	Önemli	*
Meram - Selçuklu	SOSYAL YARDIM	1,2843	4,4308	Önemli	*

Meram ve Selçuklu bölgesinin yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.4.5. Bölgelere Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Bölgeler	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç	
Karatay - Selçuklu	SÖZEL	0,2207	3,2885	Önemli	*
Karatay - Selçuklu	SAYISAL	-1,5917	1,8303	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	ŞEKİL UZAY	-0,0712	2,8591	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	GÖZ-EL KOORD.	-0,6719	2,1618	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	FEN BİLİMLERİ	-1,8200	1,4895	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	SOSYAL BİLİMLER	-1,7885	1,8322	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	İKNA	0,1112	3,1359	Önemli	*
Karatay - Selçuklu	YABANCI DİL	-0,7383	2,5596	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	TİCARET	-2,2373	1,6256	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	ZİRAAT	-1,0226	2,5946	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	MEKANİK	-0,8267	2,8939	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	İŞ AYRINTI	-0,1539	2,8308	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	EDEBİYAT	-1,9404	1,6762	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	SANAT	-0,2943	3,2036	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	MÜZİK	-0,8940	2,7881	Önemsiz	
Karatay - Selçuklu	SOSYAL YARDIM	0,2219	3,6187	Önemli	*

Karatay ve Selçuklu bölgesinin yetenek ve ilgi alanlarından Sözel, ikna ve sosyal yardım alanları arasında farklılıklar olduğu görülmektedir.

3.4.2. Okul türlerinin ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması

Konya ili ortaöğretim öğrencilerinin verileri, 8 değişik okul türlerine göre test edilerek aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 3.4.6. Okul Türlerinin Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları

	Genel Lise	Fen Lisesi	Anadolu Lisesi	Süper Lise	İmam Hatip Lisesi	Özel Lise	Teknik Lise	Meslek Lisesi
	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}
SÖZEL	36,64	36,93	35,33	35,86	32,99	33,91	33,36	34,6
SAYISAL	27,47	32,17	31,49	29,51	24,98	28,21	25,81	23,98
ŞEKİL UZAY	36,12	37,33	36,37	35,43	33,81	35,1	35,99	33,4
GÖZ-EL KOORD.	29,29	28,4	29,77	28,95	27,71	29,8	29,48	28,37
FEN BİLİMLERİ	27,05	30,27	30,53	27,38	26,21	26,56	26,07	24,24
SOSYAL BİLİMLER	33,28	33,73	33,25	33,81	33,92	31,53	32,36	32,35
İKNA	32,24	32,03	32,97	33,09	29,16	32,06	31,33	30,83
YABANCI DİL	28	26,17	29,93	26,36	24,74	27,13	28,58	27,41
TİCARET	26,07	27,53	23,39	22,81	27,52	23,03	28,14	24,09
ZİRAAT	25,72	26,63	27,23	23,05	25,7	23,5	26,86	24,24
MEKANİK	31,66	33,37	32,77	29,18	29,5	28,94	33,36	28,57
İŞ AYRINTI	28,31	26,9	28,72	27,51	25,93	27,09	27,17	26,84
EDEBİYAT	27,57	30,47	26,03	25,28	28,25	24,8	26,73	25,91
SANAT	25,49	26,1	23,23	22,68	25,78	23,31	24,86	25,38
MÜZİK	25,84	26,53	23,63	22,45	24,51	23,63	24,41	23,81
SOSYAL YARDIM	30,3	30,57	28,77	28,63	28,73	28,44	29,15	29,75

Tablo 3.4.7. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi

İstatistikler	F Hesap	SD1	P Değeri
Wilks Lambda	2,4031	112	0,0000
Hotelling İz	2,4346	112	0,0000
Pillai İz	2,3674	112	0,0000

Okunan okul türlerine göre öğrencilerin ilgi ve yetenekleri arasında farklılıklar olduğu, okulların; öğrencilerin ilgi ve yetenekleri üzerine etkileri olduğu söylenebilir. ($p < \alpha = 0,05$)

*: alanlara göre farklılık gösteren okul türlerini göstermektedir.

Tablo 3.4.8. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

SÖZEL

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-5,0758	3,0860														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-0,2390	4,6492	-1,0191	7,4191												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-0,4828	4,0885	-1,3315	6,9271	-2,9262	2,1218										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,5683	2,3079	-3,3508	5,0803	-4,9981	0,3276	-4,4513	0,5851								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	0,8414	6,4105	0,1958	9,0458	-1,5625	4,4042	-1,0319	4,6780	0,7777	6,7345						
	Önemli	*	Önemli	*	Önemsiz		Önemsiz		Önemli	*						
Teknik Lise	-0,3858	4,5271	-1,1607	7,2917	-2,8141	2,5452	-2,2682	2,8037	-0,4734	4,8750	-4,5487	1,4381				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-1,5384	3,3745	-2,3132	6,1392	-3,9667	1,3926	-3,4208	1,6511	-1,6259	3,7224	-5,7013	0,2856	-3,8434	1,5383		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Sözel alanda Özel lise türünün diğer lise türlerine göre farklılık gösterdiği gözükmektedir.

Tablo 3.4.9. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

SAYISAL

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-9,0948	-0,1007														
	Önemli	*														
Anadolu Lisesi	-4,5078	0,8790	-1,8660	7,4326												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,4972	2,5403	0,0689	9,1697	-0,9454	4,6174										
	Önemsiz		Önemli	*	Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,2674	3,1061	0,3716	9,6625	-0,7006	5,1681	-2,3772	3,1728								
	Önemsiz		Önemli	*	Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-2,3871	3,7499	0,4029	10,1554	-0,7917	5,7834	-2,4862	3,8060	-3,0200	3,5442						
	Önemsiz		Önemli	*	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-1,7888	3,6250	0,8586	10,1730	-0,2204	5,6854	-1,8980	3,6911	-2,4481	3,4456	-3,0620	3,5353				
	Önemsiz		Önemli	*	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-3,0516	2,3623	-0,4041	8,9103	-1,4831	4,4227	-3,1607	2,4284	-3,7108	2,1829	-4,3247	2,2726	-4,2280	1,7026		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Sayısal alanda Fen lisesi türünün diğer lise türlerine göre farklılık gösterdiği gözükmektedir.

Tablo 3.4.10. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

ŞEKİL UZAY

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-5,6510	2,4216														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,9404	2,8944	-2,0812	6,2646												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-1,7802	2,7411	-1,9889	6,1793	-2,4929	2,4999										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,9952	1,8276	-3,1386	5,2003	-3,6945	1,5729	-3,5550	1,4263								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-0,0604	5,4477	-0,0682	8,6849	-0,7340	5,1673	-0,6106	5,0369	0,3317	6,2233						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemli	*						
Teknik Lise	-1,5651	3,2940	-1,7009	6,6591	-2,2629	3,0378	-2,1243	2,8921	-1,1967	4,0931	-4,7899	1,1314				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,2516	2,6075	-2,3873	5,9726	-2,9493	2,3513	-2,8107	2,2057	-1,8831	3,4067	-5,4763	0,4450	-3,3479	1,9750		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Şekil Uzay alanında farklılık olmadığı, yalnızca özel lise türü ile imam hatip lisesi türü arasında farklılık olduğu göze çarpmaktadır.Fen lisesi türünün diğer lise türlerine göre farklılık gösterdiği gözükmektedir.

Tablo 3.4.11. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

GÖZ-EL KOORD.

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-4,1431	3,5307														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,8042	2,7917	-3,1667	4,7667												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,2894	2,0085	-3,7165	4,0481	-3,0073	1,7389										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-3,2216	1,3629	-4,5866	3,3403	-3,9267	1,0805	-3,1565	1,5787								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-1,4742	3,7618	-2,7103	5,6103	-2,1549	3,4549	-1,4000	3,9684	-0,7271	4,8734						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-2,8462	1,7728	-4,2040	3,7429	-3,5499	1,4889	-2,7806	1,9880	-2,1216	2,9069	-4,4949	1,1339				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,6005	2,0186	-3,9582	3,9887	-3,3041	1,7346	-2,5348	2,2337	-1,8758	3,1526	-4,2491	1,3797	-2,2842	2,7757		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Göz El Koordinasyonu alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.12. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

FEN BİLİMLERİ

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-6,9916	1,6820														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-3,7772	1,4176	-3,0086	5,9586												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,1140	2,7439	-1,4184	7,3579	-1,1875	4,1770										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,9507	2,2312	-2,1848	6,7749	-2,0098	3,6498	-3,3508	2,0014								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-2,6764	3,2418	-1,7649	7,6399	-1,7079	4,6329	-3,0662	3,0017	-2,5227	3,8076						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-2,6924	2,5285	-1,9183	7,0640	-1,7498	3,9455	-3,0918	2,2981	-2,5640	3,1197	-3,5457	2,8165				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,3957	2,8251	-1,6217	7,3607	-1,4532	4,2421	-2,7952	2,5947	-2,2674	3,4163	-3,2491	3,1131	-2,5630	3,1562		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Fen bilimleri alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.13. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

SOSYAL BİLİMLER

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-5,7825	3,8695														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,7052	4,0755	-2,8477	7,1310												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,6038	2,8022	-3,8275	5,9389	-4,0708	1,8989										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-3,2841	2,4824	-4,4296	5,5409	-4,7351	1,5630	-3,4780	2,4779								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-3,3536	3,2323	-4,3371	6,1287	-4,7739	2,2822	-3,5361	3,2163	-3,1820	3,8624						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-3,6027	2,2072	-4,7391	5,2566	-5,0518	1,2860	-3,7959	2,2020	-3,4593	2,8655	-4,1770	2,9029				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-3,4586	2,3513	-4,5950	5,4007	-4,9077	1,4301	-3,6518	2,3461	-3,3152	3,0096	-4,0330	3,0470	-3,0381	3,3263		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Sosyal bilimler alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.14. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

İKNA

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-4,8020	3,3545														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,7246	3,1604	-2,7746	5,6579												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-1,8109	2,7573	-2,9296	5,3235	-2,7671	2,2776										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-3,2927	1,5802	-4,3453	4,0803	-4,2353	1,0869	-3,8460	1,1871								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-0,7648	4,8007	-1,6804	7,1637	-1,6814	4,2814	-1,3083	4,3978	-0,1022	5,8506						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-0,9661	3,9435	-2,0110	6,4358	-1,9071	3,4486	-1,5188	3,5498	-0,3274	5,0173	-3,5207	2,4622				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-3,0932	1,8164	-4,1381	4,3087	-4,0342	1,3215	-3,6459	1,4227	-2,4546	2,8902	-5,6478	0,3351	-4,8162	0,5620		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

İkna alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.15. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

YABANCI DİL

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-3,7821	4,9154														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-2,3795	2,8295	-4,8376	4,1543												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-1,4620	3,4093	-3,9933	4,8073	-1,9410	3,4384										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-3,1105	2,0857	-5,5713	3,4132	-3,5750	2,1002	-4,1695	1,1974								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-1,7673	4,1673	-4,0821	5,3487	-2,2041	4,1541	-2,8160	3,2686	-1,4615	4,8863						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-0,9227	4,3126	-3,3753	5,6318	-1,3856	4,3254	-1,9811	3,4236	-0,6423	5,0570	-2,6950	3,6848				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-3,2024	2,0329	-5,6550	3,3521	-3,6653	2,0458	-4,2608	1,1439	-2,9220	2,7773	-4,9746	1,4051	-5,1471	0,5878		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Yabancı dil alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.16. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

TİCARET

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-7,4745	2,3435														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-0,8306	5,0495	-0,4001	9,7501												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,5632	2,9357	-2,2154	7,7189	-4,9594	1,1129										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,3939	3,4717	-1,9665	8,1754	-4,7738	1,6326	-2,6765	3,3818								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-3,7568	2,9424	-3,1645	7,4812	-6,1053	1,0720	-4,0277	2,8408	-4,5288	2,6367						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-3,7006	2,2091	-3,2640	6,9035	-6,0786	0,3682	-3,9825	2,1185	-4,5014	1,9321	-3,9394	3,2623				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-1,7600	4,1498	-1,3233	8,8442	-4,1379	2,3088	-2,0418	4,0592	-2,5607	3,8728	-1,9987	5,2029	-1,2962	5,1776		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Ticaret alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.17. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

ZİRAAT

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-5,8155	3,7172														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,8454	3,8638	-2,8693	6,9860												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,5573	2,7818	-3,6614	5,9842	-3,8449	2,0510										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-3,4854	2,2097	-4,5123	5,3349	-4,7571	1,4630	-3,6912	2,1910								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-1,7597	4,7447	-2,6265	7,7098	-3,0010	3,9677	-1,9542	4,7147	-1,3482	5,6090						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-3,7786	1,9594	-4,7964	5,0755	-5,0485	1,2109	-3,9837	1,9400	-3,3950	2,8515	-5,8983	1,0940				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,6684	3,0696	-3,6863	6,1857	-3,9383	2,3211	-2,8735	3,0502	-2,2849	3,9617	-4,7881	2,2042	-2,0326	4,2530		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Ziraat alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.18. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

MEKANİK

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-5,7790	4,3677														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-2,4942	3,5829	-3,9951	6,4951												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,2463	3,4367	-3,8326	6,4344	-3,0870	3,1887										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-4,0312	2,0309	-5,5353	4,9463	-4,8549	1,7659	-4,7260	1,5352								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-1,1007	5,8228	-2,4344	8,5678	-1,8922	5,5255	-1,7835	5,3150	-0,3416	7,0639						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-2,9521	3,1555	-4,4466	6,0613	-3,7740	2,8887	-3,6462	2,6591	-2,2227	4,4263	-5,9807	1,4621				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,7911	3,3165	-4,2856	6,2223	-3,6130	3,0497	-3,4852	2,8202	-2,0616	4,5873	-5,8197	1,6231	-3,1843	3,5063		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Mekanik alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.19. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

İŞ AYRINTI

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-4,4166	3,6268														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,2369	3,5804	-2,5912	5,7245												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-1,3224	3,1826	-2,7444	5,3944	-2,7291	2,2457										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,6018	2,2037	-3,9585	4,3503	-3,9950	1,2534	-3,6108	1,3525								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-0,5766	4,9117	-1,7983	6,9233	-1,9442	3,9359	-1,5760	4,0510	-0,5685	5,3018						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-0,6157	4,2259	-1,9649	6,3649	-2,0074	3,2741	-1,6242	3,3742	-0,6312	4,6395	-3,3125	2,5875				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,6835	2,1581	-4,0327	4,2971	-4,0752	1,2063	-3,6920	1,3064	-2,6990	2,5717	-5,3803	0,5197	-4,7196	0,5840		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

İş ayrıntı alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.20. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

EDEBİYAT

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-8,6985	0,9731														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-0,6922	5,1002	1,0672	11,0661												
	Önemsiz		Önemli	*												
Süper Lise	-1,9931	3,4238	-0,3150	9,4711	-4,4795	1,5023										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,0705	3,7076	-0,3140	9,6766	-4,5408	1,7700	-2,8808	3,0872								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-3,0415	3,5577	-1,1226	9,3643	-5,4810	1,5893	-3,8403	2,9258	-4,0897	2,9689						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-2,5520	3,2695	-0,7864	9,2294	-5,0205	1,3301	-3,3616	2,6484	-3,6286	2,7090	-3,4465	3,6477				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,4080	3,4136	-0,6424	9,3734	-4,8764	1,4742	-3,2175	2,7925	-3,4845	2,8531	-3,3024	3,7918	-3,0445	3,3327		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Edebiyat alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir. Yalnız Anadolu Lisesi türü ile fen lisesi türü arasında farklılık olduğu gözlenmektedir.

Tablo 3.4.21. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

SANAT

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-6,0758	3,5142														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-0,5609	5,1826	-1,3656	8,5489												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,2523	3,1188	-3,1377	6,5658	-4,8433	1,0880										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-3,0400	2,6894	-3,8477	6,0587	-5,6149	0,6426	-3,5673	2,3503								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-2,0484	4,4951	-2,6951	7,7034	-4,5928	2,4178	-2,5643	4,1446	-2,1009	4,8982						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-1,6376	4,1348	-2,4363	7,4950	-4,2108	2,0862	-2,1643	3,7950	-1,7182	4,5659	-3,4920	3,5424				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-2,2817	3,4908	-3,0804	6,8510	-4,8549	1,4422	-2,8084	3,1509	-2,3623	3,9219	-4,1360	2,8983	-3,8058	2,5176		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Sanat alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.22. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

MÜZİK

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-6,1728	3,9118														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-0,7588	5,2811	-1,8213	8,6047												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-1,6459	4,0024	-2,7933	7,4108	-4,2015	2,0357										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-1,5647	4,4602	-2,6304	7,7869	-4,1036	2,4767	-2,8420	3,3809								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-3,0044	3,8767	-3,9008	7,0341	-5,5111	1,8611	-4,2696	2,7854	-4,6916	2,6685						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-0,0634	6,0069	-1,1196	9,3241	-2,6003	4,0215	-1,3399	4,9269	-1,7801	4,8282	-1,1630	6,2342				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-1,8346	4,2357	-2,8907	7,5529	-4,3715	2,2503	-3,1111	3,1557	-3,5513	3,0570	-2,9342	4,4630	-5,0960	1,5536		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Müzik alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.4.23. Okul Türlerine Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları ile Farklı Grup ve Değişkenler

SOSYAL YARDIM

	Genel Lise		Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Süper Lise		İmam Hatip L.		Özel Lise		Teknik Lise		Meslek Lisesi	
	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır	Alt Sınır	Üst Sınır
	Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç		Sonuç	
Genel Lise																
Fen Lisesi	-5,4509	3,7831														
	Önemsiz															
Anadolu Lisesi	-1,3574	4,1729	-2,5316	7,0149												
	Önemsiz		Önemsiz													
Süper Lise	-2,0759	3,0959	-3,3278	6,0155	-3,7534	1,9578										
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz											
İmam Hatip L.	-2,5085	3,0082	-3,6856	5,8531	-4,1706	1,8547	-3,1091	2,5889								
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz									
Özel Lise	-1,1509	5,1498	-2,1729	7,8396	-2,7835	3,9669	-1,7405	4,7194	-1,6200	5,1192						
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz							
Teknik Lise	-0,1322	5,4260	-1,3006	8,2621	-1,7925	4,2708	-0,7321	5,0060	-0,6284	5,4225	-2,7392	4,0341				
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz					
Meslek Lisesi	-3,0136	2,5446	-4,1819	5,3808	-4,6739	1,3894	-3,6135	2,1246	-3,5097	2,5411	-5,6205	1,1527	-5,9257	0,1630		
	Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz		Önemsiz			

Sosyal alanında okul türleri arası fark olmadığı söylenebilir.

3.4.3. Yaş gruplarının ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması

Konya ili ortaöğretim öğrencilerinin verileri, 3 değişik yaş gruplarına göre test edilerek aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 3.4.24. Yaş Gruplarının Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları

	16 Yaş Grubu	17 Yaş Grubu	18 ve Üstü Yaş Grubu
	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}
SÖZEL	35,31	35,27	35,87
SAYISAL	28,08	26,38	27,62
ŞEKİL UZAY	35,46	35,18	35,99
GÖZ-EL KOORD.	29,12	29,08	29,49
FEN BİLİMLERİ	27,47	25,96	27,5
SOSYAL BİLİMLER	33,43	32,33	33,4
İKNA	32,2	31,23	32,11
YABANCI DİL	27,89	27,55	27,52
TİCARET	25,18	24,7	26,49
ZİRAAT	25,53	24,44	26,35
MEKANİK	30,88	30,14	32,63
İŞ AYRINTI	27,83	27,01	27,84
EDEBİYAT	26,94	26,35	27,62
SANAT	24,5	24,69	24,71
MÜZİK	24,47	24,73	24,44
SOSYAL YARDIM	29,11	30,07	29,88

Tablo 3.4.25. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi

İstatistikler	F Hesap	SD1	SD2	P Değeri
Wilks Lambda	1,0965	32	1.796	0,3258
Hotelling İz	1,0968	32	1.794	0,3255
Pillai İz	1,0963	32	1.798	0,3262

Yaş gruplarına göre ilgi ve yetenek alanları arasında farklılıkların olmadığı söylenebilir. ($p \geq \alpha = 0,05$)

Tablo 3.4.26. Yaş Gruplarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Gruplar	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	SÖZEL	-2,3420	0,5700	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	SAYISAL	-2,2070	0,8834	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	ŞEKİL UZAY	-1,9562	0,9229	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	GÖZ-EL KOORD.	-1,8482	0,9148	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	FEN BİLİMLERİ	-1,7915	1,4431	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	SOSYAL BİLİMLER	-1,6892	1,6176	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	İKNA	-1,8501	1,0378	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	YABANCI DİL	-1,4765	1,5808	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	TİCARET	-0,6581	2,7961	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	ZİRAAT	-1,2931	2,1805	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	MEKANİK	-1,1165	2,4211	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	İŞ AYRINTI	-1,7028	1,1315	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	EDEBİYAT	-2,2412	1,2308	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	SANAT	-2,1040	1,1923	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	MÜZİK	-2,1643	1,4546	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 17 Yaş Grubu	SOSYAL YARDIM	-2,6959	0,5615	Önemsiz

16 yaş grubu öğrencileri ile 17 yaş grubu öğrencileri arasında, yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.4.27. Yaş Gruplarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Gruplar	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SÖZEL	-1,6662	2,5400	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SAYISAL	-1,1256	3,3382	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	ŞEKİL UZAY	-1,2796	2,8791	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	GÖZ-EL KOORD.	-1,2767	2,7143	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	FEN BİLİMLERİ	-1,2157	3,4564	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SOSYAL BİLİMLER	-2,7982	1,9783	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	İKNA	-1,6571	2,5142	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	YABANCI DİL	-1,4631	2,9531	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	TİCARET	-3,3029	1,6864	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	ZİRAAT	-2,2478	2,7695	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	MEKANİK	-2,6348	2,4749	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	İŞ AYRINTI	-1,7048	2,3891	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	EDEBİYAT	-2,0462	2,9690	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SANAT	-2,4011	2,3602	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	MÜZİK	-1,6809	3,5463	Önemsiz
16 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SOSYAL YARDIM	-2,8414	1,8636	Önemsiz

16 yaş grubu öğrencileri ile 18 ve üstü yaş grubu öğrencileri arasında, yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.4.28. Yaş Gruplarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Gruplar	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SÖZEL	-1,0289	3,6748	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SAYISAL	-0,7278	4,2640	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	ŞEKİL UZAY	-1,0090	3,6416	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	GÖZ-EL KOORD.	-1,0460	3,4170	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	FEN BİLİMLERİ	-1,3178	3,9070	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SOSYAL BİLİMLER	-3,0448	2,2966	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	İKNA	-1,4977	3,1671	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	YABANCI DİL	-1,7764	3,1621	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	TİCARET	-4,6670	0,9125	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	ZİRAAT	-2,9883	2,6225	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	MEKANİK	-3,5893	2,1248	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	İŞ AYRINTI	-1,6613	2,9169	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	EDEBİYAT	-1,8376	3,7708	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SANAT	-2,2268	3,0977	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	MÜZİK	-1,6352	4,2103	Önemsiz
17 Yaş Grubu - 18 ve Üstü Yaş Grubu	SOSYAL YARDIM	-2,0525	3,2091	Önemsiz

17 yaş grubu öğrencileri ile 18 ve üstü yaş grubu öğrencileri arasında, yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir. ($p < \alpha = 0,05$)

3.4.4. Cinsiyet farklılıklarına göre ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması

Konya ilinde okuyan ortaöğrenim öğrencilerinin ilgi ve yetenek alanları kız ve erkek olmak üzere cinsiyet farklılıklarına göre incelenecektir.

Tablo 3.4.29. Cinsiyet Farklılıklarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

ALANLAR	KIZ			ERKEK			SONUÇ				
	N	X_{ort}	Std. Sapma	N	X_{ort}	Std. Sapma	t Hesap	S.D.	P Değeri	Sonuç	
SÖZEL	505	35,15	5,57	411	34,47	5,19	-1,877	914	0,061	Ho Red Edilemez.	
SAYISAL	505	27,59	6,03	411	28,12	6,09	1,317	914	0,188	Ho Red Edilemez.	
ŞEKİL UZAY	505	35,4	5,39	411	36,1	5,29	1,973	914	0,049	Ho Red Edilir.	*
GÖZ-EL KOORD.	505	28,9	4,91	411	29,08	5,45	0,536	914	0,592	Ho Red Edilemez.	
FEN BİLİMLERİ	505	27,09	6,04	411	27,66	5,89	1,449	914	0,148	Ho Red Edilemez.	
SOSYAL BİLİMLER	505	33,13	6,28	411	33,43	6,2	0,719	914	0,472	Ho Red Edilemez.	
İKNA	505	32,07	5,39	411	31,19	5,32	-2,453	914	0,014	Ho Red Edilir.	*
YABANCI DİL	505	27,66	5,65	411	27,19	5,71	-1,234	914	0,218	Ho Red Edilemez.	
TİCARET	505	24,88	6,39	411	27,14	6,24	5,377	914	0,000	Ho Red Edilir.	*
ZİRAAT	505	25,48	6,29	411	26,11	6	1,524	914	0,128	Ho Red Edilemez.	
MEKANİK	505	30,53	6,85	411	33,07	6,63	5,664	914	0,000	Ho Red Edilir.	*
İŞ AYRINTI	505	27,58	5,27	411	27,29	5,39	-0,810	914	0,418	Ho Red Edilemez.	
EDEBİYAT	505	26,59	6,37	411	26,3	6,35	-0,684	914	0,494	Ho Red Edilemez.	
SANAT	505	24,72	6,27	411	23,57	6,58	-2,692	914	0,007	Ho Red Edilir.	*
MÜZİK	505	24,85	6,55	411	23,51	6,53	-3,083	914	0,002	Ho Red Edilir.	*
SOSYAL YARDIM	505	29,74	5,95	411	28,31	6,07	-3,589	914	0,000	Ho Red Edilir.	*

Cinsiyet farklılıklarına göre Şekil – uzay, ikna, ticaret, mekanik, sanat, müzik ve sosyal yardım alanları için cinsiyetler arası farklılıklar olduğu söylenebilir. ($p < \alpha = 0,05$)

3.4.5. Ekonomik durumların ABKÖ alt ölçek puanlarına göre karşılaştırılması

Konya ili ortaöğretim öğrencilerinin verileri, 3 farklı ekonomik duruma göre test edilerek aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 3.4.30. Ekonomik Seviye Gruplarının Yetenek ve İlgi Alanı Puan Ortalamaları

	Düşük	Orta	Yüksek
	X_{ort}	X_{ort}	X_{ort}
SÖZEL	33,86	35,42	34,4
SAYISAL	26,57	27,78	28,14
ŞEKİL UZAY	35,53	35,64	35,87
GÖZ-EL KOORD.	28,68	29,35	29,21
FEN BİLİMLERİ	26,29	27,32	27,75
SOSYAL BİLİMLER	32,48	33,42	31,73
İKNA	31,87	32,14	30,77
YABANCI DİL	27,39	27,81	26,13
TİCARET	26,72	25,2	24,11
ZİRAAT	25,29	25,62	24,81
MEKANİK	31,81	31,1	29,61
İŞ AYRINTI	28,94	27,78	26,93
EDEBİYAT	26,95	26,93	25,73
SANAT	25,52	24,93	23,24
MÜZİK	24,7	24,58	22,78
SOSYAL YARDIM	28,82	29,62	28,09

Tablo 3.4.31. Çok Değişkenli Tek Yönlü Varyans Analizi

İstatistikler	Test İstatistiği	F Hesap	SD1	P Değeri
Wilks Lambda	0,9528	1,3738	32	0,0800
Hotelling İz	0,0490	1,3743	32	0,0797
Pillai İz	0,0477	1,3733	32	0,0802

Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin ekonomik durumlarına göre ekonomik durumun ilgi ve yetenek arasında bir farklılık oluşturmadığı söylenebilir. ($p \geq \alpha = 0,05$)

Tablo 3.4.32. Ekonomik Durumlarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Gruplar	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
Düşük - Orta	SÖZEL	-3,5384	0,6772	Önemsiz
Düşük - Orta	SAYISAL	-3,6918	0,8934	Önemsiz
Düşük - Orta	ŞEKİL UZAY	-2,1596	1,9980	Önemsiz
Düşük - Orta	GÖZ-EL KOORD.	-2,5505	1,4732	Önemsiz
Düşük - Orta	FEN BİLİMLERİ	-3,3394	1,2956	Önemsiz
Düşük - Orta	SOSYAL BİLİMLER	-3,3341	1,5590	Önemsiz
Düşük - Orta	İKNA	-2,3407	1,8192	Önemsiz
Düşük - Orta	YABANCI DİL	-2,4826	2,0154	Önemsiz
Düşük - Orta	TİCARET	-1,2540	3,9030	Önemsiz
Düşük - Orta	ZİRAAT	-2,7065	2,2102	Önemsiz
Düşük - Orta	MEKANİK	-1,9470	3,3017	Önemsiz
Düşük - Orta	İŞ AYRINTI	-0,7796	3,2519	Önemsiz
Düşük - Orta	EDEBİYAT	-2,4353	2,5860	Önemsiz
Düşük - Orta	SANAT	-1,5844	3,3893	Önemsiz
Düşük - Orta	MÜZİK	-2,2739	2,9834	Önemsiz
Düşük - Orta	SOSYAL YARDIM	-2,9322	1,7864	Önemsiz

Düşük ekonomik yapıya sahip öğrenciler ile orta ekonomiye sahip öğrenciler arasında, yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.4.33. Ekonomik Durumlarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Gruplar	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
Düşük - Yüksek	SÖZEL	-3,3103	2,0621	Önemsiz
Düşük - Yüksek	SAYISAL	-3,2208	2,6227	Önemsiz
Düşük - Yüksek	ŞEKİL UZAY	-2,2085	3,0899	Önemsiz
Düşük - Yüksek	GÖZ-EL KOORD.	-2,5370	2,5909	Önemsiz
Düşük - Yüksek	FEN BİLİMLERİ	-3,9148	1,9921	Önemsiz
Düşük - Yüksek	SOSYAL BİLİMLER	-3,9399	2,2959	Önemsiz
Düşük - Yüksek	İKNA	-1,6561	3,6454	Önemsiz
Düşük - Yüksek	YABANCI DİL	-3,1303	2,6020	Önemsiz
Düşük - Yüksek	TİCARET	-1,8070	4,7652	Önemsiz
Düşük - Yüksek	ZİRAAT	-3,0944	3,1716	Önemsiz
Düşük - Yüksek	MEKANİK	-2,1708	4,5183	Önemsiz
Düşük - Yüksek	İŞ AYRINTI	-0,5918	4,5460	Önemsiz
Düşük - Yüksek	EDEBİYAT	-2,8866	3,5126	Önemsiz
Düşük - Yüksek	SANAT	-2,5190	3,8196	Önemsiz
Düşük - Yüksek	MÜZİK	-3,6941	3,0057	Önemsiz
Düşük - Yüksek	SOSYAL YARDIM	-3,5678	2,4457	Önemsiz

Düşük ekonomik yapıya sahip öğrenciler ile yüksek ekonomiye sahip öğrenciler arasında, yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.4.34. Ekonomik Durumlarına Göre Bonferroni Eşanlı Güven Aralıkları

Gruplar	Değişkenler	Alt Sınır	Üst Sınır	Sonuç
Orta - Yüksek	SÖZEL	-1,0993	2,7123	Önemsiz
Orta - Yüksek	SAYISAL	-0,9727	3,1730	Önemsiz
Orta - Yüksek	ŞEKİL UZAY	-1,3580	2,4011	Önemsiz
Orta - Yüksek	GÖZ-EL KOORD.	-1,2534	2,3847	Önemsiz
Orta - Yüksek	FEN BİLİMLERİ	-2,0349	2,1559	Önemsiz
Orta - Yüksek	SOSYAL BİLİMLER	-2,1465	2,2776	Önemsiz
Orta - Yüksek	İKNA	-0,6253	3,1360	Önemsiz
Orta - Yüksek	YABANCI DİL	-2,0640	2,0029	Önemsiz
Orta - Yüksek	TİCARET	-2,1768	2,4860	Önemsiz
Orta - Yüksek	ZİRAAT	-1,9360	2,5095	Önemsiz
Orta - Yüksek	MEKANİK	-1,8764	2,8693	Önemsiz
Orta - Yüksek	İŞ AYRINTI	-1,0816	2,5635	Önemsiz
Orta - Yüksek	EDEBİYAT	-2,0324	2,5076	Önemsiz
Orta - Yüksek	SANAT	-2,5007	1,9964	Önemsiz
Orta - Yüksek	MÜZİK	-3,0756	1,6778	Önemsiz
Orta - Yüksek	SOSYAL YARDIM	-2,1214	2,1450	Önemsiz

Düşük ekonomik yapıya sahip öğrenciler ile yüksek ekonomiye sahip öğrenciler arasında, yetenek ve ilgi alanları arasında farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Bu bölümde yapılan istatistiksel sonuçlara göre Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin ilgi ve yetenek alanları arasındaki farklılıklar, yaşadığı bölge, okul türü ve cinsiyet farklılıklarına göre şekillenmekte, çevrenin büyük etkisi olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 3.4.35. Gruplar Arası Tek Yönlü Varyans Analizi (MANOVA) Sonuçları

		FHesap	p	Karar
Bölgeler	Wilks Lambda	4,1534	0,0001	Red
	Hotelling İz	4,2327	0,0001	Red
	Pillai İz	4,074	0,0001	Red
Okul Türleri	Wilks Lambda	2,4031	0,0001	Red
	Hotelling İz	2,4346	0,0001	Red
	Pillai İz	2,3674	0,0001	Red
Yaş Grubu	Wilks Lambda	1,0965	0,3258	Kabul
	Hotelling İz	1,0968	0,3255	Kabul
	Pillai İz	1,0963	0,3262	Kabul
Ekonomik Düzey	Wilks Lambda	1,3738	0,0800	Kabul
	Hotelling İz	1,3743	0,0797	Kabul
	Pillai İz	1,3733	0,0802	Kabul

4. SONUÇ

Yapılan çalışmanın sonuçları incelendiğinde;

4.1. İlgi ve Yetenek İlişkileri Bakımından;

Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin şekil-uzay alanında yeteneklerinin fazla olduğu, sosyal bilimler ve ticaret alanına fazla ilgi duydukları, yetenek ve ilişki puanları arasında doğrusala yakın bir ilişki olduğu söylenebilir. Meram bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin sayısal alana yeteneklerinin fazla olduğu, Karatay bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilimler alanına ilgilerinin fazla olduğu görülmektedir. Selçuklu bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin ilgi ve yetenek puanları arasındaki ilişkinin kuvvetli olduğu söylenebilir. Meslek lisesi öğrencilerinin sayısal alana, teknik lise öğrencilerinin sözel alana olan yetenekleri dikkat çekmektedir. Meslek lisesinde okuyan öğrenciler fen bilimlerine, süper lisede okuyan öğrenciler sosyal bilimler alanına ilgi duymaktadırlar. Dikkat edilirse süper lise öğrencileri yabancı dil alanına en düşük ilgiyi gösteren okul türü durumundadır. İlgi ve yetenek puanları arasındaki ilişki yönünden teknik lise öğrencilerinin en yüksek doğrusal ilişkiyi gösterdiği, genel lise öğrencilerinin en düşük doğrusal ilişkiyi gösterdikleri söylenir. Yaş grubu olarak yetenekler arası fazla farklılıklar göstermemektedir. 18 ve üstü yaş grubu öğrencileri ilgilerinin ticarete fazla olması, öğrencilerin hayata bir adım daha yaklaşmalarını açıkça göstermektedir. Yetenekler noktasında cinsiyet farkı olmadığı, kız öğrencilerin sosyal bilimler alanına ilgi duydukları, erkek öğrencilerin de ticaret alanına fazla ilgi duydukları söylenebilir. Ekonomik durumun yetenek üzerine bir etkisi olmadığı, ilgi noktasında yüksek ekonomiye sahip öğrencileri ticarete yönlendirdiği, ilgi ve yetenek puanları arasında yüksek ekonomiye sahip öğrencileri daha doğrusal ilişki gösterdiği söylenir.

Buradan; Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin Şekil-Uzay alanında yeteneklerinin fazla olması; teknolojinin gelişmesi, özellikle bilgisayarların hayatımızda önemli yer etmesi, öğrencilerin erken yaşta bilgisayarlarla tanışması ve

ilk etapta bilgisayar oyunları ile devam eden ilişki nedeniyle öğrencilerin şekil-uzay alanında yeteneklerinin gelişmesine sebep olmaktadır. Sosyal bilimler ve ticaret alanına ilgi duymalarının nedenleri arasında öğrencilerin gelecekte yaşam standartlarının yüksek olması isteği, özellikle kendi aralarında ekonomik seviyesi yüksek olan arkadaşlarının saygınlığının olduğunu görmesi ve toplumsal saygınlığı maddi gelirle ilişkili olduğuna inanması bu alanlara ilgiyi arttırmaktadır. Öğrenci ailelerinin eğitim seviyesinin artması, öğrencilerin yetenekleri sayısal alana kaymasına neden olmakta ve öğrencileri ilgi ve yetenek puanları arasındaki ilişkiyi kuvvetlendirmektedir.

4.2. İlgi ve Yetenek Meslekleri Bakımından;

Genel anlamda Konya ilinde öğrenim gören öğrencilerin çocuk gelişimi ve ticaret meslek dallarına yetenekleri olup, ilgileri giyim ve turizm meslek dallarına olmaktadırlar. Selçuklu bölgesinde öğrenim gören öğrenciler diğer iki bölgeye göre daha yoğun olarak matematik, elektrik-elektronik-bilgisayar ve ağaç işleri-yapı-kalıpçılık üzerine olmaktadır. Fen lisesi, Anadolu lisesi, süper lise ve özel lise öğrencilerinin ilgileri elektrik – elektronik – bilgisayar, matematik ve fen bilimlerine olup, bu öğrencilerin okul ve aile tarafından güzel bir şekilde yoğunlaştırıldığı söylenebilir. Kız öğrencileri genel ilgileri giyim ve turizm üzerine olup, erkek öğrenciler ilgilerini matematik, giyim, elektrik-elektronik-bilgisayar, ağaç işleri-yapı-kalıpçılık ve turizm üzerine yoğunlaştırmaktadırlar. Ekonomik seviye arttıkça öğrencilerin sayısal mesleklere olan ilgileri artmakta olduğu söylenir.

Konya'da sanayinin sürekli gelişmekte olması ve öğrenci ailelerinin genel olarak sanayi ile uğraşması nedeni ile, öğrencilerin ticaret alanındaki yetenekleri gelişmektedir. Magazin dünyası ve turizm alanının devamlı medyada lanse edilmesi, öğrencilerin giyim ve turizm alanlarına ilgisini artırmaktadır.

4.3. Okuduğu Alan İle İlgi Duyduğu Alan Arasındaki İlişki Bakımından;

Konya ili genelinde, bölge ve cinsiyet farkı olmaksızın öğrencilerin ilgi duyduğu alanda okumakta olduğu, okul türleri arasında fen lisesi öğrencilerinin fen

alanına, imam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal alana, meslek lisesi öğrencilerinin Türkçe-matematik alanına ilgi duyduğu söylenebilir. Yaş gruplarında 18 ve üstü yaş grubu öğrencilerinin Türkçe matematik alanına ilgi duydukları, ekonomik seviyesi düşük öğrencilerin Türkçe – matematik alanına ilgilerinin olduğu söylenebilir.

4.4. Grupların ABKÖ Alt Ölçek Puanlarına Göre Karşılaştırılması bakımından;

Konya geneli ortaöğretim öğrencilerinin yetenek ve ilgi alanları puanları arasında, bölgelere göre farklılıklar gösterdiği, bu farklılık gösteren alanların sözel, ikna, yabancı dil, iş ayrıntı, sanat, müzik ve sosyal yardım olduğu söylenir. Karatay ile Meram bölgesinin öğrencileri arasında yetenek ve ilgi alanları bakımından önemli bir fark olmadığı, sosyoekonomik yapılarının aynı olduğu söylenebilir. Okul türleri bakımından özel lise öğrencileri sözel anlamda farklılıklar göstermektedirler. Sayısal alanda fen lisesinin öğrencileri farklılıklar göstermektedir. Yaş grubu ve ekonomik duruma göre yetenek ve ilgi alanları arasında bir farkın olmadığı, bu grupların alanlar üzerine etkisinin olmadığı söylenir. Kız öğrencilerin, ikna, sanat, müzik ve sosyal yardım alanlarında, erkek öğrencilerin şekil-uzay ve ticaret alanlarında farklılık gösterdiği söylenebilir.

5. KAYNAKLAR

Aiken, L.R., 2000, Psychological Testing and Assessment, Pearson Education Company, U.S.

Akbaba, S. 2002. Öğretmen Yetiştirmede Mesleki Rehberliğin Yeri ve Önemi. Milli Eğitim Dergisi Yaz-Güz 2002:155–156

Alpar, R. 2001. Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik, Ankara

Alpar, R. 2003. Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemlere Giriş 1, Ankara

Baş,T. 2002. Anket Hazırlama Kılavuzu, www.kaliteofisi.com

Bircan, H. ve arkadaşları. 2003. Ki-Kare Ve Kolmogorov Smirnov Uygunluk Testlerinin Simulasyon İle Elde Edilen Veriler Üzerinde Karşılaştırılması. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi Cilt 4, Sayı 1: 2003 – 69

Carmines ve Zeller, 1979, Reliability and Validity, Sage Publication, USA.
Erdoğan İ, 1998, Araştırma Dizaynı ve İstatististik Yöntemleri, Emel Basımevi, Ankara.

Ferguson, G.A., 1981, Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw-Hill, NewYork.

Kaliteofisi Danışma Grubu. 2003. Herkes İçin IPK-1, www.kaliteofisi.com

Karacaoğlu, Ö.C. ve Çabuk, B. 2002. İngiltere ve Türkiye Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması. Milli Eğitim Dergisi Yaz-Güz 2002:155–156

Kuzgun, Y. 1996. Akademik Benlik Kavram Ölçeği, Ankara

Özdamar, K. 1997. Paket Programlar ile İstatiksel Veri Analizi, cilt 1, Anadolu Ü. Yayınları, Eskişehir.

Serper, Ö. ve Aytaç, M. 2000. Örnekleme, 2.baskı, Bursa

Semiz, M. 2005. KPSS Ölçme ve Değerlendirme, 2. Baskı, Ankara.

Taşbaşı, B., 2003, Stres Modellemesi Ve Pilotlar Üzerinde Bir Uygulama, Yüksek lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü , Konya

Tekin, H., 1984, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Hassoy Matbaası, Ankara.

Turgut M.F. 1986, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları, Saydam Matbaası, Ankara.

Vroom, V.H. 1964. Work and Motivation. John Wiley And Sons. New York..

www.rehberogretmen.com/Rehfiles/bilcalis/alan%20ve%20meslek%20secimi.htm

Ek Tablo 1. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği Madde Numaraları

YETENEKLER

				SÖZEL	SAYISAL	ŞEKİL-UZAY	GÖZ-EL KOORD.				
				1 ( )	3 ( )	4 ( )	27 ( )				
				2 ( )	9 ( )	6 ( )	34 ( )				
				5 ( )	13 ( )	7 ( )	35 ( )				
				8 ( )	20 ( )	10 ( )	36 ( )				
				11 ( )	21 ( )	14 ( )	39 ( )				
				12 ( )	23 ( )	15 ( )	40 ( )				
				19 ( )	26 ( )	16 ( )	52 ( )				
				22 ( )	29 ( )	17 ( )	60 ( )				
				24 ( )	32 ( )	18 ( )	66 ( )				
				30 ( )		25 ( )	67 ( )				
				31 ( )		28 ( )					
				167 ( )		33 ( )					
				T ( )	T ( )	T ( )	T ( )				
		İ	***L***	***G***	***İ***	***L***	***E***	***R***			
FEN BİLİMLERİ	**SOSYAL BİLİMLER**	**İKNA**	**YABANCI DİL**	**TİCARET**	**ZİRAAT**	**MEKANİK**	**İŞ AYRINTILARI**	**EDEBİYAT**	**SANAT**	**MÜZİK**	**SOSYAL YARDIM**
38 ( )	42 ( )	87 ( )	48 ( )	90 ( )	69 ( )	70 ( )	93 ( )	100 ( )	115 ( )	133 ( )	137 ( )
41 ( )	43 ( )	88 ( )	51 ( )	97 ( )	72 ( )	71 ( )	94 ( )	103 ( )	117 ( )	134 ( )	138 ( )
45 ( )	44 ( )	92 ( )	73 ( )	101 ( )	75 ( )	79 ( )	98 ( )	113 ( )	132 ( )	144 ( )	139 ( )
46 ( )	53 ( )	96 ( )	74 ( )	110 ( )	76 ( )	81 ( )	99 ( )	114 ( )	135 ( )	145 ( )	140 ( )
49 ( )	54 ( )	108 ( )	77 ( )	111 ( )	78 ( )	84 ( )	102 ( )	116 ( )	136 ( )	152 ( )	141 ( )
50 ( )	56 ( )	109 ( )	89 ( )	120 ( )	80 ( )	86 ( )	104 ( )	131 ( )	147 ( )	153 ( )	146 ( )
55 ( )	57 ( )	119 ( )	106 ( )	122 ( )	82 ( )	91 ( )	105 ( )	142 ( )	149 ( )	156 ( )	148 ( )
58 ( )	61 ( )	128 ( )	124 ( )	123 ( )	83 ( )	95 ( )	112 ( )	143 ( )	160 ( )	159 ( )	151 ( )
59 ( )	62 ( )	150 ( )	157 ( )	126 ( )	85 ( )	107 ( )	121 ( )	165 ( )	162 ( )	161 ( )	154 ( )
63 ( )	64 ( )	151 ( )	170 ( )	129 ( )	169 ( )	118 ( )	125 ( )	166 ( )	163 ( )	164 ( )	155 ( )
	65 ( )	168 ( )		130 ( )		127 ( )		167 ( )			158 ( )
	68 ( )										
T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )	T ( )

Ek Tablo 2. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği Norm Tablosu

HAM PUAN	SÖZEL	SAYISAL	ŞEKİL-UZAY	GÖZ-EL KOORD.	FEN BİL.	SASYOL BİL.	İKNA	Y. DİL	TİCARET	ZİRAAT	MEKANİK	İŞ AYRINTI	EDEBİYAT	SANAT	MÜZİK	SOSYAL YARD.	HAM PUAN
44	99.9					99.9	99.9				99.9		99.9			99.9	44
43	99.1					99.4	99.1				97.0		99.8			99.4	43
42	98.1					98.7	98.3				95.7		99.7			99.1	42
41	96.5					98.2	97.2				93.3		99.2			98.1	41
40	94.8	99.9	99.9	99.9	99.9	96.7	95.7	99.9		99.9	90.0	99.9	98.7	99.9	99.9	97.0	40
39	91.4	99.8	99.6	99.4	99.9	94.8	92.6	99.2	99.9	99.3	86.6	99.6	97.8	99.3	99.3	94.6	39
38	88.4	99.3	99.1	98.7	99.5	92.2	89.6	98.5	99.7	98.6	83.7	98.7	97.0	98.8	98.8	91.6	38
37	84.6	98.6	98.0	96.5	98.2	98.3	86.1	96.0	99.5	97.2	80.5	97.7	96.3	97.8	97.1	88.7	37
36	80.5	97.0	96.0	95.0	96.8	85.5	81.5	93.5	99.2	95.8	78.1	95.1	95.2	96.7	95.8	85.4	36
35	74.8	95.0	92.8	91.5	94.5	82.2	76.7	90.5	98.8	93.9	73.6	92.2	93.7	94.9	93.6	80.2	35
34	68.2	89.8	89.7	86.6	92.0	77.4	70.8	86.5	98.3	91.0	69.7	89.3	90.6	92.2	91.7	75.9	34
33	62.9	89.0	84.6	82.1	88.6	72.4	64.9	80.8	96.8	87.5	64.1	84.5	88.0	89.7	89.3	74.3	33
32	59.9	86.5	78.6	75.7	85.2	65.2	60.2	73.9	95.6	83.7	58.8	80.4	85.4	86.3	86.5	65.4	32
31	47.4	82.5	71.4	68.9	80.6	59.2	53.0	68.6	94.3	79.5	54.2	74.6	84.2	83.2	82.3	59.8	31
30	41.5	77.0	64.7	60.8	75.9	52.9	47.9	62.5	92.1	74.0	49.9	69.4	78.8	79.0	77.5	54.7	30
29	35.0	71.6	58.7	52.7	70.2	47.2	41.0	55.7	89.3	69.9	45.5	62.8	73.9	74.6	73.1	49.9	29
28	28.7	66.5	52.0	45.3	63.3	40.9	33.5	49.1	87.2	63.0	41.0	55.0	68.4	70.2	67.2	43.0	28
27	22.5	60.1	45.4	37.9	57.9	34.4	26.7	43.7	83.4	58.1	36.2	47.4	62.7	64.8	62.0	36.5	27
26	17.3	54.1	38.7	31.6	50.2	28.1	21.6	37.6	78.6	53.0	32.8	40.8	58.3	60.2	56.6	30.1	26
25	12.0	46.5	31.6	25.4	42.4	22.1	17.1	31.6	74.2	45.7	28.2	33.7	53.8	55.9	50.5	25.0	25
24	8.2	40.8	24.1	18.7	35.8	17.9	12.9	25.9	68.6	39.7	25.8	27.1	46.5	50.4	45.1	20.8	24
23	5.4	35.1	17.9	14.0	30.7	14.6	9.8	21.3	62.0	33.4	19.5	21.5	41.0	45.7	39.0	16.3	23
22	3.2	29.2	12.9	9.9	25.1	11.2	7.2	16.9	57.0	28.2	16.2	16.5	34.4	39.1	34.0	12.2	22
21	1.7	25.7	9.4	7.0	19.1	8.4	5.2	12.9	51.2	23.6	13.1	12.6	29.6	33.8	28.7	9.0	21
20	1.2	18.2	5.9	4.8	14.8	6.2	3.1	10.9	44.7	19.2	9.7	9.0	24.4	28.9	23.7	6.6	20
19	0.7	14.1	3.9	3.1	10.8	4.3	1.8	8.3	38.8	15.2	7.5	5.7	20.0	25.3	19.1	4.9	19
18	0.5	10.9	2.8	1.7	7.8	2.8	1.1	5.6	32.0	11.9	5.6	4.2	16.1	21.3	15.3	3.4	18
17	0.5	7.3	1.8	0.7	5.3	1.9	0.8	4.4	26.1	9.1	4.2	2.7	12.1	17.5	11.9	2.1	17
16	0.1	4.7	0.7	0.3	3.7	1.2	0.5	2.3	20.4	6.0	3.0	2.0	9.0	13.9	9.6	1.5	16
15		2.9	0.5	0.1	2.0	0.5	0.3	1.5	16.1	4.6	1.7	1.3	6.0	11.2	6.9	1.0	15
14		1.6	0.2		1.1	0.4	0.3	1.5	11.2	3.3	1.2	0.7	3.9	7.7	4.3	0.8	14
13		1.0	0.1		0.3	0.1	0.2	0.3	7.6	2.2	0.7	0.3	2.1	5.4	2.9	0.7	13
12		0.5					0.1		4.7	1.0	0.7	0.1	1.0	3.5	1.9	0.6	12
11		0.2							2.8	0.3	0.2		0.3	1.6	1.4	0.5	11
10									1.3				0.2	0.9	1.0	0.5	10

Ek Tablo 3. t Dağılımı Tablosu

	Tek Yönlü Testte					
	0,250	0,100	0,005	0,025	0,010	0,005
	Çift Yönlü Testte					
sd	0,500	0,200	,0100	0,050	0,020	0,010
1	1.000	3.078	6.314	12.706	31.821	63.657
2	0.816	1.886	2.920	4.303	6.965	9.925
3	0.765	1.638	2.353	3.182	4.541	5.841
4	0.741	1.533	2.132	2.776	3.747	4.604
5	0.727	1.476	2.015	2.571	3.365	4.032
6	0.718	1.440	1.943	2.447	3.143	3.707
7	0.711	1.415	1.895	2.365	2.998	3.499
8	0.706	1.397	1.860	2.306	2.896	3.355
9	0.703	1.383	1.833	2.262	2.821	3.250
10	0.700	1.372	1.812	2.228	2.764	3.169
11	0.697	1.363	1.796	2.201	2.718	3.106
12	0.695	1.356	1.782	2.179	2.681	3.055
13	0.694	1.350	1.771	2.160	2.650	3.012
14	0.692	1.345	1.761	2.145	2.624	2.977
15	0.691	1.341	1.753	2.131	2.602	2.947
16	0.690	1.337	1.746	2.120	2.583	2.921
17	0.689	1.333	1.740	2.110	2.567	2.898
18	0.688	1.330	1.734	2.101	2.552	2.878
19	0.688	1.328	1.729	2.093	2.539	2.861
20	0.687	1.325	1.725	2.086	2.528	2.845
21	0.686	1.323	1.721	2.080	2.518	2.831
22	0.686	1.321	1.717	2.074	2.508	2.819
23	0.685	1.319	1.714	2.069	2.500	2.807
24	0.685	1.318	1.711	2.064	2.492	2.797
25	0.684	1.316	1.708	2.060	2.485	2.787
26	0.684	1.315	1.706	2.056	2.479	2.779
27	0.684	1.314	1.703	2.052	2.473	2.771
28	0.683	1.313	1.701	2.048	2.467	2.763
29	0.683	1.311	1.699	2.045	2.462	2.756
30	0.683	1.310	1.697	2.042	'2.457	2.750
40	0.681	1.303	1.684	2.021	2.423	2.704
60	0.679	1.296	1.671	2.000	2.390	2.660
120	0.677	1.289	1.658	1.980	2.358	2.617
∞	0.674	1.282	1.645	1.960	2.326	2.576

Ek Tablo 4. Ki-Kare (χ^2) Dağılımı Tablosu

Sd	α=0,10	α=0,05	α=0,025	α=0,01	α=0,005
1	2.706	3.841	5.024	6.635	7.879
2	4.605	5.991	7.378	9.210	10.597
3	6.251	7.815	9.348	11.345	12.838
4	7.779	9.488	11.143	13.277	14.860
5	9.236	11.070	12.832	15.086	16.750
6	10.645	12.592	14.449	16.812	18.548
7	12.017	14.067	16.013	18.475	20.278
8	13.362	15.507	17.535	20.090	21.955
9	14.684	16.919	19.023	21.666	23.589
10	15.987	18.307	20.483	23.209	25.188
11	17.275	19.675	21.920	24.725	26.757
12	18.549	21.026	23.337	26.217	28.300
13	19.812	22.362	24.736	27.688	29.819
14	21.064	23.685	26.119	29.141	31.319
15	22.307	24.996	27.488	30.578	32.801
16	23.542	26.296	28.845	32.000	34.267
17	24.769	27.587	30.191	33.409	35.718
18	25.989	28.869	31.526	34.805	37.156
19	27.204	30.144	32.852	36.191	38.582
20	28.412	31.410	34.170	37.566	39.997
21	29.615	32.671	35.479	38.932	41.401
22	30.813	33.924	36.781	40.289	42.796
23	32.007	35.172	38.076	41.638	44.181
24	33.196	36.415	39.364	42.980	45.558
25	34.382	37.652	40.646	44.314	46.928
26	35.563	38.885	41.923	45.642	48.290
27	36.741	40.113	43.194	46.963	49.645
28	37.916	41.337	44.461	48.278	50.993
29	39.088	42.557	45.722	49.588	52.336
30	40.256	43.773	46.979	50.892	53.672

Ek Tablo 5. Akademik Benlik Kavram Ölçeği

AKADEMİK BENLİK KAVRAM ÖLÇEĞİ

Değerli Öğrenciler;

Bu anket çalışması Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İstatistik Bölümünde yapmış olduğum Yüksek Lisans Tez çalışmamda kullanılmak, Üniversiteye hazırlanan ve bir meslek edinmek öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörleri tespit etmek için hazırlanmıştır. Sorularda uygun olan kutucuğu karalayınız. Tüm soruları okuyup, doğru cevaplandırınız.

Katkılarınız için teşekkürler

Hakan ZOR

I. Yaşınız
a) 16 b) 17 c) 18 d) 19+üstü

II. Cinsiyetiniz
a) Kız b) Erkek

III. Kardeş sayınız
a) Yok b) 1 c) 2 d) 3+üstü

IV. Ekonomik durumunuz
a) Çok düştük b) Düştük c) Orta d) yüksek

V. Haftalık harçlığınız
a) 0-5 ytl b) 5-10 ytl c) 10-20 ytl d) 20+üstü ytl

VI. Okula ulaşımınız
a) Yürüyerek b) Bisiklet c) Servis d) Dolmuş

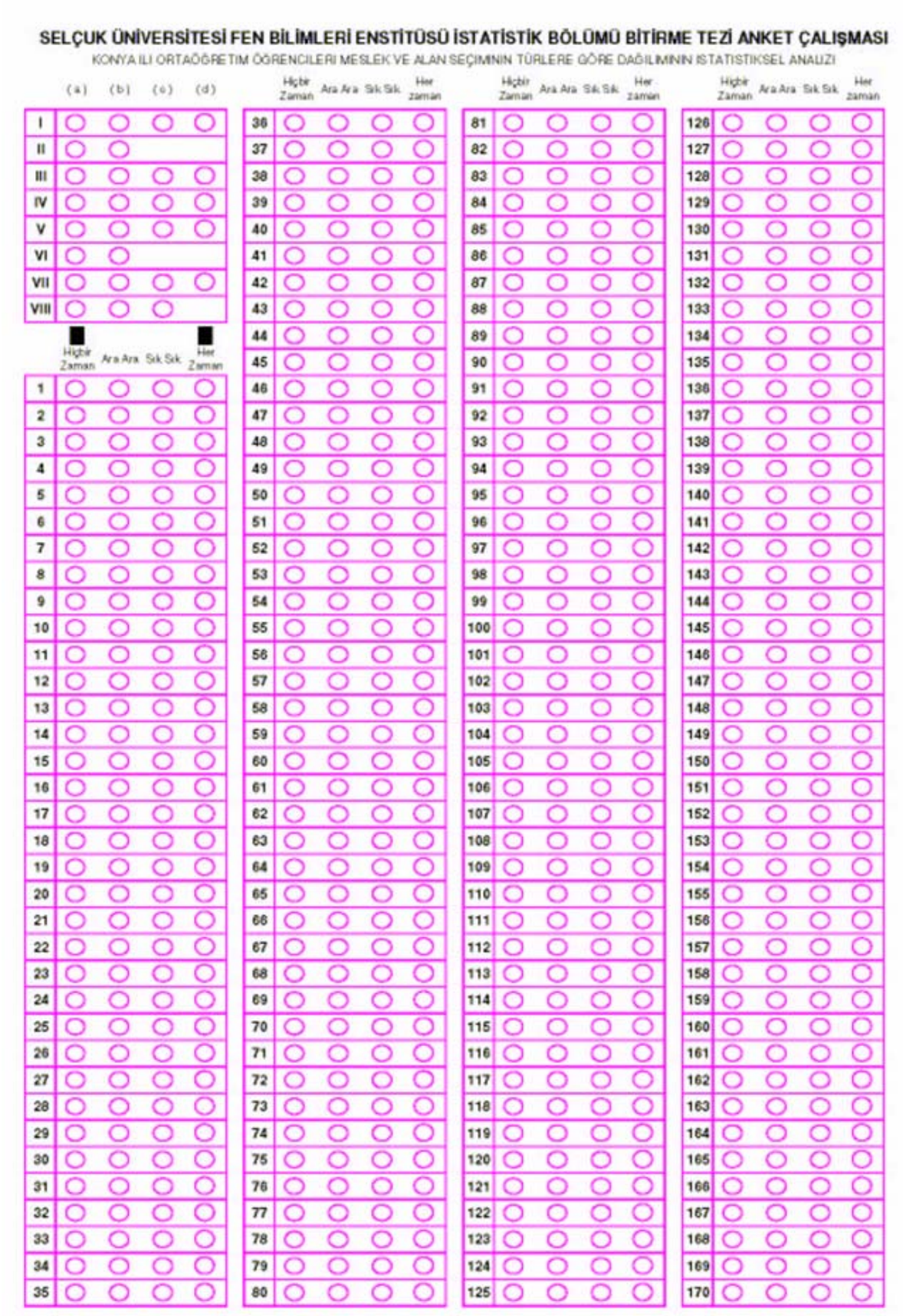
VII. Ayrı çalışma odanız var mı?
a) Yok b) Var

VIII. Sevdiğiniz ve yönelmek istediğiniz alan(bölüm)
a) Fen ağırlık b) Eşit c) Sosyal

1. Bir yazı yazarken, bir ödev yaparken, yazım kurallarına dikkat eder misiniz?
2. Bir hikâye kitabını hızlı ve doğru okuyabilir misiniz?
3. Çarpım tablosunu, bölme işlemini kolay öğrenebildiniz mi?
4. Birbirine çok benzeyen iki resmin arasındaki farkları hemen görebilir misiniz?
5. Kelimeleri doğru bir yazabiliyor musunuz?
6. Bir dairenin merkezini doğru bir biçimde tahmin ederek işaretleyebiliyor musunuz?
7. İki çizgi arasında çok az bir uzunluk farkı olduğunda, bunu kolaylıkla algılayabiliyor musunuz?
8. Bir parçayı bir kez okuduktan sonra hemen özetleyebiliyor musunuz?
9. Dört işlem ile akıldan, hızlı problem çözebilir misiniz?
10. Bir doğru parçasının kaç santimetre olduğunu tahmin edebilir misiniz?
11. Yeni duyduğunuz kelimelerin anlamlarını öğrenmeye çalışır mısınız?
12. Okuduğunuz bir parçada belirtilen fikirler açısından ilişki kurabilir misiniz?
13. Bir matematik probleminin çözüm yolunu çözdükten sonra, ona benzer problemleri çözebiliyor musunuz?
14. İlk defa gittiğiniz bir binada tam olarak yönünüzü bulabiliyor musunuz?
15. Bir defa başkaları ile gittiğiniz bir yeri, ikinci defa yalnız başınıza gittiğinizde kolaylıkla bulabiliyor musunuz?
16. Gelişigüzel parçaları ayrılmış bir şeklin veya cismin parçalarını eski yerlerine kolaylıkla yerleştirebiliyor musunuz?
17. Bir makinenin şemasına bakarak makineyi kurabiliyor musunuz?
18. Açılmış hali verilen geometrik bir cismin, kapandığı zaman açılacağı şekli gözünüzde canlandırabiliyor musunuz?
19. Bir konuda edindiğiniz bilgileri, kendi sözcüklerinizle başkalarına aktarabiliyor musunuz?
20. Sizin düzeyinizde bir matematik kitabını okuyarak bir problemin çözüm yolunu bulabiliyor musunuz?
21. Boş zamanlarınızda zevk için matematik problemleri çözer misiniz?
22. Bir konuyu söz ve yazı ile anlatırken, fikirleri doğru bir sıra ile anlatabiliyor musunuz?
23. Matematik dersinde, özel bir yardım almadan başarılı olabiliyor musunuz?
24. Bir yazıdaki fikir ve ifade hatalarını kolaylıkla görebiliyor musunuz?
25. Boş bir şeker kutusu, kısa kenarlarından kesilip açılınca hangi yüzeyin nereye geleceğini gözünüzde canlandırabilir misiniz?
26. Öğrendiğiniz matematik kurallarını fen bilgisi derslerindeki problemlere uygulayabiliyor musunuz?
27. Bir kâğıda cetvel kullanmadan düzgün paralel çizgiler çizebiliyor musunuz?
28. Karmaşık bir geometrik şeklin, sağa ve sola döndürülmesi ile alacağı durumu gözünüzde canlandırabiliyor musunuz?
29. Bir problemin, size öğretilen çözüm yollarından farklı çözüm yollarını bulabiliyor musunuz?
30. Akıcı bir üslupla güzel yazı yazabilir misiniz?
31. Okuduğunuz bir parçada anlatılan fikirleri bulup özetleyebiliyor musunuz?
32. Sizin düzeyinizde, ama daha önce hiç görmediğiniz bir matematik kitabını rahatlıkla okuyabiliyor musunuz?
33. Bir evin planına baktığınızda, evin yapılmış halini gözünüzde canlandırabiliyor musunuz?
34. Bir kâğıda çizilen yıldız biçimindeki bir şekli makasla, düzgün biçimde kesip çıkarabiliyor musunuz?
35. Alet kullanmadan, düzgün geometrik şekiller çizebiliyor musunuz?
36. Attığınız bir bilyeyi istediğiniz hedefe gönderebiliyor musunuz?
37. Satranç öğrenmek için bir çaba sarf ediyor musunuz?
38. Fen dersleri ile ilgili konuları kolay öğrenebiliyor musunuz?
39. Desenli kâğıtları, birbirini tamamlayacak şekilde yan yana yapıştırabiliyor musunuz?
40. Bir aletin çok küçük parçasını yerine kolayca yerleştirebiliyor musunuz?
41. Gelecekte kendinizi, bir laboratuarda araştırmacı olarak düşlediğiniz olur mu?
42. Bir kente gittiğinizde, müzeleri, tarihi yerleri gezmek ister misiniz?
43. Çeşitli atasözlerinin ve özdeyişlerin nereden çıktığını öğrenmek ister misiniz?
44. İnsanların ne düştündüklerini ve ne hissettiklerini incelemekten hoşlanır mısınız?
45. Fen derslerinde öğrendiğiniz ilke ve kuralları evinizde ki sorunların çözümünde kullanabiliyor musunuz?
46. Fen dersleri ile ilgili konularda sınıfta öğretilenden daha fazla bilgi edinmek için başka kaynaklara başvurduğunuz oluyor mu?
47. Evcil hayvanların veya bitkilerin gelişmelerini incelemekten hoşlanır mısınız?
48. Yeni öğrendiğiniz yabancı dildeki sözcükleri bir cümlede kullanmaya çalışır mısınız?
49. Fen bilgisi ile ilgili problemleri çözmekten hoşlanır mısınız?
50. Deniz dibindeki hayatı gösteren bir filmi ilgi ve dikkatle izler misiniz?
51. Yabancı dildeki kelimeleri kolaylıkla ezberleyebiliyor musunuz?
52. Bir bilyeyi, başka bir bilye ile vurarak, istediğiniz hedefe gönderebilir misiniz?
53. Büyük coğrafya keşiflerini anlatan bir televizyon dizisini izlemekten hoşlanır mısınız?
54. Tarih ve coğrafya derslerinde okutulan konuları kolay öğrenebiliyor musunuz?
55. Bilimsel proje sergilerini gezmek ister misiniz?
56. İnsanların gazetede hangi haberleri merakla okuduklarını araştırmak ister misiniz?
57. Tarih romanları okumaktan hoşlanır mısınız?
58. Televizyonda bilimsel buluşları anlatan belgesel programları izler misiniz?
59. Ünlü bilim adamlarının hayatı anlatan televizyon dizilerini izler misiniz?
60. Bir pastayı eşit olarak düzgün biçimde kesebilir misiniz?
61. "Çocuklarda Yaratıcılık" başlıklı bir makaleyi okumak ister misiniz?
62. Çevrenizdeki insanların davranışlarının nedenlerini merak edip, araştırır mısınız?
63. Uzay araçlarının, roketlerin evrimini gösteren bir sergiyi izlemek ister misiniz?
64. Ünlü toplum liderlerinin hayatını anlatan eserleri okumak ve ya filmlerini izlemek ister misiniz?
65. "İnsan Hakları" konulu bir ödev hazırlayıp, sınıfta sunmak ister misiniz?
66. Küçük bir deliğe, ince bir çubuğu, deliğin kenarına değdirmeden girdirebilir misiniz?
67. Küçük bir şeklin içini, dışarı taşırmadan suluboya ile boyayabilir misiniz?
68. Orta Asya'daki eski uygarlık eserlerini gösteren bir belgesel filmi izlemekten hoşlanır mısınız?
69. Evinizde ipek böceği yetiştirip, bakımını üstlenebilir misiniz?
70. Kapı zili, kilit gibi ev aletlerini onarmaya çalışır mısınız?
71. Tahtadan ya da metalden oyuncaklar yapabilir misiniz?
72. Yeni çiçek türleri yetiştirmeyi denemek ister misiniz?

73. Bir yabancı turistle, bildiğiniz yabancı dille konuşmaya çalışır mısınız?
74. Gelecekte yabancı dilinizi ilerletip o dilde yazılmış dergi ve kitapları okumayı düştünür müstünüz?
75. "Hayvanat bahçesine getirilen hayvanların yeni çevreye uyum sorunları" konulu bir belgesel filmi ilgi ile izler misiniz?
76. Bir çiftliğin yöneticisi olmayı düştünür müstünüz?
77. Yeni öğrendiğiniz yabancı dildeki sözcükleri doğru biçimde söylemeye gayret eder misiniz?
78. Kaliteli meyve yetiştiren bir üretici olmayı düştündünüz mü?
79. Bir aleti parçalara ayırıp, tekrar birleştirebilir misiniz?
80. Evcil hayvanların hangi koşullarda ve ortamda daha iyi geliştiklerini incelemekten hoşlanır mısınız?
81. Yeni bir alet ile karşılaştığınızda, hemen onun nasıl çalıştığını öğrenmeye çalışır mısınız?
82. Evde bir hayvan(kuş), beslemek ister misiniz?
83. Saksıda ve bahçede çiçek yetiştirip, bakımını üstlenir misiniz?
84. Elektrikli aletlerin nasıl işlediklerini inceler misiniz?
85. Havuzlarda balık üretme yöntemlerini gösteren bir filmi ilgi ile izler misiniz?
86. Her türlü araç ve gereç sağlansa, bir kafes yapmayı dener misiniz?
87. İnanç ve düştüncelerinizi başkalarına kolaylıkla aktarabilir misiniz?
88. Tartışmalarda güçlü kanıtlar bularak, görüştünüzü karşınızdakine kabul ettirebilir misiniz?
89. Belleğiniz kuvvetli midir?
90. İnsanların daha çok hangi malları almak istediklerini öğrenmeye çalışır mısınız?
91. Model uçak yapmaya çalışır mısınız?
92. Arkadaşlarınız arasındaki çatışmaların çözümünde arabuluculuk yapar mısınız?
93. Bir yazıdaki hataları düzeltmekten, bir hesabı kontrol etmekten hoşlanır mısınız?
94. Yaptığınız bir işin temiz ve özenli olması için gerekli özeni gösterir misiniz?
95. Bir makinenin evrimini gösteren bir sergiyi gezmek ister misiniz?
96. Çevrenizde hazır cevap biri olarak tanınır mısınız?
97. Okul kantinini yönetmek ister misiniz?
98. Bir işin ince ayrıntıları ile uğraşır mısınız?
99. Paranızı nerelerde harcadığınızın kaydını tutar mısınız?
100. Anılarınızı yazar mısınız?
101. Yaz aylarında bir ticarethanede çalışmak ister misiniz?
102. Derslerinize günü gününe çalışır mısınız?
103. Okulda şiir okuma yarışmaları düzenleyen bir grubun üyesi olmak ister misiniz?
104. Mektuplarınızı, eski okul karnelerinizi tarih sırasına koyup okur musunuz?
105. Yaptığınız her işin düzenli bir biçimde kaydını tutar mısınız?
106. Yabancı dil kurslarına gitmek ister misiniz?
107. Bir makinenin çalışmasını geliştirici yöntemler düştünür müstünüz?
108. Söz ve davranışlarınızın başkaları üzerinde ki etkilerini öğrenmeye çalışır mısınız?
109. Konuşurken çevrenizdeki insanların ilgisini çekebilir ve görüşlerinizi onlara kabul ettirebilir misiniz?
110. Televizyondaki reklâmların daha iyi nasıl yapılabileceği üzerinde araştırma yapan bir grubun üyesi olmak ister misiniz?
111. Evleri dolaşıp bir malın tanıtımını yapmaktan hoşlanır mısınız?
112. Ödevlerinizi zamanında ve düzgün bir biçimde yapar mısınız?
113. Televizyonda veya radyoda şiir saatlerini izler misiniz?
114. Kendinizi gelecekte bir yazar olarak düşlediğiniz olur mu?
115. Yaptığınız her hangi bir şeyi özenle süsler misiniz?
116. Küçük hikâyeler yazmayı dener misiniz?
117. Ünlü sanatçıları, ressamların hayatını merak eder misiniz?
118. Çevrenizdeki makineleri bozmadan kullanabilir misiniz?
119. Sizin gibi insanları düştünmeyen insanları ikna etmek için uzun tartışmalara girer misiniz?
120. Çevrenizdeki eşyaların, satılsalar kaç lira edeceklerini düştünür müstünüz?
121. Eşyalarınızı yerli yerine koyar mısınız?
122. Bir malı satmak için neler yapmak gerektiğini öğreten kursa gitmek ister misiniz?
123. Gazete, boş şişe gibi kullanılmış şeyleri satarak para kazanmayı düştünür müstünüz?
124. Yabancı dilde şarkı söylemeye özenir misiniz?
125. Mektupları zamanında cevaplandırır mısınız?
126. Bir şeyi satın alacağınız zaman çeşitli dükkanları dolaşıp, fiyatları karşılaştırır mısınız?
127. Bir aleti, tarifesine bakarak çalıştırabilir misiniz?
128. Güzel konuşma ve başkalarını ikna edebilme gücünü geliştirici kurslara katılmak ister misiniz?
129. Arkadaşlarınıza çiklet, çikolata, bilye vb. Şeyler sattınız mı?
130. Gelecekte kendinizi bir tüccar olarak düşlediğiniz olur mu?
131. Roman, hikaye veya şiir okur musunuz?
132. Boş vakitlerinizde çiçek, nakış, heykel vb. Yapar mısınız?
133. Radyo ve televizyonda müzik programlarını izler misiniz?
134. Müzik yarışmalarına katılmak ister misiniz?
135. Televizyonda resim sanatı ile ilgili haberleri izler misiniz?
136. Gittiğiniz bir kentte, sanat ve resim galerini gezmek ister misiniz?
137. Ağlayan bir çocuğu oyalayabilir misiniz?
138. Yaşlılar yurdunda eğlence günleri düzenleyebilir misiniz?
139. Başkalarına, kişisel sorunların çözümünde yardımcı olabiliyor musunuz?
140. Çocuk türlüttüstüne katlanabiliyor musunuz?
141. Belli bir anda pek çok şeye birden dikkat edebilir misiniz?
142. Kompozisyon derslerinde başarılı mısınız?
143. Okul gazetesinde yazı yazmak ister misiniz?
144. Müzik dersleri almak ister misiniz?
145. Bir müzik aleti çalar mısınız?
146. Bir hastaya bakabilir misiniz?
147. Mimarlık sanatının gelişimini anlatan bir kitabı zevkle okur musunuz?
148. Bir hastanede, yaz aylarında gönüllü olarak çalışmak ister misiniz?
149. Boş vakitlerinizi resim veya el işleri yaparak geçirmeye çalışır mısınız?
150. Konuştuğunuz zaman, kendinizi çevrenizdeki insanlara dinlettirebiliyor musunuz?
151. Karşınızdaki insanların ne düştündüklerini anlayabilir misiniz?
152. Müzik aletleri sergisini gezmek ister misiniz?
153. Çeşitli ülkelerin halk şarkılarını tanıtan bir programı izler misiniz?
154. Hastalara ve yaşlılara kitap okumaktan hoşlanır mısınız?
155. Küçük çocuklara oyun öğretmekten hoşlanır mısınız?
156. İmkanlarınız ölçüsünde konserlere gitmeye çalışır mısınız?
157. Yabancı dil dersinde başarılı mısınız?
158. Ayakta ve hareketli olarak çalışmaktan hoşlanır mısınız?
159. Ufak tefek besteler yapmaktan hoşlanır mısınız?
160. Bir evi süslemekten hoşlanır mısınız?
161. Başkalarına dinletecek düzeyde bir müzik aleti çalıyor musunuz?
162. Odanızı, yaptığınız resim veya el işleri ile süsler misiniz?
163. El sanatları kursuna gitmek ister misiniz?
164. Yeni duyduğunuz bir müzik parçasını çalmaya çalışır mısınız?
165. Gazete ve dergilerdeki gazete sütunlarını okur musunuz?
166. Okul kitaplığından kitap alır mısınız?
167. Dil bilgisi kurallarını öğrenip, uygulayabiliyor musunuz?
168. Görüşlerinize karşı çıkıldığında bunları soğukkanlılıkla karşılayabiliyor musunuz?
169. Açık havada çalışmaktan hoşlanır mısınız?
170. Gelecekte kendinizi çeşitli dillerin yapı ve özellikleri üzerinde çalışan bir araştırmacı olarak düşünebilir misiniz?

Ek Tablo 6. Değerlendirme Formu

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ İSTATİSTİK BÖLÜMÜ BİTİRME TEZİ ANKET ÇALIŞMASI

KONYA İLİ ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ MESLEK VE ALAN SEÇİMİNİN TÜRLERE GÖRE DAĞILIMININ İSTATİSTİKSEL ANALİZİ

	(a)	(b)	(c)	(d)
I	○	○	○	○
II	○	○		
III	○	○	○	○
IV	○	○	○	○
V	○	○	○	○
VI	○	○		
VII	○	○	○	○
VIII	○	○	○	

	Hiçbir Zaman	Ara Ara	Sık Sık	Her zaman
1	○	○	○	○
2	○	○	○	○
3	○	○	○	○
4	○	○	○	○
5	○	○	○	○
6	○	○	○	○
7	○	○	○	○
8	○	○	○	○
9	○	○	○	○
10	○	○	○	○
11	○	○	○	○
12	○	○	○	○
13	○	○	○	○
14	○	○	○	○
15	○	○	○	○
16	○	○	○	○
17	○	○	○	○
18	○	○	○	○
19	○	○	○	○
20	○	○	○	○
21	○	○	○	○
22	○	○	○	○
23	○	○	○	○
24	○	○	○	○
25	○	○	○	○
26	○	○	○	○
27	○	○	○	○
28	○	○	○	○
29	○	○	○	○
30	○	○	○	○
31	○	○	○	○
32	○	○	○	○
33	○	○	○	○
34	○	○	○	○
35	○	○	○	○

	Hiçbir Zaman	Ara Ara	Sık Sık	Her zaman
36	○	○	○	○
37	○	○	○	○
38	○	○	○	○
39	○	○	○	○
40	○	○	○	○
41	○	○	○	○
42	○	○	○	○
43	○	○	○	○
44	○	○	○	○
45	○	○	○	○
46	○	○	○	○
47	○	○	○	○
48	○	○	○	○
49	○	○	○	○
50	○	○	○	○
51	○	○	○	○
52	○	○	○	○
53	○	○	○	○
54	○	○	○	○
55	○	○	○	○
56	○	○	○	○
57	○	○	○	○
58	○	○	○	○
59	○	○	○	○
60	○	○	○	○
61	○	○	○	○
62	○	○	○	○
63	○	○	○	○
64	○	○	○	○
65	○	○	○	○
66	○	○	○	○
67	○	○	○	○
68	○	○	○	○
69	○	○	○	○
70	○	○	○	○
71	○	○	○	○
72	○	○	○	○
73	○	○	○	○
74	○	○	○	○
75	○	○	○	○
76	○	○	○	○
77	○	○	○	○
78	○	○	○	○
79	○	○	○	○
80	○	○	○	○

	Hiçbir Zaman	Ara Ara	Sık Sık	Her zaman
81	○	○	○	○
82	○	○	○	○
83	○	○	○	○
84	○	○	○	○
85	○	○	○	○
86	○	○	○	○
87	○	○	○	○
88	○	○	○	○
89	○	○	○	○
90	○	○	○	○
91	○	○	○	○
92	○	○	○	○
93	○	○	○	○
94	○	○	○	○
95	○	○	○	○
96	○	○	○	○
97	○	○	○	○
98	○	○	○	○
99	○	○	○	○
100	○	○	○	○
101	○	○	○	○
102	○	○	○	○
103	○	○	○	○
104	○	○	○	○
105	○	○	○	○
106	○	○	○	○
107	○	○	○	○
108	○	○	○	○
109	○	○	○	○
110	○	○	○	○
111	○	○	○	○
112	○	○	○	○
113	○	○	○	○
114	○	○	○	○
115	○	○	○	○
116	○	○	○	○
117	○	○	○	○
118	○	○	○	○
119	○	○	○	○
120	○	○	○	○
121	○	○	○	○
122	○	○	○	○
123	○	○	○	○
124	○	○	○	○
125	○	○	○	○

	Hiçbir Zaman	Ara Ara	Sık Sık	Her zaman
126	○	○	○	○
127	○	○	○	○
128	○	○	○	○
129	○	○	○	○
130	○	○	○	○
131	○	○	○	○
132	○	○	○	○
133	○	○	○	○
134	○	○	○	○
135	○	○	○	○
136	○	○	○	○
137	○	○	○	○
138	○	○	○	○
139	○	○	○	○
140	○	○	○	○
141	○	○	○	○
142	○	○	○	○
143	○	○	○	○
144	○	○	○	○
145	○	○	○	○
146	○	○	○	○
147	○	○	○	○
148	○	○	○	○
149	○	○	○	○
150	○	○	○	○
151	○	○	○	○
152	○	○	○	○
153	○	○	○	○
154	○	○	○	○
155	○	○	○	○
156	○	○	○	○
157	○	○	○	○
158	○	○	○	○
159	○	○	○	○
160	○	○	○	○
161	○	○	○	○
162	○	○	○	○
163	○	○	○	○
164	○	○	○	○
165	○	○	○	○
166	○	○	○	○
167	○	○	○	○
168	○	○	○	○
169	○	○	○	○
170	○	○	○	○

Ek Tablo 7. Alt Ölçeklerde Gereken Yetenek ve İlgi Tablosu

MESLEKLER	GEREKEN YETENEKLER	GEREKEN İLGİLER
FEN	**SAYISAL (***)**	**FEN BİL. (***)** **MEKANİK (**)** **ZİRAAT (**)**
SOSYAL	**SÖZEL (***)**	**SOSYAL BİL. (***)** **SOSYAL YARDIM (**)** **İKNA (**)**
MATEMATİK	**SAYISAL (***)** **ŞEKİL-UZAY (***)**	**MEKANİK (**)** **FEN BİL. (**)**
YABANCI DİL	**SÖZEL (***)**	**YABANCI DİL (***)** **EDEBİYAT (**)**
GÜZEL SANATLAR	**GÖZ-EL KOORD. (***)** **ŞEKİL-UZAY (**)**	**GÜZEL SANATLAR (***)**
TİCARET	**SAYISAL (**)**	**İŞ AYRINTILARI (***)** **TİCARET (***)** **İKNA (**)**
SAĞLIK	**SAYISAL (**)** **GÖZ-EL KOORD. (**)**	**FEN BİL. (***)** **SOSYAL YARDIM (***)**
ÇOCUK GELİŞİMİ	**SÖZEL (**)**	**SOSYAL YARDIM (***)** **İKNA (**)**
GİYİM	**ŞEKİL-UZAY (***)** **GÖZ-EL KOORD. (**)**	**GÜZEL SANATLAR (**)**
ÇİÇEK-ÖRGÜ-DOKUMA	**GÖZ-EL KOORD. (**)**	**GÜZEL SANATLAR (***)**
ELEKTRONİK-ELEKTRİK	**SAYISAL (***)** **GÖZ-EL KOORD. (***)**	**FEN BİL. (***)**
AĞAÇ İŞLERİ-YAPI-KALIPÇILIK	**SAYISAL (***)** **GÖZ-EL KOORD. (***)** **ŞEKİL-UZAY (***)**	**MEKANİK (***)** **FEN BİL. (**)**
TURİZM	**SÖZEL (***)** **SAYISAL (**)**	**İKNA (**)** **İŞ AYRINTILARI (**)**
TARIM	**SAYISAL (**)** **GÖZ-EL KOORD. (**)**	**ZİRAAT (***)** **FEN BİL. (**)**

** olan ifadelerde 60 puan ve üstünü,

*** olan ifadelerde 75 puan ve üstü alınacaktır. (Kuzgun,1996)